

LETOŠNJI SEJEM SODOBNA ELEKTRONIKA

TEHNOLOGIJA IN INOVACIJE SO KREATIVNOST ISKRINIH DELAVCEV

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so zaprli 27. mednarodni sejem „Sodobna elektronika 80“, za Iskro vsekakor osrednjo sejemska prireditelj. Tudi letos smo se predstavili v hali B Gospodarskega razstavišča, na tradicionalnem osrednjem prostoru, in tudi letos je bila naša stojnica v sre-

dišču zanimanja številnih obiskovalcev in poslovnih partnerjev.

Geslo, pod katerim se je Iskra letos predstavila na Sodobni elektroniki, je bilo „Tehnologija in inovacije so kreativnost Iskrinih delavcev“, ta moto pa sloni na dejstvu, da mora biti osnovni nosilec Iskre lastna razvojno-

raziskovalna dejavnost. S tem geslom smo obiskovalcem želeli tudi povedati, da je Iskrina tehnologija v vrhu jugoslovanske tehnologije in poravnava s svetovno ravni, ta tehnologija pa je rezultat lastnega dela in kreativnosti Iskrinih delavcev in ni plod nekega stihijskega kupovanja licenc.

Iskrina predstavitev na letošnjem sejmu se je precej razlikovala od minulih let, ko smo dajali poudarek našim strateškim projektom — mikroelektroniki, računalništvu in telefoniji. Letos smo želeli obiskovalcem prikazati domala ves Iskrin proizvodni program. Razstavo smo razdelili na več sektorjev, s tem, da smo ločili poslovni del od razstavnega velik poudarek pa je bil tokrat prav na informiranju obiskovalcev in naših kupcev. Centralni del je bil zato osredotočen okoli informacijskega centra, kjer smo imeli nameščen naš računalnik. Le-ta je na željo obiskovalcev dajal na ekranu sprotne informacije o tem, katere izdelke razstavljamo, katere sploh izdelujemo, in tudi to, kdo je zadolžen za informiranje o določenem izdelku.

Na sejmu elektronike smo predstavili sisteme in izdelke iz vseh naših dvanajst glavnih dejavnosti — s po-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Iskrino stojnico so si ogledali tudi predstavniki JLA.

Iskrino stojnico si je z zanimanjem ogledal tudi podpredsednik ZIS Zvone Dragan, v spremstvu predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stipaniča.

V četrtek, 2. oktobra 1980 so Iskro Elektromehaniko obiskali udeleženci seminarja Evropske ekonomske komisije OZN o udeležbi občanov pri planiranju, izgradnji in upravljanju s stanovanjskimi naselji. Gostom so predsednik Skupščine občine Kranj Stane Božič, predsednik občinske samoupravne stanovanjske skupnosti Franc Flander, IPO podjetja Domplan Ivo Miklavčič, predsednik KPO Iskre Elektromehanike in član KPO za kadrovske in splošne zadeve Nace Pavlin obrazložili sistem dela naše samoupravne stanovanjske skupnosti in sistem reševanja stanovanjske problematike v kranjski občini.

Predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič s sodelavci je v ponedeljek, 6. t.m. sprejel delegacijo JLA, v kateri so bili generalmajor Jože Praprotnik, polkovnik dr. Vladica Kovačević in polkovnik ing. Anton Pezelj. Razgovor je potekal o problemih računalništva nasploh, še posebej pa o proizvodnih možnostih Iskre, da bi tudi na računalniškem področju sodelovala z našo ljudsko armado.

Področni kolegij za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra je pred dobrim tednom dni v Ljubljani ocenil položaj in gibanja v inovacijski in raziskovalno-razvojni dejavnosti po posameznih Iskrinih delovnih organizacijah. Pri tem so člani kolegija namenili vso pozornost vplivom stabilizacijskih prizadevanj na prestrukturiranje proizvodnih programov, na obstoječe in načrtovano zagotavljanje finančnih sredstev za RR dejavnost (vključno z združevanjem sredstev v Iskri in zunaj nje), na oskrbo razvojno-raziskovalne dejavnosti z materialom in opremo, na obremenitev in nagrajevanje kadrov v tej dejavnosti itd. Zaradi obilice drugega gradiva bomo daljši prispevek o tem pomembnem srečanju objavili v prihodnji številki.

KOLEGIJ GLAVNIH DIREKTORJEV

NAM BO USPELO URESNIČITI IZVOZNI NAČRT?

Podobno kot prejšnje, je bilo tudi zadnje zasedanje predsednikov KPO Iskrinih delovnih organizacij namenjeno zunanjetrgovinski problematiki. Kolegij je vodil predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič, zadnjič pa se ga je tokrat udeležil donedavni generalni direktor Avtoelektrike Jože Eržen.

Delovna organizacija Iskra Commerce, točneje njena temeljna organizacija Zunanji trg, je tudi tokrat pripravila izčrpan poročilo o Iskrinih izvoznih in uvoznih tokovih kot tudi o dejavnosti kriznega štaba.

Z izvoznimi rezultati je člane kolegija seznanil Ivo Bogoev. Povedal je, da je Iskra izvozila v prvih devetih mesecih za skoraj 100 milijona dolarjev izdelka (9,5), kar predstavlja 69 % letnega načrta. Dinamika izvoza se je v zadnjih treh mesecih precej izboljšala, vendar pa izvoznih rezultatov, predvsem na konvertibilno območje, nismo uresničili v začrtani višini. Mnogo bolje je potekal izvoz v dežele Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč. Tja smo v prvih treh četrtletjih izvozili že 88 % letnega načrta.

Med probleme, ki so delno onemogočili doseganje izvoznih nalog za zahod, je Ivo Bogoev uvrstil predvsem tržni izpad na področju elektronskih komponent, zatem izpad za del programa elektromotorjev, premajhne zmogljivosti v široki potrošnji in v proizvodnji relejev, zatem tržni izpad na področju elektronskih kondenzatorjev ter pomanjkanje energetskih kondenzatorjev.

Kot je znano smo si v Iskri začrtali za letos izvoz v višini 145 milijonov dolarjev, naknadno pa smo prevzeli še dodatnih 10 milijonov dolarjev, s čemer smo se vključili v stabilizacijska prizadevanja za izravnavo devizno-plačilne bilance.

Ivo Bogoev je v zvezi z uresničevanjem letne izvozne naloge, ki je torej zdaj „visoka“ 155 milijonov dolarjev poudaril, da je to izredno zahteven cilj, in sicer tako v proizvodni kot v tržni sferi. Če bomo hoteli doseči takšen izvoz, bomo morali v zadnjem četrtletju izvoziti poprečno vsak mesec za 18 milijonov dolarjev, kar pa nikakor ne bo lahko. Posebej je kritična obveznost, ki smo jo prevzeli glede izvoza na konvertibilno območje. Ta izvoz je delno ogrožen zaradi nekaterih naših slabosti, pa tudi zaradi padca gospodarske rasti v nekaterih

razvitih deželah zahoda.

V nadaljevanju zasedanja je zunanjetrgovinski svetovalec v Iskri Commerce Ludvik Kranjc seznanil glavne direktorje Iskrinih delovnih organizacij z delom kriznega štaba ter s sprejemom dodatne izvozne obveznosti.

V nadaljevanju kolegija je Anton Stipanič pozval člane kolegija, da v vseh naših delovnih in temeljnih organizacijah storimo vse za povečanje izvoza in za uresničitev letne izvozne naloge. „Moram reči, da smo pred težkim izvoznim izpitom. Dodatno izvozno nalogo smo prevzeli in zdaj jo moramo tudi uresničiti, čeprav se zdi za marsikoga pretežka. Iskra se je v preteklosti že pogosto znašla pred neuresničljivimi nalogami in vendar jih je vedno rešila in tako mora biti tudi letos. Ta izvozna naloga pa ne stoji le pred peščico Iskrinih delavcev pač pa pred celotnim Iskrinim kolektivom, torej pred skoraj 30 tisoč delavci“, je poudaril Anton Stipanič.

V obsežni razpravi so vodilni delav-

ci Iskrinih delovnih organizacij opozorili na številne probleme, ki zavirajo normalno poslovanje, s tem pa tudi uresničevanje izvoznih ciljev. Eden najhujših je vsekakor likvidnostni problem, ki je, po mnenju direktorja Aleksandra Miheva, kdaj pa kdaj celo hujši od deviznega. Direktorji so tudi menili, da smo dodatno izvozno nalogo sprejeli prepozno, ker delovne organizacije niso bile pripravljene na tolikšno povečanje proizvodnje v zadnjih mesecih, „saj je bil že doseženi izvozní načrt sila držen“.

Člani kolegija so obširno spregovorili tudi o likvidnostnem položaju v Iskri in o izredno velikih carinskih zalogah uvoženih reprodukcijskih materialov in opreme. Trenutno imajo Iskrine temeljne organizacije na carinskih skladiščih že za 800 milijonov dinarjev blaga. Vzrokov za to je več, med pomembnejšimi pa so nelikvidnost, neorganiziranost in negospodarnost.

L. D.

TOVARNA MALIH ZAGANJALNIKOV

Uspeh, kakršnega še ni bilo

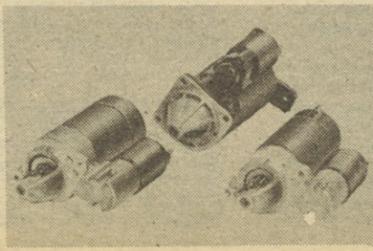
Pred nekaj tedni smo vas v našem glasilu seznanili s podatki o poslovanju v temeljni organizaciji novogoriške Avtoelektrike, v TOZD — Tovarni malih zaganjalnikov. Takrat, točneje 6. septembra, smo zapisali, da so letošnji pokazatelji poslovanja zelo dobri, zato je realno pričakovati eno najuspešnejših let doslej.

Nismo se zmotili. Ta 400-članski kolektiv je dosegel v preteklem mesecu, v septembru, izredno delovno zmago, izreden uspeh. S tekočega traku so pobrali kar 40.290 zaganjalnikov, kar je največ doslej, kar je za več kot 10 % nad planom ali za 4290 zaganjalnikov več, kot so planirali. To

bi bilo na kratko vse, vseeno pa se nekoliko „sprehodimo“ skozi to TOZD, saj tak uspeh gotovo zasluži malo širši zapis.

Pri realizaciji zastavljenega letnega plana 400 tisoč zaganjalnikov za osebna vozila, so delavci te TOZD, kljub problemom z materiali, ki jih spremljajo že vse mesece doslej, dosegli v septembru rekordno proizvodnjo. Žal, je bilo prav pomanjkanje raznih materialov večkrat vzrok, da so morali celo ustaviti montažne linije. In vendar so dokazali, da se da tudi z nekoliko večjimi naporji vsaj delno omiliti izpad proizvodnje v preteklih mesecih. Kljub temu, da niso krivi za izpade v proizvodnji v prejšnjih mesecih predvsem zaradi pomanjkanja materialov in kljub temu, da so v vseh teh mesecih imeli manjšo stimulacijo, kar pomeni seveda manjši osebni

(Nadaljevanje na 2. strani)

Rekordna je bila septembrska proizvodnja malih zaganjalnikov.

Udeleženci letošnjega srečanja prvoborcev SOZD Iskra na Vodiški planini.

Razstava industrijskega oblikovanja v Iskri

Hkrati s sejmom „Sodobna elektronika '80“ smo v Iskri poslovni stavbi v Ljubljani odprli razstavo Iskrinega industrijskega designa. Razstavo je odprl član kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Miloš Kobe, naši oblikovalci iz TOZD Marketing v Iskri Commerce pa predstavljajo projekte naslednjih izdelkov: vodna črpalka Sora 2, sušilec za lase, steklena garnitura, mikrovalovna pečica, optični laserski instrument, ožemalnik citrusov, prenosni TV sprejemnik, testni programator za telefonijo, modularna režijska miza, družina ročnih baterijskih svetilk, družina števec električne energije, družina električnih merilnih instrumentov, gorilnik s toplotnim ščitnikom, družina električnih ročnih orodij, elektronski telefonski aparat in telefonska garnitura ter skupina izdelkov iz proizvodnega programa Iskrine tovarne v Novem mestu.

Otvoritev razstave v avli poslovne stavbe so se poleg Iskrinih oblikovalcev udeležili Iskrini vodilni delavci ter številni gostje. Razstava je vzbudila veliko zanimanje med zaposlenimi v PPC, verjetno pa bi jo kazalo prnesti tudi v druge Iskrine kolektive.

Govor Miloša Kobeta ob otvoritvi razstave

Spoštovane tovarišice in tovariši, dragi gosti!

Dovolite mi, da vas v imenu poslovnega kolegija Iskre ob današnjem prikazu oblikovanja Iskre prisrčno pozdravim.

Nesporno je elektrotehnična in elektronska industrija tista, ki je obsojena na neprestano in čedalje hitrejša inoviranje svojih proizvodov, kar je posledica eksplozivnega

tehnološkega napredka in interaktivnega vpliva tega napredka na razvoj potreb človeštva in njegovih organiziranih družb.

Zato je inovacijski proces, to je proces ustvarjanja novega proizvoda na podlagi novega znanja, ki pripelje do njegove proizvodne in tržne realizacije, v bistvu sinteza tehnično-tehnoloških možnosti na eni ter družbenoekonomskih potreb uporabnikov na drugi strani. Inovacijska realizacija pa je tem uspešnejša, čim bolj celovito zadovoljuje te potrebe, ki so seveda vedno odsev konkretnega okolja, zlasti pa konkretnih družbenih odnosov.

Dnevni red 3. zasedanja DS SOZD Iskra

Na 3. zasedanju delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v sredo dne 15. 10. 1980 ob 11. v sejni sobi v pritličju stolpnice bodo delegati razpravljali o naslednjih točkah:

1. Potrditev sklepov 2. zasedanja DS SOZD Iskra z dne 25. 6. 1980 in informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov
2. Stališče SOZD Iskra do razvoja računalništva
Poročevalec: Miloš Kobe
3. Poročilo o poslovanju SOZD Iskra do 1. 1. do 30. 6. 1980
Poročevalec: Šavli Janko
— poročilo o stanju združenih sredstev rezerv SOZD Iskra
Poročevalec: Fabio Škopac
4. Zunanjetrgovinska problematika:
— informacija o gospodarskem načrtu zunanjetrgovinskih firm in predstavnih za leto 1980 ter poročilo o sprejetih sanacijskih ukrepih
— poročilo o realizaciji izvoza za devet mesecev ter ocena izvoza do konca leta 1980
Poročevalec: Ilja Medič
— interna izvozna stimulacija od 7. 6. do 31. 12. 80
Poročevalec: Fabio Škopac
5. Sklepanje o predlogu sprememb oz. dopolnitev Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med SOZD Iskra in KK Iskra Olimpija
Poročevalec: Pavle Gantar
6. Sklepanje o predlogu Samoupravnega sporazuma o medsebojnem sodelovanju na področju avtomatizacije proizvodnih in infrastrukturnih sistemov med SOZD Iskra in SOZD ZP strojegradnje Ljubljana
Poročevalec: Pavle Gantar
7. Sklepanje o pričetku javne obravnave osnutka Sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju med Združene PTT organizacije Slovenije in SOZD Iskra
Poročevalec: Pavle Gantar
8. Sklepanje o pričetku javne obravnave osnutka Pravilnika o notranji arbitraži SOZD Iskra
Poročevalec: Pavle Gantar
9. Predlogi KOS SOZD
10. Vprašanja delegatov
Vladimir Klavs bo prejel visoko državno odlikovanje — Red dela z rdečo zastavo.

In če smo si v socialistični samoupravni družbi postavili kot glavni postulat afirmacijo človeka kot obvladovalca rezultatov tako svojega kot celotnega družbenega dela in s tem vsklajevalca in zadovoljevalca svojih in širših družbenih potreb, potem seveda naš proizvod ne sme biti zgolj tehnično funkcionalen, ampak mora čim bolj vsestransko zadovoljiti kulturne, etične in splošno humanitarne zahteve uporabnika ter še posebej njegovega ožjega in širšega okolja. Tega ne spremeni dejstvo, da so te potrebe marsikdaj še latentne, neizražene in neizbrušene. Nasprotno, to nas tembolj zavzuje, da jih pomagamo izraziti skozi dobro oblikovanje tudi še tako profesionalnih in tehnično sofisticiranih proizvodov sodobne elektronike, da o neprecenljivem vzgojnem vplivu designa in izdelkih za široko rabo — in jutrišnji te vrste bodo današnji profesionalni — sploh ne govorimo.

Iz takšnega pojmovanja industrijskega oblikovanja sledi dejstvo, da ga je treba funkcionalno in organizacijsko vključiti prav v sieherni inovacijski proces, saj oblikovanje predstavlja izredno pomembno vrednostno komponento proizvoda in element njegove tržno-prodajne sposobnosti, s tem pa tudi element poslovne politike v združenem delu.

Dobro industrijsko oblikovanje je nedvomno zahteven proces, ki terja od oblikovalca poznavanje zelo širokega spektra parametrov: funkcionalnih tehničnih, tehnoloških, proizvodnih, ekonomskih, ergonomskih, prostorskih, okoljnih, tržnih, distributivnih, skladiščnih, servisnih in še nesčetih drugih. Ti parametri so pri tem še

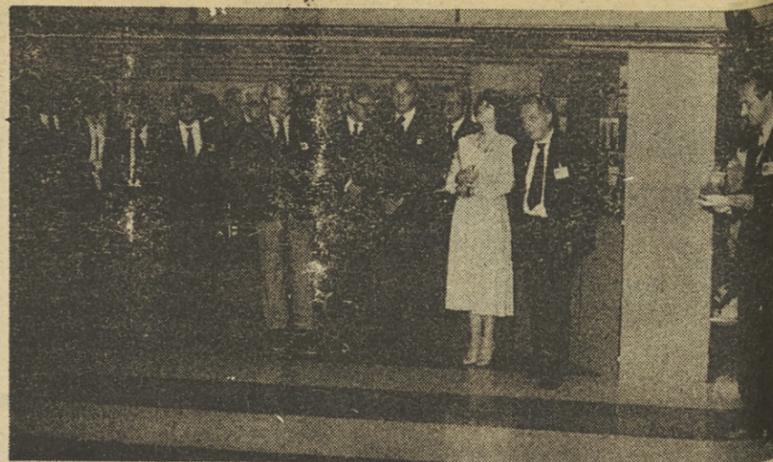
Pripombe in pobude k delitvi OD

Pripombe, pobude in mnenja Iskrinih delovnih organizacij k osnutku samoupravnih sporazumov s področja delitve osebnih dohodkov v SOZD Iskra so bile v središču pozornosti obravnave na zasedanju projektne sveta naše sestavljene organizacije.

Sestanek je bil 2. oktobra v Ljubljani, v odsotnosti Pavleta Gantarja pa ga je vodil njegov namestnik Marjan Trojar. Projektni svet je imel pred seboj, kot že rečeno, številne predloge in pripombe k omenjenim dokumentom, ki jih je selekcionirala posebna delovna skupina, njen koordinator pa je delovna organizacija ZORIN. Predstavniki te skupine so na zasedanju podrobno pojasnili svoje stališče do tega, katere pripombe bi veljalo upoštevati pri izdelavi predlogov samoupravnih sporazumov in katere ne.

Projektni svet je po obširni razpravi izrekel mnenje, da je delovna skupina uspešno in sistematično pripravila in selekcionirala pripombe in pobude. Projektni svet je zato njen predlog sprejel in ji zaupal izdelavo predlogov samoupravnih sporazumov. Hkrati bo morala delovna skupina spremljati vsa dogajanja na tem področju v družbenih institucijah — v republiških sindikatih, gospodarski zbornici itd., ter sklepe teh teles upoštevati pri sestavi naših predlogov.

Projektni svet je nadalje sklenil, da moramo predloge teh pomembnih samoupravnih sporazumov izdelati do konca oktobra ter pripraviti gradivo za novembrsko sejo delavskega sveta SOZD Iskra. To gradivo bo vsebovalo strnjeno poročilo projektne sveta o (nadaljevanje na 4. strani)

Razstavo Iskrinega industrijskega oblikovanja je odprl Miloš Kobe.

neprestano podvrženi dinamiki zahtev družbene reprodukcije, k čemur naj dodam še tudi zahtevo po tčim „hišnem stilu“. Tega ne gre razumeti kot statično, ampak kot intenzivno razvojno in celo avantgardno, dinamično kategorijo, ki pa hkrati zagotavlja sočasno stilno skladnost na široki izdelni fronti.

Iskra in industrijsko oblikovanje sta, lahko bi rekli, od vsega začetka neločljiva pojma. Naj ne zveni neskrupno če rečemo, da so prav Iskrina prizadevanja na tem področju močno odmevala v širši družbi, bodisi kot zgled pristopa na dotodaj še čisto nezorano njivo, bodisi skozi številna priznanja, ki so jih oblikovalci Iskre prejeli in jih še prejemajo doma in še posebej na tujem, torej v okolju, ki je navajeno na visoko oblikovalsko kulturo.

Ob tem pa je treba priznati, da smo imeli tudi v Iskri obdobje inovacijskih in seveda tudi oblikovalskih kriz, ki je sovpadalo z visoko in nekritično konjunkturo domače potrošnje, ko se je lahko prodalo vse, kar se je proizvedlo. To je bilo obdobje pomanjkanja ustreznih motivacij tako v proizvodnih organizacijah kot pri oblikovalcih samih. Nova organiziranost oblikovanja v okviru marketinga, hkrati z odločnejšo

inovacijsko orientacijo celotne Iskre pa pomeni obeta visoko stopnjo afirmacije Iskrinega oblikovanja. Še posebej postaja to pomembno v nastopajočem obdobju, v katerem se bo treba še močneje spopasti z visokokvalitetno konkurenco na zunanjih tržiščih. Zato bomo morali še odločneje preseči oblikovalske improvizacije, ki še tu in tam nastajajo v prepričanju, da je tehnik ali prodajalec v proizvodni TOZD lahko kar sam tudi končni oblikovalec izdelka.

Oblikovalski parametri so tako številni, da je teamsko delo aksiom za uspeh. Hkrati s kreativno iniciativo je treba zato krepiti tudi neke vrste oblikovalsko disciplino, saj lahko le tako ohranimo visok nivo celovite podobe Iskre in njene reprodukcije. Naši proizvodi, elementi, naprave in sistemi, morajo še nadalje z vsjo svojo funkcionalno in oblikovalsko kvaliteto izražati dinamične, sodobne, zlasti pa estetske in okoljne parametre humanizacije družbe, ki odklanjajo suženstvo človeka tehniki, pač pa si jo ne samo funkcionalno, ampak tudi etično v celoti podreja.

Dosežki naših oblikovalcev, od katerih so na razstavi, ki jo danes odpiramo prikazani le nekateri, so potrditev, da smo pri tem na pravi in uspešni poti.

Uspeh, kakršnega še ni bilo

(Nadaljevanje s 1. strani)
dohodek, so s požrtvovalnim delom in doslednostjo uspeli doseči doslej še nedosegljivo proizvodnjo (naj ob tem omenimo, da je bil „najplodnejši“ mesec doslej letošnji april, ko so naredili 36.540 zaganjalnikov).

K temu delovnemu uspehu je delno pripomogla tudi proizvodnja podsestavnih delov, ki je potekala tudi v času, ko je bil zastoj na montažnih linijah. Vendar ta vpliv ni tak, da bi lahko razvednotil veliko požrtvovalnost delavcev montažnih linij, ki so dosegli to pomembno delovno zmago, kakor tudi ostalih delavcev, ki so kakorkoli sodelovali v celotnem delovnem procesu, bodisi kot izvajalci, spremljevalci ali pa organizatorji delovnega procesa.

Ta delovna zmaga potrjuje, da so delavci TOZD — Tovarne malih zaganjalnikov sprejeli sklepe delavskega sveta v zvezi s stabilizacijo in akcijski program za svoj program in ga v taki obliki, ki je najbolj kakovosten od vseh ostalih oblik tudi uresničujejo. Taki dosežki so garant in porok, da zaposleni v tovarni malih zaganjalnikov lahko opravijo svoje zadane naloge v akcijskem programu glede realizacije proizvodnje, ni pa to delo še garant za boljše poslovnoto temeljne organizacije, oziroma pravega ovrednotenja njihovega tako vložnega dela, ki bi se moralo boljše odražati tudi na

trgu. Ta drugi del uresničujo delavci TOZD preko vodstva TOZD in ostalih TOZD v delovni organizaciji sicer počasi, ker so prav tu zunanji vplivi močna ovira pri realizaciji.

Naj ob tej priložnosti omenimo še to, da delavci v tej tovarni ne morejo pozabiti pomoči in udeležbe drugih temeljnih organizacij v Avtoelektriki, posebej velja to za tovarno delovnih sredstev, TOZD Inštitut in TOZD — Komerciala. Za to nesebično pomoč se tudi na ta način zahvaljujemo.

In še-to! Ta rekordna proizvodnja naj bo dokaz, da delavci TOZD — Tovarne malih zaganjalnikov niso obupali, niso vrgli puške v koruzo kot pravimo, kljub večletnemu slabemu poslovnemu stanju. Z delovnimi dokazili so se pripravili boriti za boljši jutri tako v svoji temeljni kot v delovni organizaciji. Pri tem pa vabijo tudi ostale delavce v Avtoelektriki k premišljenemu in argumentiranemu obravnavanju njihovega položaja v odnosih do ostalih delavcev v delovni organizaciji. Zlasti velja to takrat, ko gre za obravnavo skupnega prihodka delavcev delovne organizacije.

Ta uspeh naj bo vzpodbuda za doseg še boljših delovnih in poslovnih uspehov tudi v naprej, to pa so želje in čestitke hkrati vodstva TOZD, prepričani pa smo, da tudi vseh ostalih delavcev in delavcev v Avtoelektriki.

Marko Rakušček

Izobraževanje kadrov za raziskovalno-razvojno delo in množično inovacijsko dejavnost

Ivan Grabenc (Nadaljevanje iz prejšnje številke)
Julij Bertoncelj

Ocenjujemo, da je tak način funkcionalnega izobraževanja tistih ljudi v organizacijah združenega dela, ki so ključnega pomena na uspešno organizirano in uveljavljeno množično inventivno dejavnost v združenem delu, zelo primeren. Pripravljeni izobraževalni program bi morali še dopolniti in racionalizirati, v svojem bistvu pa je vsebinsko ustrezen in podaja ljudem, katerim je namenjen, solidno znanje za opravljanje del in nalog animatorja, organizatorja in načrtovalca inventivne dejavnosti ter hkrati operativnega delavca za to področje v organizaciji združenega dela.

Nedvomno velja, da je bilo v pretečenih štirih letih od podpisa družbenega dogovora o inovacijah še največ truda vložena v informiranje delovnih ljudi o osnovah inovacijskega procesa ter o možnostih in učinkih množične inventivne dejavnosti. Tu je svojo nalogo v polni meri opravila Zveza sindikatov Slovenije, ki je z izvedbo številnih enodnevnih in dvodnevnih seminarjev marsikomu pojasnila pomen in vlogo ustvarjalnosti ter hkrati pokazala na stvarne možnosti množične inventivne dejavnosti in drugih oblik inovacije za napredek posamezne organizacije združenega dela in hkrati za večjo uveljavitev naše ustvarjalnosti v domačem in v svetovnem merilu.

Na splošno lahko ocenimo, da je družbeni dogovor o inovacijah dovolj kvalitetno in aktualno opredelil naloge na področju kadrov in še posebej njihovega izobraževanja. V štirih letih lahko ugotovimo, da so bili storjeni le manjši koraki za uresničitev nalog, zapisanih v dogovoru, in da smo od postavljenega cilja še daleč. Vsebinsko je družbeni dogovor še vedno aktualen.

Nedvomno velja pohvala tistim, ki so svojo nalogo opravili ali so vsaj uspešno zaorali v trdo ledino. Nujna pa je hkrati ugotovitev, da je bilo za vključevanje izobraževanja za inventivno dejavnost v učne programe na visokih, višjih in srednjih šolah storjenega premalo. Glede na to, da je ravno pred nami čas, ko z novim zakonom o usmerjenem izobraževanju pripravljamo tudi nove programe za skupno vzgojno-izobražbeno osnovo v srednjem usmerjenem izobraževanju, nove programe za srednje

strokovno izobraževanje za celo paleto raznih usmeritev ter da hkrati že pripravljamo izdelavo novih programov za visoko usmerjeno izobraževanje, bi bilo nujno vgraditi v vse te programe dvojje. Vgraditi bo treba elemente vzgoje mladine (in odraslih) za kreativno in ustvarjalno delo in osnove izobrazbe za inventivno dejavnost, vključujoč proces inovacij in njene osnovne elemente ter komponente.

Ustvarjalcem novih izobraževalnih programov bi nedvomno veliko koristilo, če bi jim poleg — zahteve za vključevanje naštetih elementov posredovali tudi določene sugestije — kaj izmed potrebnih znanj za inventivno dejavnost in na kakšen način vključiti v posamezne izobraževalne programe.

4. Kakšne kadre potrebujemo za uspešne inovacijske procese?

Za uspešno inventivno dejavnost v organizacijah združenega dela potrebujemo naslednje kadre:

1. Strokovnjake oziroma ustrezno strokovno izobražene ljudi, bodisi s srednjo, višjo ali visoko izobrazbo, ki bodo imeli dovolj aktualnega strokovnega znanja in ki bodo v svojem izobraževalnem procesu dovolj obširno informirani o pomenu ustvarjalnosti in o inventivni dejavnosti pa tudi o osnovah vseh elementov inovacijske verige, o industrijski lastnini, o patentih in pravnih normah na področju industrijske lastnine itn. Pri tem ni pomembno ali ti strokovnjaki delajo v raziskovalni dejavnosti ali opravljajo raziskovalno-razvojna dela in naloge v organizacijah združenega dela.
2. Ustrezno funkcionalno usposobljene ljudi, ki bodo v organizacijah združenega dela in tozdihi lahko prevzemali naloge v organiziranem, vzpodbujanem in usmerjanem pa tudi samoupravnem reguliranem inventivne dejavnosti in še posebej množične inventivne dejavnosti.
3. Specializirane strokovnjake za inventivno dejavnost, ki bodo poznali zakone in določila, domače in tuje pravne norme ter bodo sposobni ustrezno svetovati v primerih nakupov licenc, zavarovanja dosežkov iz lastne ustvarjalne dejavnosti in podobno. Prav tako naj bi bili

seznanjeni z obstoječo informacijsko dejavnostjo in INOK centri ter usposobljeni za kakovostno izrabo informacij, ki jih lahko uporabljajo vsaka delovna organizacija.

Samo obstoj naštetih treh vrst kadrov v organizacijah združenega dela pa še ni zadosten pogoj! Poleg tega, za inventivno dejavnost motiviranih in izobraženih kadrov, morajo biti o tem vsaj ustrezno informirani še naslednji:

- delavci, delegati v delavskih svetih in v raznih drugih organih samoupravljanja, ker odločajo in morajo zato imeti vsaj osnovno znanje o inventivni dejavnosti;
- individualni ali kolegijski prolovodni organi, saj si težko predstavljamo uspešno inventivno dejavnost v organizaciji združenega dela, če vodilni delavci, ki se velikokrat poslovno dogovarjajo o licencah, o know-howu in nasploh o industrijski lastnini, ne obvladajo osnovnih znanj in nimajo osnovnih informacij s tega področja;
- delavci v raznih strokovnih službah (npr. informacijska služba, marketing), ki se občasno ali stalno srečujejo z nalogami s področja inventivne dejavnosti.

Naštetni kadri morajo glede na svojo funkcijo v delovni organizaciji do določene mere poznati tudi vprašanja o industrijski lastnini, inovacijah, itn.

Sele ustrezna informiranost in izobraženost vseh naštetih kadrov bo ob ustrezno urejenih drugih pogojih (samoupravna organiziranost, planiranje, motiviranje in nagajevanje inventivne dejavnosti ...) omogočila uspešne inovacijske procese v organizacijah združenega dela.

5. Kako izobraževati te kadre?

Ugotovili smo že, da opredeljuje kadrovske politike v družbenem dogovoru o inovacijah še vedno popolnoma ustrežajo. Zato je nujno treba pospešiti pripravo različnih izobraževalnih programov ter pohiteti tudi z njihovim izvajanjem! Možnosti v sedanjem času lahko opredelimo na naslednji način:

1. Izobraževalni programi za srednje usmerjeno izobraževanje so že v fazi priprav; kmalu bodo na vrsti programi za visoko izobraževanje. V te programe je treba ustrezno vključiti osnovna znanja o industrijski lastnini in inventivni dejavnosti. Pri tem je treba izoblikovati oblike pomoči ustvarjalcem teh programov (nuditi naj bi jo ljudje, ki imajo praktične izkušnje in bogato znanje iz inovacijske dejavnosti). Ker so programi že v delu, je treba to sodelovanje hitro dogovoriti.

Sistem neprekinjenega napajanja.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ročja računalništva, mikroelektronike, avtomatike, merilno-regulacijske in stikalne tehnike, telekomunikacij, nadalje elemente za elektroniko, izdelke elektrooptike, elektrozvez in avto-

DO IEZE se je med drugim predstavila s feritnimi in ALNICO magneti.

Šolski mikroročunalnik.

elektrike, kondenzatorje, Zmajeve baterije in delno program široke potrošnje. Ob že omenjeni težnji, da se predstavimo, lahko bi rekli, na vsej široki fronti našega dela, so snovalci razstave namenili vso pozornost novostim, ki že ali pa bodo v kratkem začele prihajati iz naših tovarn. Tako

Po otvoritvi razstave Iskrinega industrijskega designa v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani je bila v PPC tudi tradicionalna tiskovna konferenca. Udeležili so se je novinarji domala vseh slovenskih sredstev javnega obveščanja ter dopisniki Tanjuga, Privrednega pregleda, Politike in Oslobođenja. Na tiskovni konferenci je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič seznanil novinarje z gospodarjenjem naše sestavljene organizacije ter s prihodnjimi načrti.

Posebno skrb je treba nameniti vzgojni komponenti! Nikakor ne smemo stremeti samo k „izobraženosti“ (to je k solidnemu poznavanju stroke), ampak tudi privzgojiti miselnost, da se vsako stvar lahko še izboljša (poenostavi, racionalizira, bolje organizira itd.) in da so naše domače rešitve prav tako izvirne, učinkovite in ekonomsko upravičene kot tuje. Ob tem je treba poudariti tudi vlogo naših velikih mož tehnične zgodovine (Tesla, Pupin idr.).

2. Programe za dopolnilno izobraževanje tako imenovanih organizatorjev inventivne dejavnosti v organizacijah združenega dela, ki so že narejeni, so pa po svoji vsebini še nedodelani, je treba dopolniti in racionalizirati. Po drugi strani, z drugo akcijo pa je treba zagotoviti, da bo v vsaki organizaciji združenega dela vsaj en človek zadolžen za dejavnosti in naloge, ki jih zahteva uspešno organizirana inventivna dejavnost.

3. Izdelati je treba programe za specializacijo višje ali visoko izobraženih strokovnjakov (predvsem tehnične stroke) za ozko področje industrijske lastnine. Takega strokovnjaka bi s pridom uporabila vsaka večja organizacija združenega dela, zlasti pa tiste organizacije, ki se pojavljajo s svojimi izdelki na mednarodnem tržišču, ki se srečujejo z mednarodnim patentnim pravom in z ostalimi predpisi o industrijski lastnini, zaščitnih znankah in podobno. Ni odveč poudariti, da danes marsikatera organizacija združenega dela drago plačuje pomanjkanje takega kadra. V pripravo teh programov je treba vključiti poznane strokovnjake – praktike, z bogatimi izkušnjami.

6. Kaj velja storiti na področju splošne vzgoje mladine? (v osnovni šoli, v skupnih vzgojno izobraženih programih srednjega usmerjenega izobraževanja)

Trditve, da je v naših narodnih množicah malo ustvarjalcev, najbrž ne drži. Zgodovina kaže drugače; tudi v današnjem tujem svetu je slovenska pamet cenjena in jo tudi znajo dobro uporabiti. Zakaj pa je ne uporabimo doma? Drugi prispevki obširno obravnavajo vprašanja organiziranja, stimuliranja in vrednotenja inventivnega dela. Ostaja pa ob strani vprašanje o vzgoji. Naši učnovzgojni programi so vse preveč podobni enciklopedičnemu nabiranju znanj in spoznanj, veliko premalo pa razvijajo lastno ustvarjalnost, osebno prepričanje v lastne sposobnosti. Ta razvoj je nujen že v mladih letih. Tu so potrebne spremembe že v osnovni šoli, saj je že

npr. smo s področja računalništva prvič predstavili najnovejši elektronski pisalnik ISKRADATA 80. Novost je bila tudi družina ISKRADATA 80 z izhodom v barvni grafiki.

S področja mikroelektronike smo predstavili mikroročunalnik in številna mikroelektronska vezja za različne namene. S področja avtomatike velja omeniti nov računalniško voden telefonski sistem, ki je namenjen za daljinsko vodenje in nadzorovanje procesov v elektrodistribuciji in transportu. Med novimi izdelki velja omeniti tudi t.i. sistem neprekinjenega napajanja ter izpopolnjeno napravo za avtomatsko zaviranje vlakov.

Številne novosti smo predstavili tudi s področja merilneregulacijske in stikalne tehnike, na področju telekomunikacij pa smo razstavili celovit program naročniških telefonskih central.

Delovna organizacija IEZE je tokrat prvič predstavila varovalne upore in t.im. metal-film upore, kot tudi elektrolitske kondenzatorje. Med novostmi naj omenimo tudi magnetne s polovnimi čevlji za instrumente z vrtljivo tuljavico, nekatera feritna jedra, pa keramične „chip“ kondenza-

Visokofrekvenčne multipleksne telefontne naprave DO IEZE.

torje, kot tudi novo generacijsko hibridnih mikroelektronskih vezij.

Kot že rečeno, sta se predstavila tudi kolektiva Elektrooptike in Elektrozvez, med avtoelektričnimi izdelki pa velja omeniti zaščitni rele za zaganjalnike in elektronski regulator napetosti. Med kondenzatorji so novost metalpolipropilenski motorski in fluorescentni kondenzatorji, tovarna baterij Zmaj pa je predstavila nove živo-srebrne in srebrooksidne baterije. Veliko zanimanje je bilo med obiskovalci tudi za izdelke široke potrošnje, zlasti za novi barvni televizijski sprejemnik Horizont, predvsem mlajši obiskovalci, pa so se zanimali predvsem za disco ojačevalne naprave.

Za Iskro osrednja sejemska prireditelj je torej za nami. Soglasna ocena številnih Iskrinih delavcev, ki so si ogledali Sodobno elektroniko, ter mnogih obiskovalcev in naših poslovnih gostov je izredno laskava, pa naj si bo to na račun same predstavitve proizvodnega programa, kot tudi arhitekturne stojnice. Prepričani smo, da nam je na sejmu uspelo predstaviti

takrat treba otroku vcepiti tisto „žilico“ za iskanjem novega, boljšega. To vcepilno miselnost naj bi programi srednjega in visokega usmerjenega izobraževanja samo ustrezno usmerjali in dograjevali, glede na posameznikove sposobnosti pa tudi pravilno usmerjali.

Na tem vzgojnem področju je treba več narediti, in to kmalu. Zavedati se moramo, da pride današnji učenec 7. razreda kot diplomirani inženir v združeno delo čez približno deset let!

7. Kakšno izobraževanje bi bilo primerno za odrasle oz. za zaposlene?

Nedvomno za današnje izredno nizko mesto Jugoslavije na lestvici svetovne ustvarjalnosti ni kriva mladina, ampak je posledica slabe in neučinkovite ustvarjalnosti vseh tistih, ki smo v tem trenutku v vrstah ustvarjalcev. Če predpostavljamo, da je strokovna izbora zadostna, ostaja še nekaj osebnostnih zavor, na primer:

- ne upamo si ustvarjalno delati, ker ne zaupamo v svoje znanje in smo prepričani, da znajo drugi (tujci) vse narediti boljše;
- nismo motivirani za ustvarjalno delo;
- nimamo časa, ker nam ga preveč poberejo razne, včasih čisto neustvarjalne vsakdanje naloge;
- ne znamo se povezati s sodelavci v učinkovite delovne skupine;
- zavirajo nas negativne izkušnje drugih (pravzaprav posledice – posmeha itn.).

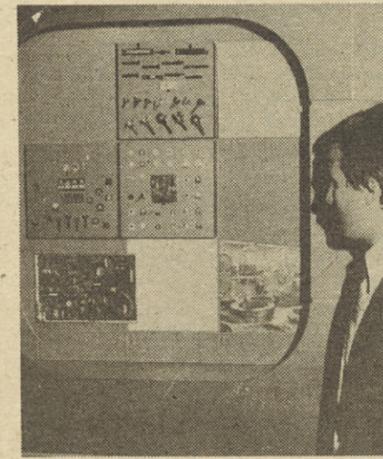
Lahko bi našli še več takih zavor! In kaj lahko v teh primerih pripomorejo izobraževalne delovne organizacije? Prav gotovo lahko:

- organizirajo dopolnilno izobraževanje, organizirajo mešane razvojno-raziskovalne teame ali skupine, v katerih bi bili raziskovalci iz proizvodnje in iz raziskovalnih institucij oziroma fakultet;
- omogočijo rotacijo ali kroženje kadrov (vključevanje strokovnjakov iz industrije v raziskovalno in pedagoško delo na visokih šolah in obratno);
- poskrbijo za aktivnejše in intenzivnejše vključevanje v mednarodno tehnično sodelovanje;
- in še druge možne pozitivne premike bi bilo mogoče najti.

Nakazane možnosti za izobraževanje na različnih ravneh in v različnih okoljih kažejo, da je fronta, ki jo v boju za povečanje ustvarjalnosti pri nas zaseda izobraževanje, zelo široka. Bilo bi napačno povzemanj, da bo naloga končana s tem, če bo pripravljenih nekaj izobraževalnih programov! Obširnost in tudi zahtevnost problematike je dokazana že s tem, da je bilo v obdobju od podpisa družbenega dogovora kaj malo narejenega!

Veliki poslovni računalniški sistem Iskradata C-18.

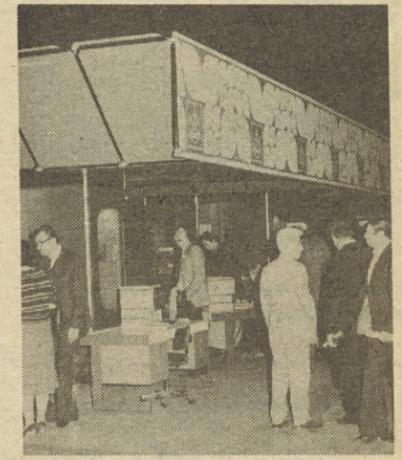
Potenciometri IEZE.

Iskro takšno, kot je, predvsem pa predstaviti njeno prihodnjo usmeritev, ta pa je v prestrukturiranju proizvodnega programa in v prehodu v proizvajalca profesionalnih sistemov in naprav.

„Sodobno elektroniko 80“ je odprl podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan. V priložnostnem nagovoru je opozoril na izredno velik pomen elektronike, ki je kot je dejal, postala specifična oblika infrastrukture in eden od temeljnih pogojev za posodobitev gospodarske in družbene strukture in nepogrešljiva za hitrejši in

skladnejši družbeno-ekonomski razvoj vsake države.

Opozoril je tudi na pomemben napredek jugoslovanske elektronike, kot tudi na velik pomen raziskovalno razvojne inovacijske dejavnosti ter načrtnejši razvoj ter usposabljanje kadrov.

Novost – Iskrin računalniški terminal.

Podpredsednik ZIS si je po otvoritvenem govoru med drugimi ogledal tudi Iskrino stojnico ter izrekel priznanje našim razstavljalcem.

Na sejmu „Sodobna elektronika 80“ je sodelovalo 137 jugoslovanskih in 430 tujih razstavjalcev iz 19 dežel. Lado Drobež

Pisalnik Iskradata 80 je bil v središču pozornosti poznavalcev.

V obdobju po podpisu družbenega dogovora je bilo izobraževanje v fazi intenzivnih priprav na zelo velike spremembe. Te so dobile z nedavno sprejetim zakonom o usmerjenem izobraževanju novo zakonsko zaključeno obliko. Po svoje je razumljivo, da ob snovanju tako korenitih sprememb v izobraževanju, kot jih prinaša usmerjeno izobraževanje, ni bilo mogoče ustrezno usmerjati energijo tudi v druge, v primerjavi z usmerjenim izobraževanjem vzporedne naloge. Zagotavljamo, da ni bilo za vključevanja tematike o inventivni dejavnosti v učne programe srednjih šol (tako tehničnih kot poklicnih) narejenega skoraj ničesar!

V pripravah novih izobraževalnih programov za številne usmeritve v srednjem usmerjenem izobraževanju pa bi veljalo v polni meri vključiti primerno komponento izobraževanja za inventivno dejavnost. Še pomembnejše pa je vključevanje vzgojne komponente za oblikovanje ustvarjalne osebnosti mladih strokovnih kadrov.

Tudi vprašanje o primernih programih za dopolnilno izobraževanje ter za specialistično izobraževanje strokovnjakov za opravljanje del in nalog na področju inventivne dejavnosti je samo deloma rešeno. S posebno nalogo je bil v okviru koordinacijskega odbora Gospodarske zbornice Slovenije za izobraževanje kadrov v gospodarstvu pripravljen izobraževalni program, namenjen organizatorjem inventivne dejavnosti v organizacijah združenega dela. Program, ki je zasnovan na seminarskem načinu dela, posreduje naslednja znanja:

1. Družbenoekonomski pomen inovacij in družbeni napori za pospeševanje inventivne dejavnosti v združenem delu;
 2. Oblike in metode organiziranja inventivnega delovanja v tozdih in drugih oblikah združenega dela;
 3. Mobilizacijske oblike za aktiviranje ustvarjalcev v združenem delu.
- Osnovni smoter izobraževanja je prikazati osnovne pojme inventivne dejavnosti, tako znanstveno raziskovalnega dela kot množične inventivne dejavnosti, predvsem pa usposobiti organizatorje inventivne dejavnosti v organizacijah združenega dela za delo v procesu in v postopkih uveljavljanja inventivne dejavnosti – od začetne faze organiziranja postopkov in metod inovacijskega procesa v tozdih in delovnih organizacijah, prek ustanovitve interne regulative do postopkov obravnave, obračuna in obdelave inovacijskih predlogov, vključno z usposobljenostjo za delo z ljudmi in za njihovo spodbujanje.
- Program je pripravila skupina ljudi z ustreznimi teoretičnimi znanji in praktičnimi izkušnjami. Ciklus seminarjev, ki ga je prirejal v preteklih dveh letih Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana, je doslej obiskovalo kakšnih 80 udeležencev.

VRSTA SIMPOZIJEV

Slavoslovni govornik Vladimir Klavs je naglasil, da so ti pogovori in strokovna posvetovanja še zlasti pomembni za jugoslovansko elektroniko in jugoslovansko gospodarstvo v sedanjem stabilizacijskem času. Sodobna tehnologija in najsodobnejši pristopi k proizvodnji elektronike nam jamčijo sedanji gospodarski tempo.

Ko je predsednik Zveznega komiteja za promet in zveze Ante Zelić slovesno odprl posvetovanja, je dejal, da smo lahko ponosni, ker je jugoslovanska elektronika na svetovni ravni in ima pred seboj jasne cilje za raziskave, razvoj in proizvodnjo. Ob tem je omenil, da so jugoslovanske telekomunikacijske zveze do pred nedavnim zaostajale za hitrim razvojem našega

Predsednik Mednarodne unije za telekomunikacije Ekhart Hummel.

Predsednik Zveznega komiteja za promet in zveze Ante Zelić.

gospodarstva. Vendar se zadnje čase telekomunikacijski sistem, oziroma naša PTT postavlja na lastno gospodarsko osnovo, kar ji daje perspektivo potrebnega razvoja.

Strokovne razgovore na temo sodobne elektronike je slovesno odprl predsednik Zveznega komiteja za promet in zveze Ante Zelić. Slovesni govornik na tej otvoritvi je bil predsednik Elektrotehniške zveze Slovenije Vladimir Klavs. Slovesnosti so se udeležili, pozdravili zbrane strokovnjake, in jim zaželeli uspešne strokovne pogovore rektor ljubljanske univerze Slavko Hodžar, predsednik Mednarodne unije za telekomunikacije Ekhart Hummel, dekan fakultete za elektrotehniko Jožko Budim in po-

močnica generalnega direktorja skupnosti jugoslovanske PTT Draginja Miličević.

Letošnja strokovna posvetovanja so imela pet zaključenih ciklusov izmenjave mnenj in najnovejših dognanj: šesti seminar o uporabi mikroprocesorjev v merilni tehniki; štirinajsti jugoslovanski simpozij o telekomunikacijah; drugi jugoslovanski simpozij o relejni zaščiti in lokalni avtomatizaciji elektroenergetskih sistemov; drugi jugoslovanski simpozij o elektroniki v prometu; šestnajsti jugoslovanski simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih. Upravljanje in nadzor telekomunikacijskih sistemov vodilna tema letošnjega 14. jugoslovanskega simpozija o telekomunikacijah. 30 referatov je govorilo med drugim o ekonomizaciji stroškov upravljanja sistemov ter povečanje njihove zanesljivosti in dosegljivosti. Razumljivi-

Predsednik Elektrotehniške zveze Slovenije Vladimir Klavs.

vo je bila pozornost usmerjena na oceno problematike v jugoslovanskem in širšem prostoru, dalje na merilne metode, probleme projektiranja merilne opreme in nadzora nad delovanjem in upravljanjem telekomunikacijskih sistemov.

Intenzivna gradnja novih elektroenergetskih objektov v Jugoslaviji, nove zahteve, ki naj jih naprave za zaščito in lokalno avtomatizacijo izpolnjujejo, in s tem potrebne rekonstrukcije naprav in postrojenj kot tudi nagel razvoj naprav s polvodniškimi elementi nakazujejo potrebo po zopetni širši izmenjavi izkušenj in mnenj.

V obdobju, ko stremimo v Jugoslaviji za višjo kvaliteto in zanesljivostjo oziroma profesionalno uporabnostjo elektronskih sestavnih delov in materialov, ki naj omogočajo manjšo odvisnost od uvoza pri proizvodnji kvalitetne in sodobne elektronske opreme, skuša biti letošnji simpozij SD 80 s svojo osrednjo tematiko doprinos k izmenjavi izkušenj med strokovnjaki na področju proizvodne tehnologije, pri čemer so tudi proizvodno okolje, organizacija dela in kadri odločilni dejavniki. Pri tem smo računali, da bodo aktivno sodelovali v razpravah ne samo strokovnjaki iz proizvodnje, temveč tudi raziskovalno-razvojni delavci, vodilni delavci in uporabniki elementov.

FY

NEODGOVORNOST DELEGATOV

Da je Iskrin finančni položaj dober bi lahko kdo sklepal, ko je videl, kakšna je bila udeležba na seji Odbora za finance SOZD Iskra. Ta seja je bila v ponedeljek, 6. oktobra.

Od 12 članov tega odbora iz vseh naših delovnih organizacij so se seje udeležili trije (3) člani! Prišli so strokovni sodelavci iz naše Interne banke, iz Finančne službe, poročevalci in tehnično osebje. Odbora pa nikjer!?

Ob tako zaostreni gospodarski politiki, ob težkem položaju in stabilizacijskem prizadevanju je povsem opravičeno vse navzoče razjezilo dejstvo, da nekateri delegati tako neresno jemljejo prizadevanja vse Iskre za najboljše, najbolj ekonomične in najracionalnejše rešitve.

Tovariši delegati Odbora za finance SOZD Iskra, je prav tako???

FY

Posnetek s simpozija YUTEL '80.

Srečanje partizanskih borcev SOZD Iskra

Partizanska Jelovica je letos, 3. oktobra bolj prijazno kot lani sprejela Iskrine prvoborce in predsednike aktivov ZB na tradicionalno vsakoletno srečanje. To pot je bilo vreme lepo in je tudi s te strani minilo v zadovoljstvu vseh udeležencev.

Srečanja se je udeležilo lepo število prvoborcev in predsednikov aktivov ZB, razen le-teh pa še predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič, član KPO „Pavle Gantar, predsednik KOS Janez Kem, predsednik KS ZSMS Avguštin Ciuha. Borci pa so v svoji sredi pozdravili tudi narodnega heroja Rudolfa Hribernika – Svaruna, avtorja knjige „Opredelitev“, katero so, opremljeno z avtorjevim podpisom prejeli vsi udeleženci letošnjega srečanja.

Po pozdravnih besedah predsednika aktivov ZZB SOZD Iskra Franca

Križnarja, je Anton Stipančič zbranim na kratko orisal letošnje poslovne rezultate in probleme, s katerimi je treba biti trd boj za izpolnjevanje načrtov. Zvrstili so se nato še kratki nagovori ostalih gostov, potem pa je večer minil v obujanju spominov in tovariškem vzdušju.

Naslednji dan so udeleženci srečanja zapustili Partizanski dom na Vođiški planini obiskali Drago in Begunje, kjer so si ogledali morišče in grobišče stoterih talcev, žrtev zverinskih nacističnih krvnikov, ki so tu več kot nazorno pokazali svojo sadistično civilizacijo in krutost.

Po obisku Begunj in muzeja so se udeleženci srečanja odpeljali še na ogled proizvodnje v TOZD Instrumenti v Otočah, po kosilu v tovarniški restavraciji pa so se razšli, zadovoljni s prijetnim srečanjem.

-J. C.-

Udeleženci srečanja na grobovih talcev v Begunjah.

RAPIS IZOBRAŽEVANJA NA TEMO ZANESLJIVOST

Izobraževalni center pri DSS SOZD Iskra je v okviru programa izobraževanja na področju kakovosti v dogovoru s kolegijem področja kakovosti pripravil desetdnevni seminar v dveh delih:

1. del bo obravnaval (4+1 dan) v obliki celotnega paketa:

A SPLOŠNI DEL, KI OBSEGA:

Informacijo o pomembnejših dogodkih v Iskri
Politiko kakovosti
Prioritetne naloge na področju kakovosti
Sistem izobraževanja v Iskri

B. STROKOVNI DEL, KI OBRAVNAVA ZANESLJIVOST:

Osnove statistične teorije
Odpovedi
Karakteristike zanesljivosti in vzdržljivosti
Ocenjevanje karakteristik zanesljivosti
Spremljanje zanesljivosti izdelkov v eksploataciji
Analiza vzrokov odpovedi
Odnosnost karakteristik zanesljivosti komponent od obremenilnih pogojev
Odnosnost karakteristik zanesljivosti komponent od obremenilnih pogojev
Dostopni viri podatkov o zanesljivosti komponent
Organizacija zanesljivosti

Prvi del seminarja bo zaključen s praktično nalogo s področja zanesljivosti, ki jo bodo udeleženci izvedli pod vodstvom mentorjev.

2. del bo obravnaval (4+1 dan):

Teoretične osnove za sisteme
Izračunavanje zanesljivosti sistemov
Vgrajevanje zanesljivosti v sistem
Planiranje vzdrževalne dejavnosti na osnovi poznavanja zanesljivosti
Zagotavljanje zanesljivosti proizvodov v OZD
Praktična naloga na enostavnem primeru

Oba dela tvorita zaključeno celoto, vendar je program pripravljen tako, da je prvi del seminarja namenjen bolj vodstvenim delavcem, drugi pa obsega teme, ki so potrebne pri operativnem delu na področju zanesljivosti sistemov.

Zaradi izrednega zanimanja za seminar smo izvedbo prvega dela organizirali trikrat. V kolikor bo zanj še interes, ga nameravamo organizirati v okviru področja za inovacije.

Pričetek drugega dela seminarja bo v Preddvoru, dne 20. 10. 1980, ob 8. Če bo prijavljeno preveč kandidatov, bomo seminar ponovili 27. 10. 1980.

Rok za prijave je 15. 10. 1980.
Zagovor seminarskih nalog iz prvega dela seminarja bo pri dr. Hudoklinovi v Preddvoru, 24. 10. 1980.

Izobraževalni center pri DSS SOZD Iskra

ZAKONITO IN USTAVNO

V zvezi z izvajanjem organizacijskega predpisa o izvedbi in nošenju delovnih legitimacij v Iskri so imeli posamezniki v naši poslovni stavbi Iskre določene pripombe in pomisleke. Ni prišlo samo do tega, da nekateri posamezniki sploh niso hoteli nositi izkaznic, temveč so celo sprožili vprašanje ustavnosti samoupravnih aktov, oz. omenjenega predpisa. Tako je dobil družbeni pravobranilec samoupravljanja v Ljubljani vlogo, da naj bi podal mnenje o usklajenosti nekaterih dokumentov SOZD Iskra z ustavo in zakonom.

„Že uvodoma vam moram pojasniti, da naša institucija ni pristojna za izdajo mnenj o usklajenosti aktov z ustavo in zakoni in je zato pooblaščenost ustavno sodišče.“

Ne glede na to pa sem priloženo gradivo pregledal in ne vidim v izvajanju nekaterih družbeno-samozaščitnih ukrepov v Iskri kakršnihkoli nasprotij z ustavo in zakonom. Menim celo, da so v instituciji kot je vaša, taki in podobni zaščitni ukrepi potrebni in v kolikor so akti sprejeti na zakonit način, njihova kršitev predstavlja tudi kršitev delovnih obveznosti.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana
Bogdan Šturm l.r.“

V okviru stabilizacijskih naporov predstavlja torej omenjeni predpis poleg samozaščitnih ukrepov tudi dolžnost pri opravljanju svojih rednih delovnih nalog za siceršnega v naši poslovni stavbi.

Pripombe in pobude k delitvi OD

(Nadaljevanje z 2. strani)
pripombah delovnih organizacij k omenjenim osnutkom, predloge samoupravnih sporazumov in poročilo o razpravi in pripombe k družbenim dogovorom.

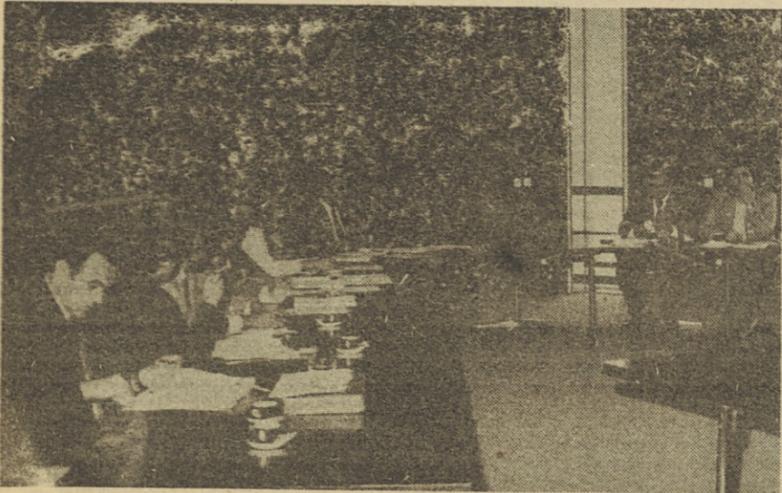
Na priporočilo sindikata SOZD Iskra bo projektni svet poslal zbrane pripombe vsem sekretarjem in predsednikom sindikata po DO, izvlečke iz poročila o pripombah pa bomo objavili tudi v glasilu Iskra.

Projektni svet je nadalje sprejel tudi pobudo sindikata SOZD Iskra, da je treba izdelati ločeni samoupravni sporazum o skupnih osnovah za po-

vračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog za SOZD Iskra. Osnutek tega samoupravnega sporazuma bodo pripravili hkrati s predlogom samoupravnih sporazumov in ga dali v javno razpravo.

V nadaljevanju zasedanja je projektni svet obravnaval gradivo, ki ga je uredila delovna organizacija ZORIN o javni razpravi o družbenih dogovorih. To gradivo je, lahko bi rekli, skupek vseh pripomb, ki so jih delovne organizacije poslale k družbenim dogovorom. To akcijo je vodil sindikat SOZD Iskra.

L. D.

S seje projektnega sveta SOZD Iskra.

PRED DELOVNIM POSVETOVANJEM MLADIH SOZD ISKRA

PROGRAMSKA USMERITEV DELOVANJA KOORDINACIJSKEGA SVETA OO ZSMS V SOZD ISKRA ZA OBDOBJE 1980-82

I. UTRJEVANJE DRUŽBENO-EKONOMSKEGA IN SAMOUPRAVNEGA POLOŽAJA MLADEGA DELAVCA

Upoštevaajoč dejstvo, da je družbeno-ekonomski položaj mladega delavca osnova uveljavljanja njegovih samoupravnih pravic in dolžnosti, ki zagotavljajo ustrezen družbeni položaj in možnost razvoja v celovito osebnost, bo koordinacijski svet OOZSMS preko svojih organov in v sodelovanju z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami:

1. deloval na uveljavljanju samoupravnega planiranja, kot osnovnega instrumenta urejanja ekonomskih odnosov s tem, da bo mladina na vseh nivojih organiziranosti v SOZD obravnavale planske dokumente za obdobje 81-85 in za leto 1981 in prispevala k njihovega pravočasnemu nastajanju. Posebno pozornost bomo posvetili področjem, ki so življenjskega pomena za mladega človeka - delavca kot npr. vlaganjem v družbeni standard (prehrana med delom, stanovanjska izgradnja, otroško varstvo, izobraževanje, rekreacija, zdravstvena za-

1. ohranili bomo obliko seminarjev na nivoju SOZD in sicer z organiziranjem samostojnega mladinskega seminarja enkrat letno ter v obliki posvetovanj, ki jih imamo z ostalimi DPO in poslovojnimi organi.

2. na nivoju konference OO ZSMS v DO in OO ZSMS bomo organizirali skupaj z občinskimi konferencami različne oblike izobraževanja za družbeno-politično delovanje in delegatsko delo.

3. poživili bomo delovanje marksističnih krožkov, kjer so organizirani, kot obliko intenzivnega spoznavanja marksistične misli in njenega uveljavljanja v sistemu socialističnega samoupravljanja pri nas.

4. skupaj s ZK si bomo v vseh OO ZSMS prizadevali za izobraževanje mladih za vstop v ZK s čemer bomo povečali prizadevanja za evidentiranje novih članov ZK.

5. v vseh OO ZSMS bomo obravnavali novi zakon o usmerjenem izobraževanju in pripravili programe aktivnosti pri njegovem sprovanju. Posebno pozornost bomo posvetili vključevanju dijakov, ki so na proiz-

IV. ŠPORT IN KULTURA

Šport in kultura sta pomembna elementa interesnega povezovanja mladih. Zato bomo mladi posvetili posebno pozornost:

1. nadaljnemu organiziranju športnih srečanj na nivoju SOZD in DO, kakor tudi organiziranju raznih športnih srečanj z OO ZSM na terenu, kjer delujejo in iz OZD s katerimi pretežno poslovno sodelujemo

2. možnosti ustanavljanja raznih športnih društev na področju kjer dela več TOZD iz SOZD Iskra in ob tem tudi možnosti izgradnje športno-rekreacijskih objektov na takšnih lokacijah

3. delovanje raznih kulturnih sekcij in komisij (likovniki, pevski zbori, dramske skupine, recitatorske sekcije) kakor tudi nuditi pomoč mladim kulturnim ustvarjalcem (pesniki, pisatelji itd.)

4. Kot pomemben element skrbi za zdravje mladih delavcev je tudi organizirano letovanje. Zato si bomo prizadevali, da v SOZD Iskra dokončno najdemo obliko ustreznega organiziranja letovanjske dejavnosti v letu 1981.

V. MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

Različne oblike prostovoljnega mladinskega dela so se že uveljavile kot posebna oblika delovanja ZSM na vseh nivojih. Mladi v SOZD Iskra bomo razvijali naslednje oblike mladinskega prostovoljnega dela poleg sodelovanja na zveznih in republiških akcijah:

1. V letu 1981 bomo skupaj z odborom partizanskih delavnic 99D in odborom za ureditev narodnega parka Rog pripravili delovno akcijo za ureditev soseske pri Črmošnjicah. Akcija bo potekala v dveh brigadah po 40 ljudi in vanjo bodo vključene tudi druge organizacije ZSM iz OZD, ki izvirajo iz Starih žag (Litostroj, Puškarina, Tovarna usnja itd.)

2. OO ZSM bodo po potrebi organizirale enodnevne delovne akcije za ureditev svojih TOZD

3. V primeru potrebe bomo tudi v letu 1981 organizirali delovno akcijo za ureditev kampa na Dugem otoku.

4. Tudi v tem obdobju bomo aktivno sodelovali pri mladinski brigadi „Bratstvo i jedinstvo“ v okviru EEIJ.

VI. SLO IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

SLO in družbena samozaščita postajata vse pomembnejša faktorja varnosti naše samoupravne socialistične domovine. Zato bomo mladi v SOZD posvetili posebno pozornost nadaljnemu razvoju in podružbljanju te dejavnosti z aktivnim vključevanjem in usposabljanjem v vseh njenih oblikah. Tako bomo z našo aktivnostjo doprinesli k vsestranski pripravljenosti, ki jo od nas zahteva Ustava in naša družbena zavest. Prav tako si bomo prizadevali, da bodo vsi mladi spoznavali samoupravne akte, ki urejajo to področje in jih dosledno izvajali.

VII. OBNAVLJANJE IN OBUJANJE TRADICIJ NOV

Ohranjanje in obujanje tradicij NOB bo tudi v prihodnje pomembna naloga mladih v SOZD Iskra. Za to bomo:

1. še nadalje pospeševali aktivnosti pohodnega odreda partizanskih delavnic 99D, ki je glavni nosilec teh aktivnosti

2. podpirali nadaljnjo organizacijo Dneva Iskre - Dneva borca, ki je preostala v množično manifestacijo pripadnosti tradicijam NOB

3. poživili samoiniciativnost in množičnost v OO ZSM pri organizaciji raznih pohodov in drugih oblik obujanja tradicij NOB

4. tudi v prihodnje tesno sodelovali z organizacijami ZB po TOZD, DO in SOZD pri skupnih akcijah obujanja tradicij NOB.

VIII. SODELOVANJE V OKVIRU EEIJ

Sodelovanje mladih v okviru elektro-elektronske industrije Jugoslavije je postalo že tradicionalno. Mladi Iskre bomo tudi v prihodnje sodelovali v vseh oblikah aktivnosti, ki imajo predvsem cilj izmenjave izkušenj pri delovanju in spodbujanju bratstva in (Nadaljevanje na 6. strani)

PROGRAM DELOVNEGA POSVETOVANJA MLADINE SOZD ISKRA

24. 10. 1980: zbor udeležencev in spoznavni večer

25. 10. 1980:

9.00 - 11.00 gospodarski položaj v SOZD Iskra in osnove nadaljnega razvoja (Anton Stipanič)

11.30 - 12.30 delovanje sindikata in vključevanje mladih (Janez Kern)

12.30 - 13.20 vloga in delovanje samoupravnih organov SOZD Iskra (Jože Čebela)

13.30 - 14.30 razprava

26. 10. 1980

9.00 - 12.00 volilno programska konferenca

15.00 dalje povratek domov.

ščita), vlaganjem v razvojno inovacijsko dejavnost, ki zagotavlja dolgoročno socialno varnost, vlaganje v kadre z dopolnilnim izobraževanjem ob delu in iz dela itd.

2. deloval na uveljavljanju dohodkovnih odnosov znotraj in izven SOZD s čemer bomo zagotovili resnično družbeni karakter dohodka, ki se bo odražal v enakopravnih pogojih pridobivanja dohodka v vseh sredinah. V skladu s tem se bo mladina skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami tudi prizadevala za uveljavljanje skupnega koncepta delitve dohodka, čistega dohodka sredstev za OD in sredstev za skupno porabo v okviru SOZD Iskra. Mladina bo podpirala vsak koncept nagrajevanja, ki bo doprinesel k sistemu nagrajevanja po rezultatih dela in se bo oddaljeval od marsikje še zdaj meznega sistema nagrajevanja in uravnalovke znotraj poklicev in med njimi.

3. vztrajal, da so delavci tekoče seznanjeni s položajem o gospodarjenju v sredinah kjer delajo. Zato morajo strokovne službe stalno pripravljati ustrezne, celovite in razumljive informacije, ki bodo omogočale odločanje delavcev.

4. deloval v smeri ustrezne samoupravne organiziranosti na različnih nivojih, tako da bo samoupravna organiziranost resnično zagotovila odločujočo vlogo delavca v sistemu upravljanja. V tej smeri si bo mladina, skupaj z ostalimi DPO prizadevala, da se analizira organiziranost dislociranih obratov, neustrezno (podjetniško) organiziranih TOZD ter tudi DO. Pri tem bo koordinacijski svet posebno pozornost posvetil organiziranosti DO skupnega pomena v SOZD

5. prizadeval za uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja kot osnovne metode in sredstva urejanja medsebojnih odnosov v SOZD Iskra in izven.

II. IZOBRAŽEVANJE IN KADROVSKA POLITIKA

Izobraževanje je posebnega pomena za uveljavljanje mladega človeka tako na delu kot v okolju kjer živi. Zato bo koordinacijski svet OO ZSMS preko svojih organov deloval v naslednjih smereh:

vodni praksi, v delovanje OO ZSMS

6. na vseh nivojih organiziranja bomo pristopili k izdelavi kadrovske evidenc na podlagi katerih bomo spremljali aktivnost posameznih mladincev in mladink, še posebno mladih članov ZK.

7. ponovno bomo skušali oživiti akcijo vsi mladi osnovno šolo in skupaj s kadrovske službe pripravili programe izobraževanja mladih brez dokončane osnovne šole. Akcija se mora vsklajevati na nivoju konference OO ZSMS v DO

8. mladi bomo podprli delovanje izobraževalnega centra SOZD Iskra, ki mora čimprej pripraviti programe izobraževanja ob delu in iz dela. Mladi bomo zahtevali, da imajo prednost pri takem izobraževanju tisti, ki so se izkazali z dobrimi delovnimi rezultati in samoupravno ter družbeno aktivnostjo.

III. INFORMIRANJE

Celovito, razumljivo in pravočasno informiranje je osnova za uspešno delovanje delegatskega samoupravnega sistema, tako tudi ZSM na vseh nivojih. Zato bomo mladi v tem obdobju delovali v naslednjih smereh:

1. zahtevali bomo, da se v SOZD Iskra izdela celovit informacijski sistem, ki naj zagotovi ustrezno samoupravno in družbenopolitično informiranje. Nalogo mora izdelati DO ZORIN

2. v posameznih sredinah bomo proučili možnost izdajanja informacijskih listov ali pa se s svojimi prispevki vključili v informacijske biltenne. Zato bomo povsod organizirali komisije za informiranje, ki bodo delavce obveščale o naših akcijah, ciljnih, hotenjih itd.

3. osnovna oblika informiranja v OO ZSMS mora biti osebno informiranje. Zato bomo v vseh OO ZSMS še nadalje izgrajevali različne oblike osebnega informiranja (razgovori, tematske mize, posvetovanja, delegatske skupine, interesne skupine, seje itd.), s čemer bomo dosegli bolj množično aktivnost mladih in preprečili odtujevanje vodstev OO ZSM od članstva.

4. mladina se bo bolj posluževala glasila Iskra za celovito in sprotno informiranje kolektivov o svojem delu.

Na podlagi 47. člena Statuta zveze socialistične mladine Slovenije je Koordinacijski svet osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine v SOZD Iskra na svoji seji dne sprejel naslednji:

POSLOVNIK

o organiziranju in delovanju Koordinacijskega sveta Zveze socialistične mladine SOZD Iskra in njegovih organov.

I. Temeljne določbe

1. člen

Kot obliko delovanja članov ZSM v SOZD Iskra Ljubljana, osnovne organizacije ustanovljamo koordinacijski svet osnovnih organizacij ZSM SOZD Iskra (v nadaljnjem besedilu koordinacijski svet).

Koordinacijski svet ima svoj pečat z naslovom: Koordinacijski svet osnovnih organizacij ZSM SOZD Iskra Ljubljana in emblema Zveze socialistične mladine Slovenije. Sedež koordinacijskega sveta je: Ljubljana, Trg revolucije 3

2. člen

Koordinacijski svet zbira pobude in predloge OO ZSM in organizira takšno delovanje, da zagotavlja demokratično izmenjavo mnenj med OO ZSM in vsklajevanje programov akcij OO ZSM v SOZD Iskra. Koordinacijski svet OO ZSM v SOZD Iskra si, v skladu s svojimi cilji, posebno prizadeva:

- za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov,
- za zagotavljanje enakopravnega položaja mladega delavca v SOZD Iskra pri reševanju socialnih vprašanj,
- za zagotavljanje in poenotenje možnosti vseh oblik izobraževanja mladih delavcev na delu in ob delu
- za vsklajevanje dolgoročne kadrovske politike v SOZD Iskra iz vidika potreb mladega delavca,
- za vsklajevanje osnov stipendijske politike v SOZD Iskra in eriotnega obravnavanja problemov stipendistov,
- za družbeno-politično in samoupravno izobraževanje mladega delavca v SOZD Iskra,
- za organiziranje mladinskih delovnih akcij,
- za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in pridobitev NOB,
- za organiziranje novih osnovnih organizacij ZSM v vseh sredinah, kjer so zagotavljeni pogoji.

3. člen

Pri oblikovanju skupnih stališč in vodenju skupnih akcij osnovnih organizacij v SOZD Iskra sodeluje koordinacijski svet ZSM z ustreznimi občinskimi, medobčinskimi in RK ZSM Slovenije.

Pri izvajanju svojih nalog se koordinacijski svet povezuje tudi z ostalimi družbenopolitičnimi, samoupravnimi organi in strokovnimi službami ter v ta namen predlaga skupno obravnavanje posameznih vprašanj in sodeluje pri vodenju skupnih dogovorjenih akcij.

II. Oblike delovanja ZSM v SOZD Iskra

4. člen

Za uresničevanje ciljev, ki smo si jih mladi vključili v OO ZSM v SOZD Iskra zastavili s tem poslovnikom in programi naše aktivnosti, bomo delovali predvsem v naslednjih oblikah:

- problemske konference,
- koordinacijski svet OO ZSM
- predsedstvo koordinacijskega sveta OO ZSM
- delovna posvetovanja predsednikov OO ZSM
- marksistični krožek SOZD Iskra
- pohodni odred „99 D“ in
- klub mladih inovatorjev Iskre.

A. Problemska konferenca

5. člen

Za sprejemanje skupnih stališč in akcijskih izhodišč za enotno reševanje posameznega problema mladih v SOZD Iskra se organizira problemska konferenca, ki jo sestavljajo pooblaščen delegati vseh zainteresiranih OO ZSM.

Problemska konferenca se oblikuje za vsako zasedanje posebej.

6. člen

Problemsko konferenco skliče predsednik koordinacijskega sveta na lastno pobudo ali na pobudo

- koordinacijskega sveta OO ZSM
- predsedstva koordinacijskega sveta OO ZSM
- najmanj 5 OO ZSM ali
- občinskih ali republiških organov

7. člen

Sklicatelj problemske konference predlaga dnevni red in obenem posreduje gradivo za vprašanja, ki so na dnevnem redu. Gradivo je potrebno posredovati najmanj 15 dni pred problemsko konferenco.

Gradivo za problemsko konferenco pripravi ob pomoči predsedstva koordinacijskega sveta ZSM tisti, ki da pobudo za njen sklic.

Gradivo se posreduje vsem predsednikom OO ZSM v SOZD Iskra in predstavnikom ostalih družbenopolitičnih organizacij v SOZD.

8. člen

Predsednik OO ZSM je dolžan, ko dobi gradivo za problemsko konferenco, sklicati sejo OO ZSM na kateri zavzame stališče do predlaganih rešitev in da pooblastilo svojemu delegatu za vsklajevanje na problemski konferenci.

9. člen

Stališča, ki so sprejeta na problemski konferenci po pooblaščenih delegatih OO ZSM, se v pisni obliki posredujejo vsem OO ZSM, ki so sodelovale na problemski konferenci in so obvezna za te.

B. Koordinacijski svet OO ZSM

10. člen

Koordinacijski svet OO ZSM v SOZD Iskra je stalno delovno telo osnovnih organizacij ZSM v SOZD Iskra. Sestavljen je tako, da ima vsaka OO ZSM po enega delegata.

11. člen

Mandatna doba delegatov koordinacijskega sveta je 2 leti, vendar je vsakega delegata mogoče razrešiti, če ne izpolnjuje svojih obveznosti ali iz drugih razlogov v skladu z 14. členom Statuta ZSMS.

12. člen

V koordinacijskem svetu OO ZSM v SOZD Iskra uresničujejo skupne naloge tako da:

- vsklajujejo svoje delovanje
- se dogovarjajo in vodijo skupne akcije
- izmenjujejo izkušnje o svoji organiziranosti in delovanju
- izobražujejo in enotno informirajo svoje članstvo o zadevah, ki se nanašajo na upravljanje SOZD
- usmerjajo in vsklajujejo svojo aktivnost z aktivnostjo ostalih družbenopolitičnih organizacij.

13. člen

Koordinacijski svet deluje na svojih sejah. Seja koordinacijskega sveta je sklepna, če sodeluje na njej najmanj 2/3 delegatov OO ZSM.

14. člen

Seja koordinacijskega sveta sklicuje predsednik ali po njegovem pooblastilu sekretar na lastno pobudo ali na pobudo:

- predsedstva koordinacijskega odbora
- najmanj 5 OO ZSM v njegovi sestavi
- občinskih ali republiških organov ZSMS

15. člen

Sklicatelj seje koordinacijskega sveta predlaga dnevni red seje obenem pa posreduje tudi ustrezna gradiva za sejo.

Gradivo za sejo koordinacijskega sveta mora praviloma biti posredovano najmanj 10 dni pred sejo.

Gradivo za sejo koordinacijskega sveta praviloma pripravi predsedstvo koordinacijskega sveta.

Gradivo za sejo koordinacijskega sveta se posreduje vsem delegatom koordinacijskega sveta, predsednikom koordinacijskega sveta v DO, predstavnikom ostalih DPO v SOZD Iskra in predstavnikom ustreznih občinskih in republiških organov ZSMS.

16. člen

Ko dobi gradivo za sejo koordinacijskega sveta, mora delegat zahtevati ustrezna stališča svoje OO ZSM do zadev, ki bodo na dnevnem redu in pooblastilo za vsklajevanje na seji.

17. člen

Seja koordinacijskega sveta praviloma vodi njegov predsednik. Na seji koordinacijskega sveta je mogoče razpravljati le o vprašanjih, ki so na dnevnem redu in v neposredni zvezi z obravnavano točko. Razpravljalca, ki se od tega oddalji mora predsednik najprej opomniti, nato pa mu lahko odvzame besedo.

Razprave na seji, razen razprave poročevalca k točki dnevnega reda, praviloma ne smejo biti daljše od 5 minut.

Pravna po vsaki točki dnevnega reda trajajo dokler se ne razpravljajo razpravljajci. Predsedujoči sklene razpravo, ko ugotovi, da se o posameznem primeru ali vprašanju lahko glasuje.

Seja koordinacijskega sveta se praviloma zaključí, ko je izčrpan dnevni red

18. člen

Skupne dogovore sprejema koordinacijski svet praviloma soglasno z javnim glasovanjem.

Ce se stališča delegatov razlikujejo v vsebinskem pogledu, se odločanje preloži na naslednjo sejo.

V takem primeru mora predsednik koordinacijskega odbora seznaniti vse osnovne organizacije z različnimi stališči in predlogom sporazumne rešitve. Osnovne organizacije so v takem primeru dolžne dati delegatom usmeritve za naslednjo sejo.

Pri ponovni obravnavi spornega vprašanja lahko koordinacijski svet sprejme dogovor tudi z glasovi večine delegatov, vendar so stališča v tem primeru obvezna samo za OO ZSM, ki so tako stališče sprejele oz. so zanj glasovale.

C. Predsedstvo koordinacijskega sveta OO ZSM

19. člen

Koordinacijski svet imenuje kot svoje delovno telo za pomoč pri izvajanju programa tudi predsedstvo koordinacijskega sveta. Predsedstvo koordinacijskega sveta sestavljajo predsedniki koordinacijskih svetov DO, predsednik in sekretar koordinacijskega sveta ter predsednik marksističnega krožka SOZD Iskra in predsednik kluba inovatorjev SOZD Iskra.

20. člen

Predsedstvo koordinacijskega sveta:

- skrbi za izvajanje letnega programa, sklepov in stališč koordinacijskega sveta,
 - pripravlja izhodišča gradiv, ki naj bi bila obravnavana na problemski konferenci in sejah koordinacijskega sveta,
 - pripravlja osnutke programa dela koordinacijskega sveta,
 - imenuje delovne komisije za proučitev posameznega vprašanja,
 - skrbi za stalno povezavo z vodstvi ostalih družbeno-političnih organizacij in organov samoupravljanja v SOZD,
 - skrbi za obveščanje članstva ter
 - izvaja ostale naloge v skladu s programom.
- odobrava izdatke, ki so nastali v zvezi z delovanjem

21. člen

Predsednika in sekretarja koordinacijskega sveta izvoli koordinacijski svet na svoji seji praviloma z javnim glasovanjem.

Predsednik koordinacijskega sveta opravlja naslednje naloge:

- sklicuje in vodi seje koordinacijskega sveta,
 - skrbi za uresničevanje sklepov in stališč koordinacijskega sveta in ostalih organov,
 - podpisuje sklepe in stališča koordinacijskega sveta,
 - zastopa in predstavlja koordinacijski svet v okviru SOZD in navzven,
 - zagotavlja javnost dela koordinacijskega sveta,
 - opravlja druge naloge po sklepih koordinacijskega sveta.
- Sekretar koordinacijskega sveta pomaga predsedniku pri opravljanju njegovih nalog in ga nadomešča v njegovi odsotnosti.

D. Delovna posvetovanja predsednikov OO ZSM

22. člen

Delovna posvetovanja predsednikov OO ZSM so namenjena informiranju in poenotitvi akcijskih izhodišč, ki se nanašajo na uresničevanje vloge mladih v SOZD Iskra.

Delovna posvetovanja sklicuje predsednik koordinacijskega sveta.

E. Marksistični krožek SOZD Iskra

23. člen

Za spoznavanje ustvarjalne marksistične misli in osnov socialistične samoupravne demokracije pri mladih v SOZD Iskra koordinacijski svet ustanavlja marksistični krožek.

Marksistični krožek SOZD Iskra predvsem:

- skrbi za spoznavanje marksizma pri mladih,
- usposablja voditelje marksističnega izobraževanja v OO ZSM SOZD Iskra,
- pripravlja materiale za problemske konference s področja marksističnega izobraževanja,
- skrbi za dodatno izobraževanje mladih komunistov,
- pripravlja osnove programov izobraževanja v OO ZSM SOZD Iskra
- sodeluje in izmenjava izkušnje z drugimi marksističnimi krožki izven Iskre.

F. Pohodni odred „99 D“

24. člen

Osnovna naloga pohodnega odreda je, da ohranja in oživlja tradicije NOB z združevanjem mladih na skupnih akcijah, krepi bratstvo in enotnost ter izobražuje mlade za naloge splošnega ljudskega odpora.

Odred deluje samostojno po svojih pravilih. Komandant odreda mora enkrat letno koordinacijskemu svetu podati poročilo o svojem delu odreda

G. Klub mladih inovatorjev

25. člen

Klub mladih inovatorjev združuje štipendiste SOZD Iskre in mlade delavce, ki so zainteresirani za inovacijsko dejavnost, pomaga pri dopolnilnem izobraževanju za tehnično dejavnost, urejanju inozemskih praks za Iskrine štipendiste in opravlja druge naloge v skladu s svojim poslovnikom.

Predsednik kluba mora enkrat letno poročati koordinacijskemu svetu o dejavnosti kluba.

III. Pogoji delovanja koordinacijskega sveta

26. člen

Za delovanje koordinacijskega sveta se v okviru delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra zagotavljajo materialni, prostorski, administrativno-tehnični in ostali pogoji v okviru sekretariata družbeno-političnih organizacij.

27. člen

Osnovne organizacije so sporazumne, da v primeru skupaj dogovorjenih akcij pri katerih bi se doseglo bistveno racionalizacijo porabe sredstev, združijo sredstva za take akcije.

Kriterije za združevanje sredstev določi predsedstvo koordinacijskega sveta na osnovi udeležbe posamezne osnovne organizacije ZSM v skupni akciji.

Poleg združevanja sredstev OO ZSM so vir finansiranja delovanja tudi različne dotacije ali plačila za opravljene mladinske akcije.

28. člen

Podpisnike žiro računa koordinacijskega sveta OO ZSM v SOZD Iskra določa predsedstvo za mandatno obdobje.

Potne naloge za predstavnike koordinacijskega sveta OO ZSM v SOZD Iskra odobrava sekretar DPO SOZD Iskra, občasno pa jih potrjuje predsedstvo koordinacijskega sveta.

IV. Nadzorni odbor

29. člen

Nadzorni odbor koordinacijskega sveta OO ZSM v SOZD Iskra je organ kontrole nad finančnim poslovanjem

30. člen

Nadzorni odbor šteje 3 člane in ga voli koordinacijski svet OO ZSM na svoji redni volilni seji.

31. člen

Nadzorni odbor mora najmanj enkrat letno poročati koordinacijskemu svetu OO ZSM v SOZD o poslovanju preko žiro računa v preteklem letu.

V. Končne določbe

32. člen

Ta poslovnik stopi v veljavo, ko ga sprejmejo vse OO ZSM v SOZD Iskra, kar ugotovi koordinacijski svet na svoji seji.

33. člen

Spremembe določil tega poslovnika lahko predlaga vsaka OO ZSM v SOZD Iskra. Postopek za uveljavitev sprememb in dopolnitev tega poslovnika je enak kot za njegov sprejem.

34. člen

S sprejetjem tega poslovnika neha veljati poslovnik o delovanju KK ZSM SOZD Iskra, ki je bil sprejet 14. aprila 1975.

Predsednik koordinacijskega sveta
SOZD Iskra

PRED DELOVNIM POSVETOVANJEM MLADIH SOZD ISKRA

Poročilo o delu mladine v Iskri

Poročilo naj bi bilo le globalni in širok pogled aktivnosti mladih v SOZD Iskra ter analiza naše delavnosti, pa tudi nedelavnosti. Brez truda ugotovimo, da je naše delo zelo pestro, tako po aktivnosti kot tudi ne, saj imamo v svojih vrstah osnovne organizacije, katere lahko po številu akcij razvrstimo med najbolj aktivne v ZSMS, pa tudi takšne o katerih se ne da napisati nič drugega kot to, da so popolnoma nedelavne. V tej analizi se ne bom poglobljal v delo posameznih osnovnih organizacij ampak v delo, aktivnost in uveljavitev mladega delavca, štipendista in dijaka v delovni in sestavljeni organizaciji.

Ce smo še v preteklem letu ugotavljali, da naša aktivnost v večini sredin stagnira ali celo upada, so v letošnjem letu doseženi veliki premiki tako glede aktivnosti kot množičnosti v delu mladinske organizacije. Sigurno je vzrok pozitivni našega dela tudi v kadrovskih premikih, pravilno postavljenih načrtih dela, približevanju dela osnovnih organizacij mladincem ter njihovim interesom, kateri so jasno različni od kraja do kraja in odvisni od strukture mladih, boljšemu informiranju in še vrsto drugih akcij, katere smo si zadali v programu in jih uspešno izpeljali.

Kjer pa dela niso zastavili na takih temeljih se opaža tudi v letošnjem letu problem z aktiviranjem mladih, to je predvsem vidno v Avtomatiki, Kondenzatorjih in IEZE, kjer kljub angažiranosti posameznikov ni moč trditi o pretirani aktivnosti v osnovnih organizacijah. Vsa aktivnost v teh sredinah se osredotoča na formalno izpolnjevanje zahtev občinskih konferenc in koordinacijskega sveta, izvedbi kakšne proslave, da se zadovolji tudi notranja politična struktura, vse ostale aktivnosti pa ni opaziti. Mnogo važnejše naloge kot so izobraževanje, aktivno vključevanje v samoupravno delo, borba za interese mlade generacije, čeprav je potrebno povdariti, da to niso drugačni problemi od ostalih, vendar pa so specifični mladinski, aktiviranja čim širšega kroga mladih za delo na raznih interesnih področjih. V te probleme se v teh sredinah niso poglobili in so ostali zunaj organiziranih sil ZSM, tako da so jih morali mladi delavci reševati sami brez pomoči osnovnih organizacij. Zato bomo morali ravno tem sredinam skupaj z zvezo komunistov in sindikatov posvetiti v naslednjem obdobju največ pozornosti, da jih razgibamo in jim damo mladinskega poletja.

PROGRAMSKA USMERITEV DELOVANJA KOORDINACIJSKEGA SVETA OO ZSMS V SOZD ISKRA ZA OBDOBJE 1980-82

(Nadaljevanje s 5. strani)

enotnosti naših narodov. Še naprej si bomo prizadevali, da postanejo naša srečanja tudi politični dogovori, ki jih bomo sprovajali v svojih OZD na področju delitve programov, skupnih investicij, skupnega planiranja, skupnega nastopa na zunanjih trgih, skupnih servisnih služb itd.

IX. SODELOVANJE Z RK ZSM IN OK ZSM

Sodelovanju z RK ZSM in OK ZSM bomo posvetili v prihodnjem obdobju večjo pozornost, saj je čutiti na vseh nivojih večjo potrebo po vsklajevanju aktivnosti. Dosedanje vsklajevanje ni vedno potekalo najbolje in je marsikje drobilo akcijske možnosti tako, da so bili tudi rezultati manjši. Zato bomo obnovili delovne razgovore z RK in OK na katerih se bomo dogovorili o usmerjanju posameznih akcij na področjih, kjer delujejo Iskrine TOZD. Tako bomo vsklajevali tudi mednarodno sodelovanje Iskrine mladine, ki smo ga do sedaj uspešno razvijali zlasti z zamejskimi Slovenci v izmenjavno raznih kulturnih skupin, športnih srečanj, izmenjavi izkušenj pri delu, vključevanju zamejskih Slovencev v delovne brigade, s seminarji itd.

X. AKTIVNOST ŠTIPENDISTOV

Po reorganizaciji kluba štipendistov je čutiti določeno praznino v aktivnosti štipendistov. Zato bomo:

V nadaljnjem delu poročila želimo obdelati posamezne točke našega lanskega programa in kako uspešno smo se v njih vključevali ter jih izvajali. Pri enotnem in usklajenem zastopanju vseh družbenopolitičnih organizacij v SOZD smo v preteklem obdobju enako uspešno sodelovali kot že nekaj let nazaj. S sindikatom in zvezo borcev smo v letošnjem letu delovali usklajeno, odnosno smo vse problematične postavke reševali skupaj v dialogu in z obojestranskim razumevanjem. Imeli smo tudi več skupnih sestankov o pomembnih temah na katere smo povabili razne razlagalce in potem skupno zavzemali stališča. Pri vključevanju mladih v vse tokove izobraževanja smo dosegli določene uspehe s katerimi pa v celoti ne moremo in ne smemo biti zadovoljni saj se mladi zavedamo, da je izobraževanje proces kateri traja in se nenehno dopolnjuje, mi pa moramo biti v njem eden od najkreativnejših elementov. Mladi smo se posluževali največkrat naslednjih oblik izobraževanja: politične šole, seminarjev, delovnih posvetovanj in tudi drugih oblik izobraževanja, kateri so nam bili na voljo.

V preteklem letu smo se mladi v teh oblikah izobraževanja seznanjali z naslednjimi temami: z oblikami samoupravnega in političnega delovanja v vseh sredinah in okoljih, obravnavali smo družbeno ekonomske odnose, uveljavljanja dohodkovnih in delegatskih odnosov, delitve po delu, družbene samozasčite in splošnega ljudskega odpora, vlogo in pomen sindikalne organizacije ter vključevanja mladih v sindikat, organiziranost in razvoj zveze komunistov, informiranju v delegatskem sistemu in delu mladinske organizacije, seznanjanje mladih s samoupravnimi in proizvodnimi tokovi v TOZD, OZD in SOZD, ter druge teme, katere niso nič manj pomembne za uspešno mladinsko delo.

V preteklem obdobju smo mladi v Iskri veliko pozornost posvetili masovnejšemu vključevanju v delo osnovnih organizacij in s tem jih tudi kadrovsko okrepili. V vseh sredinah, kjer so pravilno pristopili k tej akciji so že vidni rezultati, tako v množičnosti, kot tudi vsebinsko boljše pripravljeno delo. Veliko pozornosti smo posvetili tudi kadrovskim evidencam in spremljanju mladih pri njihovem delu, kar nam bo v bodoče olajšalo delo pri kadrovanju in uveljavljanju kolektivnega dela in vodenja. Kontinuirano je tekla tudi

akcija predlaganja mladih za sprejem v Zvezo komunistov.

Ceprav se zavedamo, da je konstruktivno in razumljivo informiranje ena od osnov delegatskega in kolektivnega dela, pa mladi do druge polovice leta nismo na tem področju naredili skoraj nič. S konkretnimi akcijami smo pričeli šele v septembru in določeni rezultati so že vidni, saj smo se dogovorili in tudi že izvajamo niz nalog, s področja medsebojnega informiranja o delu mladih na določenih področjih in sredinah, ob tem pa smo prepričani, da je to eden od temeljev kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti.

Zadovoljni pa smo lahko s splošnimi informacijami o našem delu v tovarniških biltenih, glasilu Iskra in tudi drugih sredstvih javnega obveščanja.

V vseh oblikah mladinskega prostovoljnega dela je v lanskem letu sodelovalo preko 2000 mladincev, to pa je skoraj šestina vseh mladih, ki so zaposleni v SOZD Iskra. Poleg udeležbe na mladinskih delovnih akcijah, katere so organizirale OK ZSM na teritorijah, kjer so locirane naše TOZD, smo mladi v preteklem letu organizirali tudi niz akcij na nivoju krajevnih skupnosti, TOZD in DO ter že našo tradicionalno mladinsko delovno akcijo Dugi otok 79.

Posebno skrb in intenzivnost smo mladi v preteklem letu posvetili usposabljanju mladih za naloge splošnega ljudskega odpora in nalogam družbene samozasčite ter obujanju in ohranjanju tradicij NOB. Glavni nosilec teh akcij je bil mladinski pohodni odred „Partizanske delavnice 99 d“ odnosno njegovi sestavni deli. Mladi smo aktivno sodelovali v vseh akcijah v tednu NNPP, kakor tudi v izvajanju vseh aktov s področja družbene samozasčite in splošnega ljudskega odpora.

Tudi za letošnje leto lahko povdarimo, da smo bili mladi najbolj aktivni na športnem in kulturnem področju. Ne moremo si predstavljati nobene športne aktivnosti, kjer ne bi bili glavni nosilci samo mladi. Zadovoljni pa ne smemo biti z aktivnostjo pri organiziranju tradicionalnega srečanja mladih SOZD, saj se je tu pokazalo kako malo in neresne aktiviste imamo po osnovnih organizacijah, zato je predsedstvo KS ZSM SOZD Iskra na svoji seji dne 22. 10. 1979 sprejelo dogovor, da leta 1980 tega srečanja ne organiziramo. Ob tem je potrebno povdariti, da skoraj v vseh delovnih organizacijah organizirajo mladi svoja športna, kulturna in družabna srečanja in, da so le ta z dobro udeležbo.

Pri mednarodnem sodelovanju smo v preteklem obdobju zabeležili obdobje stagnacije, to velja predvsem za sodelovanje s Koroškimi Slovenci, vzpostavili smo pa prve organizirane stike z mladimi Slovenci v Italiji (Gorica). Vsekakor pa bomo morali v naslednjem letu to sodelovanje poživiti in ga ponovno postaviti na nivo, kateri nam je bil v preteklih letih v ponos.

Sodelovanje mladih v okviru elektro in elektronske industrije Jugoslavije smo postavili na temelje za katere smo se mladi v Iskri že vrsto let zavzemali, pa ga nam vse do letošnjega leta zaradi nesodelovanja ostalih udeležencev ni uspelo. To je, da se mladi enakopravno in samostojno borimo za vzpostavlanje dohodkovnih odnosov pri skupnih vlaganjih, za delitev programov, proti neljalni konkurenci doma in v tujini in za uresničevanje drugih aktivnih nalog jugoslovanske elektronske industrije.

Sodelovanje OO in KS ZSM po delovnih organizacijah z občinskimi konferencami je različno, odvisno pa predvsem od naše ali občinske aktivnosti. V večini primerov pa je delovno, vsekakor pa mnogo bolj kot v letu 78, ko smo opazili stagnacijo v delovnih odnosih. Tudi z RK ZSM imamo redne delovne stike, na katerih vsklajujemo aktivnosti.

Po reorganizaciji kluba štipendistov, ko smo prenesli društveno in politično delo na nivo DO, obstoječi klub mladih inovatorjev še ni ustrezno zaživel. Tako se nam pojavljata dva problema in sicer kot prvo kako vključiti štipendiste v mladinsko delo po delovnih organizacijah (pri čemer že imamo nekatere uspešne rešitve) ter kako ohraniti inovacijsko dejavnost naših štipendistov. Ponužajo se nam (Nadaljevanje na 7. strani)

Srečanje kovinarjev Slovenije — spet lep uspeh Iskrašev

V Litostroju se je s slavnostno razglasitvijo najboljših kovinarjev Slovenije končalo v nedeljo popoldne 4. republiško tekmovanje kovinarjev, na katerem se je pomerilo 187 mojstrov svojega poklica iz cele Slovenije. Prva dva tekmovalca iz vsake panoge bosta zastopala našo republiko na zveznem tekmovanju, ki se bo pričelo 10. oktobra, na dan kovinarjev Jugoslavije prav tako v Litostroju.

SLAVNOSTNI PRIČETEK

Tekmovalci iz vse Slovenije so se zbrali že v petek dopoldne in si najprej ogledali tekmovalna mesta v Lito-

Tekmovalci in gosti na otvoritvi tekmovanja Kovinarjev SRS.

človeške odnose — nove samoupravne družbenoekonomske odnose. V odnosih, ki jih uveljavljamo v našem samoupravnem vsakdanu, postaja dobro in ustvarjalno delo tista vrednota, ki delavca osvobaja in ga potiska v ospredje kot aktivnega samoupravljalca, ki povezan z drugimi delavci odloča o pogojih in rezultatih dela ter v delegatskem sistemu upravlja z vsemi družbenimi posli. In ne le to, proizvodna delovna tekmovanja so tudi najboljši način medsebojnega spoznavanja in izmenjave izkušenj ter predstavljajo najbolj konkreten prispevek v borbi za večjo produktivnost. V borbi za večji dohodek, temelječ na delu.

Orodjar Franjo Troha je zasedel drugo mesto.

Za tem je spregovoril še o ekonomski stabilizaciji našega gospodarstva in povedal, da prav zbrani kovinarji, kot najboljši delavci lahko odločilno prispevajo k premagovanju težav, s katerimi se srečujemo v organizacijah združenega dela. To lahko storijo z večjo produktivnostjo, z izumi in inovacijami in nenazadnje z večjo zavestnostjo za uveljavljanje sistema delitve po rezultatih dela in s tehtnim prispevkom v razpravah o gospodarjenju v lastni sredini in tudi širše. Pri vsem tem pa je potrebno biti dosleden pri uveljavljanju samoupravljanja, dosledni pri graditvi sistema, v katerem bo dejanski položaj delavca tak, kot smo ga opredelili v zakonu o združenem delu in v drugih dokumentih.

TEŽKA TEKMOVALNA NALOGA

Že v petek, takoj po otvoritvi so se prvi tekmovalci že spoprijeli s tekmovalno nalogo, ki je bila izredno zahtev-

na. Livarji so morali izdelati ladijski propeler, ročni kovači so skovali klešče, orodjarji so pilili ploščici, ki sta morali „iti ena v drugo“, strugarji so morali postružiti gred na tisočinke milimetrov točno itd. V delavnicah je bilo živo. Niti besedice ni bilo slišati, le stroji, pile in kladiva so peli svoje pesmi in budna, stroga tekmovalna komisija je od časa do časa zmotila tekmovalce. Odločal je čas, odločal so milimetri... Po tekmovanju mi je še ves pod vtisom tekmovanja JANEZ SIMONIČ, orodjar iz Iskre Semeč dejal: Na regijskem tekmovanju v Semeču sem zasedel prvo mesto in tako sem se uvrstil na republiško tekmovanje. To je vsekakor najlepša prilžnost za preizkus znanja in sposobnosti, da vidiš, kam spadaš med sotekmovalce, kakšno mesto ti pripada med najboljšimi mojstri istega poklica. Kako je bilo, še ne vem, upam pa, da bom pripomogel k temu, da bomo Iskraši v panogi orodjarstva med prvimi v končni uvrstitvi.

Nekoliko manj kot Janez je bil „obremenjen“ FRANJO TROHA, orodjar iz novogoriške Avtoelektrike, ki v času najinega pogovora še ni nastopil na tekmovanju, sicer pa je tudi „po naravi“ dokaj miren in neustrašen. Povedal je, da je doma iz Velikih Žabelj pri Ajdovčini, da je zaposlen v Iskri 4 leta in da se je prijavil na tekmovanje zgolj iz veselja do tega

Janez Simončič iz Kondenzatorjev v Semeču.

poklica, z namenom, da se sreča z drugimi tovariši iz Slovenije in da z njimi izmenja izkušnje o orodjarskem delu. Boril se bom, je rekel, za čimboljšo uvrstitev, za tako, ki zagotavlja sodelovanje na zveznem tekmovanju. S tem bom tudi dokazal, da ni zgolj slučaj, da sem se uvrstil na republiško tekmovanje. Naj ob tem takoj povemo, da se je njegova želja uresničila, saj je bil Franjo drugi in tako bo kot edini orodjar predstavljal našo SOZD na zveznem tekmovanju.

Vsako stroko so spremljali tudi razni strokovnjaki in spremljevalne ter ocenjevalne komisije. Iz Avtoelektrike je bil v spremljevalni komisiji za orodjarje Boris Furlani, za brusilce pa Vladimir Gregorič, ki nam je dejal: Naloga teh komisij je predvsem ta, da pripravijo delovna mesta pred tekmovanjem, da dajo navodila tekmovalcem, da kontrolirajo pravilnost uporabe pripomočkov in da spremljajo sam potek izdelave tekmovalne naloge. V tej panogi je bilo vse v redu, izmed tekmovalcev se ni nihče prižogil.

DUŠAN MOZETIČ PRVI

Seveda je bil najslavnejši trenutek velika pričakovanje — uvrstitvi in z... (Nadaljevanje na 8. strani)

je bila namreč navada, da je bil vsakemu osmemu novorojenemu otroku v Sloveniji za botra predsednik ljudske republike Slovenije. Imel sem srečo, če lahko tako rečem, pravzaprav oče, mati in jaz, da mi je botroval takratni predsednik republike Miha Marinko. Seveda sem toliko bolj vesel, da so me mladi v SOZD predlagali za predsednika prav v letu, ko praznuje moj boter Miha Marinko svoj življenjski jubilej 80-letnico.

V tovarni žarnic sem se zaposlil leta 1976. Od vsega začetka delujem v mladinski organizaciji, zadnji dve leti pa sem predsednik osnovne organizacije v TOZD. Delo mladih, teh je okrog 80, ocenjujem kot uspešno, kot dobro, saj se vključujemo v vsa samoupravna in gospodarska dogajanja.

Zaposlen sem v konstrukciji kot inženir strojništva, v zvezo komunistov pa so me sprejeli v lanskem letu. Vem, da bo potrebno vložiti veliko prostega časa v vse aktivnosti, ki jih terja funkcija predsednika, saj ne bi hotel, da bi moje redno delo v temeljni organizaciji zaradi tega „trpelo“.

In kakšne so glavne naloge, ki stojijo pred mladimi v naši SOZD?

Teh je veliko, zato jih v tem trenutku ne bom našteval. Lahko pa povem, da bo naša prva in najvažnejša naloga slediti in uresničevati program, ki je zastavljen in ga bomo sprejeli in potrdili na konferenci.

Iztok, želimo ti kar najbolj uspešno delo na čelu mladih SOZD Iskre.

Marko Rakušček

KANDIDAT ZA SEKRETARJA KS ZSM SOZD ISKRA — MAKS ŠTROMAJER IZ TOZD ŠTEVCI

Tokrat želimo predstaviti prizadnega mladince iz Tovarne števec v Kranju. To je Maks Štromajer, dosedanji predsednik osnovne organizacije ZSM v tej temeljni organizaciji. Sedaj je v.d. organizacijski sekretar KS ZSM sestavljene organizacije Iskra.

Svojo pot aktivnega delovanja v mladinski organizaciji je pričel pred dvema letoma na osnovi ankete, ki je bila izvedena med mladimi delavci Števcv. Z aktivnostjo in marljivim delom v mladinskih vrstah je kmalu postal sekretar OO ZSM in kasneje njen predsednik. Leta 1979 je bil sprejet v Zvezo komunistov. Aktivno dela tudi v OO ZK, kjer je član sekretariata in komisije za informiranje. Vključuje se tudi v delovanje samoupravnih organov, je podpredsednik komisije za delovna razmerja in OD.

Maks Štromajer je za uspešno vodenje mladinske organizacije prejel priznanje družbenopolitičnih organizacij Elektromehanike, OO ZSM v Litostroju, in hkrati več uspešnih se... napredek hi, omenimo samo... na področju krepitev delegatskega sistema v lanskem letu.

V vseh samoupravnih organih so tudi aktivni mladinci. OO ZSM Števec tesno sodeluje s koordinacijskim svetom ZSM Elektromehanike in z občinsko konferenco Zveze socialistične mladine Slovenije v Kranju.

V teh dneh Maks kot kandidat spoznava svoje delo v KS ZSM SOZD Iskra. Prepričani smo, da bo novo funkcijo uspešno opravljal. Predvsem želi, da bi prišlo do večjega povezovanja v delovanju mladinskih organizacij delovnih organizacij v SOZD Iskra.

A. Boc

Jože Marolt pozdravlja Kovinarje.

stroju in v izobraževalnem centru te delovne organizacije. Kmalu po tem so preizkusili svoje znanje v teoretičnem delu, ki je zajemalo vprašanja iz samoupravljanja, iz stroke za katero so tekmovali in iz varstva pri delu. Popoldne so se zbrali vsi tekmovalci, številni gostje in člani kolektiva Litostroj pred vhodom v delovne prostore te delovne organizacije, kjer je bila slavnostna otvoritev 4. srečanja kovinarjev Slovenije. Med gosti je bil tudi predsednik mestne konference ZK Ljubljana Marjan Orožen, predsednik ZSS Ljubljana Jože Marolt, ki je bil tudi slavnostni govornik in številni drugi. Zbrane kovinarje in goste je najprej pozdravil predsednik ROS delavcev proizvodnje in predelavcev Kovin Srečke Minarič, ki je poudaril, da predstavlja taka oblika delovnih tekmovanj pomemben pregled teoretične in praktične usposobljenosti kovinarjev za opravljanje vsakodnevnih zahtev in nalog na delovnih mestih, predstavljajo pa tudi manifestacijo širšega pomena, saj pomembno opozarjajo na mesto in položaj delavca v združenem delu. S popolnejšim obvladovanjem tehnične kulture pa se odpirajo samoupravljalcu dejanske vestranske možnosti za popolno odločanje o rezultatih svojega dela.

Zatem je zbranim tekmovalcem spregovoril tudi Jože Marolt, ki je najboljšim med najboljšimi dejal, da so in bodo taka tekmovanja vedno bolj odločilno prispevala k pridobivanju novih znanj, potrebnih za obvladovanje vse modernejše tehnike in tehnologije, hkrati pa proizvodna tekmovanja razvijajo delavčev osebost, prispevajo h kulturi dela in krepijo našemu sistemu lastne proizvodne in

Minulo soboto je bilo v Poreču tradicionalno srečanje mladih iz Iskra, torej mladih delavcev in delavcev iz vseh večjih mest v Jugoslaviji. Mladi so povabili medse tudi predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stipaniča, ki jim je seznanil z delom in načrti naše sestavljene organizacije. Več o tem srečanju mladih aktivistov I.C. bomo pisali v prihodnji številki.

KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA KS ZSM SOZD ISKRA — IZTOK URBANC IZ DO AVTOELEKTRIKA TOZD ŽARNICE

Mladi iz naše SOZD se pripravljajo na programsko-volilno konferenco, ki jo načrtujejo za 24., 25. in 26. oktober. V teh dneh bodo organizirali poleg konference tudi posvetovanje, kjer se bodo seznanili s poslovanjem v Iskri, delovanjem sindikata in samoupravnih organov, spregovorili pa bodo tudi o delu in problemih, ki tarejo mlade v svojih delovnih sredinah.

Na tem letnem skupu bodo izvolili tudi novo vodstvo, novo predsedstvo. Mladi so predlagali, naj bi poslej vodil mladino v SOZD Iskri Izток Urbanc, mladinec iz novogoriške Avtoelektrike, zaposlen v tovarni žarnic v Ljubljani.

Z Iztokom se je prijetno pogovarjati, še posebno, ko nanese pogovor na mladinske aktivnosti, na delo mladih v proizvodnji in v prostem času. Dobilasva se v Ljubljani, po delovnem času, zato sva zavila v prijetno gostišče, kjer sem zabeležil tale pogovor.

Iztok, mladi so te predlagali za predsednika mladinske organizacije v Iskri. Kaj ti to pomeni?

To je zame vsekakor lepo priznanje, zdi se mi, kot da je to darilo za ves moj dosednji trud in vloženo delo v mladinsko organizacijo. Vendar moram ob tem poudariti, da je ta predlog oz. to priznanje prav tako velika čast tudi za osnovno organizacijo ZSMS v moji temeljni in v delovni organizaciji. Seveda bom poizkušal to veliko zaupanje opravičiti po vseh svojih najboljših močeh in angažiranosti, ki bo morala biti še boljša kot doslej v TOZD, saj ni enostavno stati na „krmilu“ mladim v 30 tisoč članskem kolektivu.

Poglejva sedaj malo v tvojo osebo izkaznico.

Rodil sem se pred 26. leti v delavski družini kot osmi otrok. Naj izkoristim to priliko in povem zanimiv dogodek, ki ga ne bom nikoli pozabil. Takrat

POROČILO O DELU MLADINE V ISKRI

(Nadaljevanje s 6. strani)

rešitve z njihovo vključitvijo v ljudsko tehniko ali združitve s klubom mladih elektroničarjev. Pričakujemo, da se bodo dileme razrešile že v teku nekaj mesecev ter, da bo delo spet normalno steklo.

Razveseljivo pa je, da se vedno več mladih vključuje v inovacijsko dejavnost po TOZD, kar kaže na veliko zanimanje mladih za napredek v proizvodnih programih naših TOZD.

Ob koncu poročila lahko ugotovim, da kljub posameznim pomanjkljivostim in napakam, pa tudi nedelavnosti v nekatetih sredinah, lahko trdimo, da je Iskrina mladina dokazala svojo pomembno vlogo v okviru slovenske delavske mladine. Predsednik KS ZSMS Avguštin Ciuha

Poglobljeno izobraževanje za izvozno dejavnost

Izobraževalni center Iskre je pripravil trimesečen seminar za zunanje-trgovinske strokovnjake. Predavali bodo najboljši predavatelji s pravne in ekonomske fakultete, Iskrini strokovnjaki, ki se praktično ukvarjajo z zunanjo trgovino in drugi. To je v Sloveniji prvi tak poskus poglobitve znanja in razčiščevanja vprašanj, problemov ter možnosti v zunanje-trgovinski dejavnosti. V glavnem o tem je razpravljala odbor SOZD za kadrovske-socialne zadeve in izobraževanje.

Seminar so pripravili sodelavci Kadrovske službe Skupnih služb SOZD. Izbor materiala, ki naj bi ga kandidati obravnavali na seminarju je bil zelo zahteven. Ni bilo nikakršnih vzorcev, ali predhodnih podobnih seminarjev, postdiplomske smeri ali izčrpnih predavanj. No, zdaj je program pripravljen, obsega čas treh mesecev s po 8 ur predavanj in razprav na dan. Vsebinsko novih znanj, ki naj bi jih kandidati pridobili obsega vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s poudarkom na Iskrini problematiki.

V učnem procesu bodo uporabili in izkoristili vse tehnične možnosti najsodobnejših metod in tehnike pedagoškega dela. Uporabili bodo vsa razpoložljiva sodobna avdiovizualna sredstva in ostalo tehniko.

Potreba po zunanjetrgovinskem kadru z najvišjo izobrazbo in pripravljenostjo s sodobnimi prijemi je Iskri vsekakor potrebna. Že za sedanjega obseg dela je takega kadra premalo. Če pa hočemo izpeljati veliko izvozno ekspanzijo, ki jo nalagajo novi srednjeročni načrt, stabilizacija in položaj na svetovnem trgu, bomo tako pripravljene ljudi rabili še mnogo več.

Zanimivo je, da se je tega področja lotila prav Iskra. Gotovo je to velik posluh za potrebe po znanju na mednarodnem področju trgovanja in poslovanja nasploh. Še bolj pa je zanimivo, da se je Iskra lotila zelo zahtevnega študija, ki ne bo prinesel ne nove titule, ne diplome.

Torej gre za „zaresen“ študij ob delu, oz. za pridobivanje znanja, ki ga redne šole niso mogle dati, v praksi pa je potrebno, ne glede na doseženo izobrazbo na rednih šolah. To bo torej eden izmed prvih primerov šolanja kvalitetnega kadra — specialistov za čisto določeno področje.

Naj še povemo, da so program pripravili tako, da bodo dve tretjini časa imeli besedo predavatelji, ostala tretjina pa je namenjena diskusijam med predavatelji in kandidati.

Kandidate so zelo skrbno izbrali. Na podlagi potreb je Odbor razpisal to dodatno izobraževanje ob delu za 25 slušateljev. Toliko so jih po prijavi tudi sprejeli, seveda pod določenimi pogoji: da jim je to znanje potrebno, znanje in njihovo delovno organizacijo, oz. TOZD, da imajo potrebno predizobrazbo, praviloma vsaj prvo stopnjo in da že imajo zunanjetrgovinsko registracijo.

Ob tem so delegati nehote prešli na

Na seji Odbora za kadrovske-socialno dejavnost in izobraževanje.

O delu in razvoju Centra za tehniški software (CETES) na Visoki tehniški šoli v Mariboru

Center za tehniški software (CETES) na Visoki tehniški šoli v Mariboru je nastal kot skupna akcija dveh TOZD na VTŠ, VTO strojništvo in VTO gradbeništvo, delovnih organizacij v gospodarstvu in proizvajalca računalniške opreme ISKRA RAČUNALNIKI. Pobuda za ustanovitev centra je prišla iz VTO strojništvo VTŠ že pred leti, ko smo na VTŠ pričeli z intenzivnim raziskovalnim in razvojnim delom na tem področju. Že od l. 1974 dalje je na računalniškem projektiranju na VTŠ obstajala skupina sodelavcev VTŠ in iz gospodarstva, ki je zaključila več raziskovalnih in razvojnih nalog vezanih na gospodarstvo. Tej skupini

predlog, da bo treba v okviru Iskrinega izobraževalnega centra misliti na podobno izobraževanje ob delu za druga področja: tehnologijo, konstrukcijo, kvaliteto in mikroelektroniko pa še nekatera področja, kjer se odpirajo nova področja, ki zahtevajo dodatno znanje.

Delegati so razpravljali tudi o programski usmeritvi Iskre na področju kadrov v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Iskra čakajo velike naloge, saj piše v osnutku planskih dokumentov, da se bo kadrovska sestava Iskre v letih 81–85 bistveno zvišala; odstotek kvalificiranih kadrov naj bi rasel takole (v odstotkih):

	1981	1985
VS	4,9	5,5
VŠ	3,5	4,4
SŠ	15,8	17,6
KV	27,9	31,3
NK in PK	48,1	41,2
		FY

Sporazum o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju Iskre in PTT

Na prihodnji seji delavskega sveta, SOZD Iskra bo na dnevnem redu tudi osnutek sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju med združenimi PTT organizacijami Slovenije in SOZD Iskra. Omenjeni osnutek sporazuma naj bi šel naprej v javno obravnavo.

Na pobudo ZO PTT in PK SOZD Iskra za poglobljanje in razširitev poslovno-tehničnega sodelovanja med Iskro in PTT v obdobju do leta 2000 je prišlo do širših razgovorov med predstavniki obeh udeleženk, na katerih so kot glavna področja nadaljnega sodelovanja opredelili proizvodno-tehnično, programsko-razvojno in kadrovske področje.

Rezultat pogovorov je osnutek sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju, v katerem najprej ugotavljajo, da so podani vsi pogoji za nadaljnje poslovno-tehnično sodelovanje. Namen sporazuma je, da bi dosegli naslednje cilje: razvoj proizvodnih zmogljivosti Iskrinih organizacij za potrebe PTT prometa Slovenije, razvoj PTT opreme in omrežja, dvig kvalitete delovanja PTT omrežja in dvig strokovnega znanja PTT kadrov.

V tretjem razdelku osnutka sporazuma, ki obravnava programsko razvojno področje, se udeleženci zavzujeta, da bosta druga drugo seznanjali s svojim razvojno-raziskovalnim delom na skupnih področjih in da bosta rezultate raziskav, oziroma razvojnega dela glede na svoje možnosti uporabili v praksi. Zato bosta udeleženci na programsko razvojno področje usklajeno nastopali v nacionalnih in mednarodnih strokovnih organizacijah (ETAN, CCITT, CCIR, CEPT in drugih), sodelovali pri pripravi predlogov za sestavo in revizijo generalnega načrta PTT omrežja, oziroma tehničnih zahtev za PTT opremo, usklajevali delo pri nalogah, ki jih financirajo raziskovalne skupnosti in pospeševali inovacijsko dejavnost ter

skrbeli za pretok informacij s tega področja.

Na področju telekomunikacij pa bo sodelovanje obsegalo predvsem naslednje raziskovalne naloge: nadaljnji razvoj ptt omrežja, nadaljnji razvoj ptt opreme, ki naj temelji na rezultatih raziskav zanesljivosti, eksploatacijskih in tehničnih potrebah (npr. komutacijska, prenosna in linijska oprema, terminali, optični kabli), metode načrtovanja ptt opreme omrežij, uvajanje mobilnih radiotelefonskih sistemov za javni promet, uvajanje ruralnih sistemov, uvajanje javnega omrežja za prenos podatkov in problematika prenosa podatkov, uvajanje novih ptt storitev (faksimile, teletex, videotex), raziskave zanesljivosti ptt sistemov, tipizacija prostorske zasedenosti in razmeščanje naprav s ciljem optimizacije prostorov in varčevanje z energijo, digitalizacija telefonskega omrežja in razvoja integriranih sistemov.

Na področju ptt informacijskega sistema SRS pa bo sodelovanje obsegalo izdelavo študije o razvoju ptt informacijskega sistema SRS s poudarkom na ugotavljanju načina vključevanja Iskrine računalniške opreme v že obstoječi ptt informacijski sistem SRS (morebitne hardverske in softverske modifikacije obstoječe Iskrine opreme), testiranje Iskrine opreme v okviru ptt informacijskega sistema glede na rezultate študije in izdelavo in vključevanje Iskrine opreme v ptt informacijski sistem SRS.

Na podlagi dogovorjenih programov pa bo Iskra zagotovila preko svojega sistema dopolnilnega izobraževanja ptt dodatno usposabljanje kadrov za uporabo njenih proizvodov.

Za sodelovanje pri izvrševanju nalog tega sporazuma in spremljanju njihovega uresničevanja ustanovita udeleženci koordinacijski odbor, ki ga sestavlja osem članov.

D. Ž.

Srečanje kovinarjev Slovenije — spet lep uspeh Iskrašev

(Nadaljevanje s 7. strani)

stivne tekmovalcev. Razglasitev je bila v nedeljo popoldne v restavraciji Litostroja. Organizatorji so pripravili najprej kratek kulturni program v katerem so sodelovali koroški akademski oktet in dramski umetnik Janez Roščak. Pričakovane tekmovalcev se je stopnjevalo, končno pa smo izvedeli tudi za uvrstitve. Če ob tem zapišemo, da smo letos od tekmovalcev iz Iskre pričakovali manj, saj je bila konkurenca izredno huda, potem je razumljivo, da smo bili toliko bolj presenečeni in srečni obenem.

Kot smo že zapisali, je bil orodjar Franjo Troha drugi med 21 strokovnjaki, največje in s tem najlepše presenečenje pa je pripravil brusilec Dušan Mozetič, ki je zasedel med 14 tekmovalci iz SRS 1. mesto.

Oba sta si pridobila udeležbo, da pokažeta svoje znanje na tekmovanju najboljših strokovnjakov iz vse Jugoslavije. Tudi drugi tekmovalci iz SOZD Iskre niso bili slabi, a kaj, ko je za udeležbo na zveznem tekmovanju „prostora“ le za dva iz vsake panoge.

V času, ko bo izšla ta številka našega glasila, bo v Litostroju, kot smo že zapisali, zvezno tekmovanje kovinarjev iz vse Jugoslavije. Iskraša Dušan in Franjo, mlada strokovnjaka izrednih kvalitete, bosta zastopala našo SOZD. Seveda smo vsi optimistično razpoloženi, še najbolj pa naša dva tekmovalca, ki imata oba vročo željo, ponesti ime Iskra v sam vrh jugoslovanskih kovinarjev. To jima vsi želimo, za uspeh na republiškem tekmovanju pa iskrene čestitke.

Marko Rakušček

Dušan Mozetič — najboljši brusilec, prejena priznanje.

na VTŠ, sodelavcem RC Fakultete za gradbeništvo in nekaj predstavnikom iz gospodarstva je bilo od Raziskovalne skupnosti Slovenije junija 1977 zaupan raziskovalni projekt „Računalniško projektiranje“. Naloga projekta je koordinirati, usmerjati in razvijati to dejavnost v SRS za razna strokovna področja, predvsem za strojništvo, graditeljstvo, elektrotehniko, itd.

CETES lahko na kratko predstavimo kot center, ki je usmerjen v reševanje problemov in razvijanje znanja na področju računalniškega projektiranja za združeno delo na sodobni računalniški opremi.

Vse do leta 1979 je bilo na VTŠ praktično delo pri nas na razmeroma malo znani tehniško-znanstveni veji računalniško projektiranje v veliki meri ovirano zaradi povsem nezadovoljive računalniške opreme. Ustrezna pogodba o dobavi sodobne in uvožene računalniške opreme za CETES je bila z ISKRO podpisana decembra 1978, hkrati pa so bile podpisane pogodbe z DO v gospodarstvu in ISKRO o izmenjavi dela in sodelovanju.

Prvi del opreme ISKRA je bil v centru instaliran 6. aprila 1979. V l. 1979 in l. 1980 je bila oprema dopolnjena tako, da sedaj obsega:

- miniračunalnik ISKRADATA C 18—20, 256, Kbyt
- 2 diskovna pogona, 50 Mbyt
- 1 tračno enoto
- 1 vrstični tiskalnik 300 vrstic/min.
- 1 matrični tiskalnik 70 vrstic/min.
- 1 čitelnik kartic
- 3 video zaslone
- 5 terminalskih postaj za DO v gospodarstvu, ki obsegajo video zaslon in matrični tiskalnik.

Posebna oprema za računalniško projektiranje zaenkrat obsega:

- grafični zaslon LEAR Seagler
 - digitalizator HI—PAD,
- v kratkem pa bo obogatena še z zaključno grafično delovno postajo Tektronix, ki bo obsegala grafičen zaslon 4014—1, digitalizator A2, risalnik A2 in enoto za kopiranje. Vsa aparaturna oprema je v celoti financirana od strani gospodarstva in proizvajalca opreme prek ustreznih pogodb o delu.

Po instaliranju opreme smo takoj pričeli z intenzivnim uvajanjem v delo in že v začetku maja 1979 je bil na računalnik C 18—20 uspešno vpeljan na novo zasnovan program po metodi končnih elementov STAG za računanje deformacij in napetosti dvodimenzionalnih konstrukcij. Na sistemu ISKRADATA C 18—20 smo nato razvili in vpeljali sistem programov za računalniško projektiranje SICAD, ki obsega trenutno približno 15 programov za računanje konstrukcijskih napetosti. Nekateri SICAD programi so bili veliko v rabi že predtem v paketnem načinu na drugih računalnikih. Na računalniku ISKRA C 18—20 so vsi programi v rabi interaktivnem-dialognem načinu v posebni menujski tehniki in ob uporabi grafičnih perifernih naprav za določene naloge.

Programi SICAD lahko klasificiramo v: a) programe za računanje temperaturnih polj, deformacij in napetosti v paličjih, okvirjih in dvodimenzionalnih strukturah

(stene, vrtenine): ANAKON, TEMPEL, STAG, FLHE in BERSAFE.

b) pomožne programe za avtomatsko generacijo in grafičen prikaz geometrijskih podatkov in procesiranje in grafičen prikaz rezultatov na matričnem tiskalniku in grafičnem zaslonu z uporabo digitalizatorja: FEMPRINT, BERMESH, FEMGRAF, CADGRAF.

c) specializirane aplikativne programe za razna področja npr. za projektiranje vozil, razsvetljave itd. Te programe razvijajo praviloma partnerji v gospodarstvu v sodelovanju s CETES.

Vsi programi SICAD imajo podoben specifičen način priprave podatkov: uporabnik pripravi podatke v dialogu tako, da odgovarja na vprašanja na zaslonu, pri tem pa uporablja razne programe, grafične periferne naprave ali pa definira podatke direktno na zaslonu.

V osnovi je SICAD sistem programov, ki bazira na menujski tehniki in se dialog s programi izvaja prek menujskih izkazov na video zaslonu ali digitalizatorju. V tipičnem primeru dvo-dimenzionalnega preračuna deformacij in napetosti po metodi končnih elementov pripravi uporabnik geometrijske podatke v dialogu s programom za generacijo mreže, z digitalizatorjem ali pa jih vtiska na zaslon. Z drugim programom nato prikaže zaradi kontrole oblike strukture na video zaslonu, grafičnem zaslonu oz. na vrstičnem tiskalniku. Nato predpiše preostale podatke na zaslonu in strukturo trdnostno preračuna. Rezultate je nato mogoče natiskati ali prikazati v obliki deformirane strukture na grafičnem zaslonu. Dodatna oprema Tektronix bo omogočila risanje rezultatov na risalniku.

S programom STAG je bilo narejenih že več dvodimenzionalnih analiz deformacij/napetosti za razne strukture oz. elemente, npr. zobnik, tunel, pekovni kotlji, torzija itd.

V splošnem je sistem programov SICAD namenjen za razvijanje postopkov in metod s katerimi je mogoče avtomatizirati vse faze inženirskega dela od ideje do realizacije t.j. izdelave za razne aplikacije. Sistem je modularen in se postopoma dograjuje z novimi programi/aplikacijami. Pomembno je, da ga že lahko uporabimo na raznih nivojih z ali brez grafičnih perifernih naprav, v centru ali pa prek oddaljenih terminalov.

V takih delovnih sistemih za projektiranje oz. spreji inženir-računalniški sistem je mogoče v splošnem hitrost dela povečati za nekajkrat v primerjavi z ročnim konstruiranjem oz. projektiranjem.

Organizacijsko je Center za tehniški software razdeljen na sedem laboratorijev:

— laboratorij za računalniško projektiranje

— laboratorij za računalniško grafiko

— laboratorij za računalniško projektiranje v gradbeništvo

— laboratorij za mehaniko teži

— laboratorij za raziskavo materiala in konstrukcij

— laboratorij za informatiko

— laboratorij za uporabo mikroprocesorjev in robotiko.

Delo laboratorijev se prepleta, aparaturna oprema pa je združena.

V letu 1980 se delo v centru v precejšnji meri usmerja v programiranje mikroprocesorja ISKRADATA 1680 za reševanje tehniških problemov. Na mikroročunalniku 1680 bo v prvi fazi razvit paket programov za konstrukcijske račune, kasneje pa tudi programi za delo z grafičnimi perifernimi napravami. ISKRA—RAČUNALNIKI in ustrezen mikroročunalnik 1680, z periferno opremo instalirala v centru v juniju 1980.

Center za tehniški software razvija že več let uspešno sodelovanje z nekaterimi znanimi tujimi institucijami:

— Laboratorijem za računalniško projektiranje na Imperial College of Science and Technology Univerze v Londonu.

— Laboratorijem za konstrukcije pri združenem britanskem elektrogospodarstvu v Berkeley-u (Central Electricity Generating Board, Laboratories)

— predvsem na konkretnih projektih. S sodelovanjem Laboratorija za računalniško projektiranje na Imperial College of Sc. and T. razvija CETES prototip kvalitetnega ravninskega risalnika AO krmiljenega z mikroprocesorjem, ki bi bil primeren za domačo proizvodnjo. Način sodelovanja z omenjenim laboratorijem je: razvoj aplikativne programske opreme zlasti grafične na mini in mikroročunalniku ISKRADATA.

Z laboratoriji za konstrukcije pri britanskem elektrogospodarstvu sodelujemo predvsem pri razvoju programov za računanje konstrukcij po metodi končnih elementov.

Ob zaključku prve faze izgradnje laboratorijev CETES se zahvalujemo vsem partnerjem v gospodarstvu, ki so omogočili izgradnjo laboratorijev: proizvajalca opreme ISKRA in DO: TAM ZIV, ELKOM, KONSTRUKTOR, GRADIS, TEHNIŠKA ŠOLA CELJE, VODNO GOSPODARSTVO, PROJEKT in STAVBAR.

V naslednjih številkah GLASILA ISKRA bomo v poročilih CETES, v kratkih sestavi predstavili posamezno konkretno aplikativno programsko opremo SICAD izdelano na računalnikih ISKRADATA.

CETES je od 29. septembra 1980 tudi TEHNIŠKI DEMO CENTER ISKRADATA.

ISKRA

Na vsakega delavca v začetku 30 novih!

Te dni so delavci kolektiva vrhniške Tovarne anten in antenskih naprav praznovali 25 let dela in delovnih uspehov. Delovni kolektiv je v tem času prehodil dolgo pot, ki je bila vse prej kot lahka, polna odrekanih in neprestanih naporov za boljše delovne pogoje in večjo socialno varnost zaposlenih. Vrhničani so vse, kar imajo danes, dosegli skoraj brez tuje pomoči, s svojimi žulji gradijo tudi danes – za adaptacijo tovarniških prostorov so namenili celo sredstva, ki bi jih lahko primaknili k osebnim dohodkom ...

V obdobju graditve domovine je tudi na področju vrhniške občine poleg ustanavljanja delovnih organizacij pospešeno stekla gradnja stanovanj. Taki objekti brez elektroinstalacij seveda ne morejo, zato je na Vrhniki na podlagi potreb po elektroinstalacijskih delih in ob izredno močnem razvoju jugoslovanske elektroindustrije vznikla ideja o ustanovitvi servisnega podjetja. Ta organizacija naj bi opravljala elektroinstalacijska dela, lotila naj bi se področja radio in elektromehanike, hkrati pa bi morali biti zaposleni usposobljeni tudi za previjanje elektromotorjev in galvanizacijo.

dotacij, od katerih pa so morali kar polovico odšteti za registracijo. Jeseni istega leta so od republike dobili 1,9 milijona dinarjev pomoči za najnujnejše stroje in naprave.

RAST PODJETJA

Tedanje poslovne prostore so najeli, računovodstvo pa jim je vse do leta 1960 vodil Računovodski biro. Že leta 1958 so se vselili v še nedokončane prostore obrata Save iz Kranja, ki so jih pričeli adaptirati leto poprej, objekt pa je bil takrat vreden 6,8 milijonov dinarjev. Občina jim je pri adaptaciji pomagala s 3 milijoni.

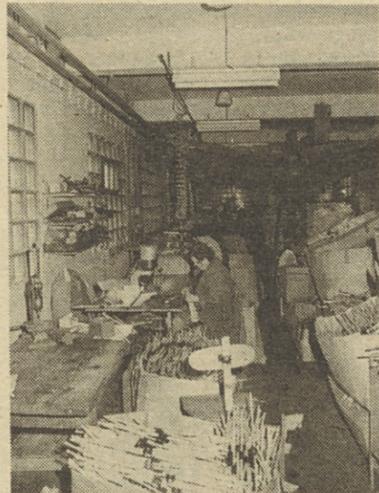

Pred 20. leti si je izdelek „Elektrona“ na sejmu elektronike v Ljubljani ogledal tudi Edvard Kardelj.

PROIZVODNI PROGRAM

Tri leta po ustanovitvi, leta 1958, so v Tovarni razvili pH-meter. Izdelek so istega leta predstavili na jesenskem sejmu „Telekomunikacijskih sredstev“ v Ljubljani, to leto pa je tudi rojstna letnica prve antene. Leto kasneje so izdelali prve prospekte za TV in UKV antene ter s tem programom pričeli prodirati na tržišče.

Vse do tega leta (1959) je bilo tržišče dejavnosti na elektroinstalacijah.

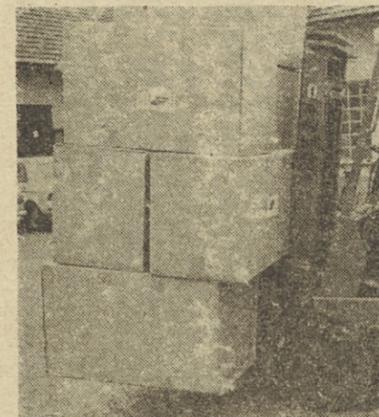
Posnetek iz proizvodnje anten.

skih delih in servisiranju, občasno pa so poskušali tudi z uvajanjem proizvodnje nekaterih serijskih izdelkov (električni pekači, napisne ploščice s tipkami, sestavljanje elektromotorjev, regulacije, domofonske naprave, svetlobna stikala itd.), vendar zaradi vrste vzrokov načrti niso uspeli. Leto 1960 je prineslo vrsto novih anten, že takrat so pričeli s poskusi, da bi antene tudi izvažali. Želje se, žal, niso uresničile – cene, ki bi jih dosegali, so bile preniske pa tudi kvaliteta ni bila zadovoljiva.

Leto kasneje so pričeli izdelovati različne sestavne elemente za germanijev diode v kooperaciji s takratnim Iskrinim Zavodom za avtomatizacijo. Hkrati so pripravili tudi investicijski program za razširitev obrata, vendar sredstev niso uspeli zbrati. V letu 1962 so ustanovili orodjarno in osvojili proizvodnjo Kip stikala, hkrati pa so s TV antenami prodrali na srbsko in makedonsko tržišče. Dve leti kasneje, ko so se končno preselili v sedanje prostore, so se pričeli dogovarjati z Iskrino Tovarno elektronskih instrumentov v Horjulu, vendar pa projekt zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev ni bil uresničen.

Prvo kritično leto za vrhniško tovarno je bilo leto kasneje, 1965. Zaradi odpovedi naročil Iskrine tovarne polprevodnikov iz Trbovelj, kamor so dobavljali sestavne elemente za polprevodnike, so v nekaterih oddelkih aprila delali le po 4 ure na dan. To pa še ni vse. RIZ je stornirala naročila za stikala, podobno se je zgodilo tudi z naročili za antene. Konec junija so morali zato odpustiti 28 delavcev, po reformi, ko se je osnovni material – aluminij – podražil za 30 %, cene pa so ostale enake, so morali plan zmanjšati na četrtino, v istem letu pa so prešli tudi na 46-urni delovni teden. Zaostrilo se je tudi vprašanje dolžnikov, zato so morali najeti več kratkoročnih kreditov – težko pridobljenega kupca niso upali tožiti ...

Leto kasneje, 1966, so prešli na 42-urni delovni teden, razvili so iskalce cevi, novo sobno anteno in ohišje

Za veliko tovarno majhna, za majhno pa velika pridobitev – letos kupljeni vilicar.

Dolgoletni vodja TOZD Antene – Franc Fefer prejema priznanje.

Proslava ob 25-letnem jubileju

V vrhniškem domu JLA so delavci TOZD Tovarna antenskih naprav v soboto, 4. oktobra, praznovali četrtoletnico obstoja, dela in delovnih uspehov. Na praznovanju, ki je potekalo v ožjem so poleg pregleda dosedanjega dela, podelitve priznanj in pohval najboljšim delavkam in delavcem, nastopili folkloristi vrhniške folklorne skupine Bistra.

Pozdravni govor na prireditvi je imel predsednik delavskega sveta TOZD Rudi Velkavrh, slavnostni govor pa je pripravil direktor TOZD Viktor Mramor. V govoru je orisal prehojeno pot kolektiva, ki je z lastnimi naporem rasel skoraj dobesedno iz nič.

V nadaljevanju proslave je predsednik IO OOZS Simon Seljak podelil priznanja jubilarantom 10,20 in 30-letnega dela, kolektiv pa je namenil tudi posebna priznanja za dolgoletno prizadevano delo, za aktivno družbenopolitično delo in slednjim za dolgoletno prizadevano delo v družbenopolitičnih organizacijah.

Priznanja za dolgoletno prizadevano delo so dobili: Franc Fefer, Minka Habič, Janez Nagode in Marjan Sajovic. Priznanja za aktivno družbenopolitično delovanje so prejeli: Majda Škerjanec, Anica Černeck, Serafina Smuk, Franc Volek in Lado Horvat. Nagrado za vsestransko aktivnost na delovnem in družbenopolitičnem področju je kolektiv namenil Silvestru Iglu.

Na proslavi so podelili tudi nagrade delovnim jubilarantom. Ob 10-letnici dela so nagrade dobili: Jadranka Krunic, Petra Ipavec, Miro Obreza, Ana Hrestak in Lado Horvat. Jubilaranti 20-letnega dela: Cirila Dobrovoljc, Albina Knavs, Veronika Pivk in Ivanka Miklavčič. Tri desetletja pa so zaposleni: Gabrijela Bizovičar, Ivan Gostiša in Marko Žlogar.

Po uradnem delu prireditve so člani kolektiva, ki so se praznovanja udeležili domala brez izjeme, zavrteli v plesnem ritmu orkestra Doma JLA na Vrhniki.

SF

TOZD ANTENE V ODSOTKIH

Poprečna rast celotnega prihodka v letih od 1956 do lanskega je bila 36,21 %, podobno je rasel tudi dohodek. Število zaposlenih se je v poprečju povečevalo 12,8 %. To pomeni, da se je v tem obdobju dvignilo število zaposlenih od 145. Poprečni OD so rasli vsako leto za petino, od 99,43 na 6442 dinarja konec preteklega leta. Vseskozi je bila ugodna tudi rast poslovnega sklada, ki se je letno večal za 33,6 %.

Načrti za naslednje srednjeročno obdobje navajajo za posamezne grupe izdelkov različne stopnje rasti. Anten bodo vsako leto v poprečju izdelali 11 % več, proizvodnja stikal se bo močno širila s poprečnim letnim indeksom 147, občutno rasti pa bo po sedanjih načrtih moč ugotavljati tudi pri proizvodnji elektronske opreme. V naslednjem srednjeročnem obdobju nameravajo tudi močno dvigniti izvoz anten, tako da bodo po sedanjih predvidevanjih leta 1985 kar za 29 % več izvažali kot uvažali. Poprečno stopnjo zaposlovanja v prihodnjem petletnem obdobju nameravajo zadržati na 3,32 %.

Osnovne usmeritve do leta 1985 v celoti govorijo o povečevanju izvoza, izboljšanju organizacije poslovanja in tehnoloških postopkov, razvijanju novih proizvodov in kakovosti z večjim deležem umskega dela, v načrtu pa imajo tudi nadaljnje razvijanje in poglobljanje dohodkovnih odnosov in združevanje dela in sredstev v DO in SOZD Iskra.

Takratni občinski ljudski odbor je zato 4. aprila 1955 ustanovil podjetje, ki je pričelo z delom 6. maja istega leta. Ime podjetja: „Elektrona“, elektrotehniško podjetje Vrhnika. V začetku je kolektiv od komunalne dejavnosti prevzel elektroinstalacijski izdelek s 3 KV delavca, skupno pa je bilo v začetku zaposlenih 5 delavcev, ob koncu leta pa že 6 in 2 vajenca. V 8 mesecih obstoja so ustvarili 3,15 milijonov dinarjev prihodka in 335 tisoč dinarjev dobička.

Za začetek poslovanja je ObLo doodelil podjetju 100 tisoč dinarjev vredna osnovna sredstva in 200 tisočakov

Že leta 1960, ko objekt še ni bil v celoti urejen, so se preselili v poslopje takratnega stavbnega mizarstva Vrhnika, ki se je na občinsko pobudo priključilo splošnemu mizarstvu Vrhnika, svoje prostore pa so prepustili obratu tovarne Sava.

Že dve leti kasneje so zaradi pomanjkanja prostorov pričeli z adaptacijo stranskih prostorov v vrhniški Industriji usnja, kamor se je preselila uprava in osnovna dejavnost. Leta 1964 so končno dobili prostore, v katerih delujejo še danes. Takrat so odkupili stavbo podjetja Liko Vrhnika, vrednost objekta je bila 35 milijonov starih dinarjev, še nadaljnjih 30 milijonov pa so porabili za adaptacijo.

Leta 1970 so kupili prvo avtomobilsko prikolico, ki naj bi služila kot razstavni prostor na sejnih, poleti pa za oddih delavcev. Štiri leta kasneje so zaključili investicije iz leta 1973 (trafo postaja in položitev visoko napetostnega kabla, centralno ogrevanje s kotlovnico, obzidavo lope, fasado in nekaj opreme). Pred dvema leti so uredili halo za montažo elektromotorjev z zasenčenimi poli, v začetku letošnjega leta pa so zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov postavili šotor s površino 270 kv. m, pričeli pa so tudi z dograjevanjem prostorov.

nih izdelkov, v organizacijo, katere člani so še danes.

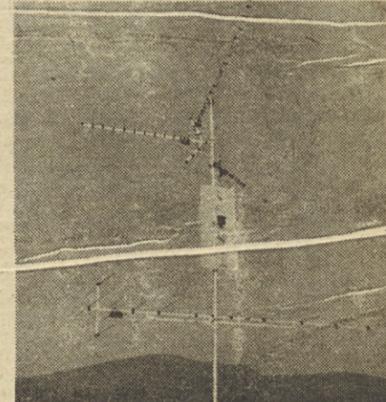
Deset let po prvi krizi, leta 1975, je nastopila naslednja. Vse zaloge gotovih izdelkov iz skladišča IC, za katere so menili, da so že prodane so prenesli nazaj na TOZD. Dohodek iz leta 1974 se je zato znižal kar za milijon dinarjev pa tudi sicer je bilo prvo leto poslovanja v široki potrošnji za Vrhniki.

Iz proizvodnega programa: najnovije vrste stikal.

varovalke. Vse do leta 1970 je življenje tovarne potekalo brez večjih sprememb, leta 1971 pa so se pričeli dogovarjati o združitvi z Iskrino Commerce. Decembra so izvedli referendum, združitve naj bi veljala od leta 1972, ko je vsa prodaja pričela potekati prek IC.

To je bilo za podjetje zelo ugodno, razformirali so komercialno službo, obdržali so le nabavo. Združitve pa je bila obsojena na kratko življenje. DS takratnega ZP Iskra se ni strinjal s programom, ki ga je imel IC pripravljena za to podjetje, referendum je bil razveljavljen, že decembra 1972 pa so se na osnovi novega referenduma priključili ZP Iskra Kranj kot enovita DO z nazivom, ki velja še danes: Iskra – Tovarna antenskih naprav Vrhnika. Dve leti kasneje so se kot TOZD priključili v DO Industrija širokopotro-

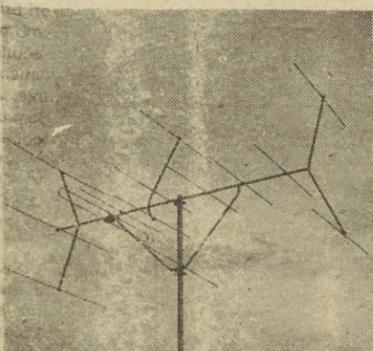

Iz proizvodnega programa: antenski sistem.

čane kritično. Prodaja je potekala zelo neugodno, rasle so zaloge gotovih izdelkov – celo do 3-mesečne vrednosti.

V naslednjih dveh letih se je prodaja postopno pričela izboljševati, leta 1978 pa so pričeli z montažo elektromotorjev z zasenčenimi poli. Potrebno število delavcev so dobili le z največjo težavo, ker v občini nezaposlenih ni bilo. Zaradi novega programa, ki je odvzel dobrušen del dotodanjih skladišč, so morali začeti odvažati gotove izdelke v ljubljansko skladišče delovne organizacije. Položaj se je izboljšal lani s postavitvijo skladiščnega šotora.

Lani so v razvojnem oddelku razvili serijo novih antenskih kretnic in ojačevalnikov, razvili so nova kip stikala z novo tehnologijo, hkrati pa so tudi izboljšali TV antene. Podobno so zasnovali tudi letošnji razvoj – dopolnili so asortiman antenskih ojačevalnikov, razvili so nove vrste anten, izdelali pa so tudi vrsto pripomočkov za izboljšanje produktivnosti dela. SF

Antena s 14 elementi za sprejem na UKV področju.

Temelji srednjeročnega načrta DSSS

Že pred časom smo najavili daljši zapis o bistvenih značilnostih temeljev srednjeročnega plana DSSS Široke potrošnje. Bodoče petletno obdobje bo tudi na ravni delovne skupnosti vneslo precej sprememb (če bodo uresničene skladno s predloženim načrtom), zato ne bo odveč, da o tem konkretnije spregovorimo — spremembe bodo namreč na vseh področjih DSSS.

V sekretariatu se bo po predvidevanjih precej povečalo delo pri usmerjanju kadrovske politike in nagrajevanja v delovni organizaciji, zato bo potrebno pridobiti novega delavca. Dejavnosti, ki so že do sedaj sodile v okvir sekretariata, se v tem obdobju ne bodo menjale.

Precejšnje razširitev načrtujejo v področju za finance in računovodstvo. Osnovne naloge področja — vodenje finančne politike delovne organizacije ter vodenje računovodstva in financ TOZD Prodaja in DSSS — bo zaradi kvalitetnejšega poslovanja potrebno okrepiti s posebno finančno službo. V načrtu je tudi prehodni račun, na katerem se bo v bodoče zbirala organizacija izvoza enako kot realizacija na domačem trgu in se razporejala na žiro račune TOZD. Temeljne organizacije naj bi združevale poleg tega tolikšna sredstva v skupni finančni službi, da bo ta lahko poravnala račune za nabavljene materiale TOZD (domače in uvozne).

Tako bo večji del finančnih sredstev združenih na mestu, ki bo razpolagalo z vsemi podatki o terjativih DO do kupcev in z vsemi podatki o obveznostih do dobaviteljev DO, to pa bo omogočalo bolj gospodarno razporejanje denarja. Ta reorganizacija pomeni z drugimi besedami, da se v področje za finance in računovodstvo preneha saldovati inozemskih kupcev in dobaviteljev. Razširitev delovnega obsega bo zahtevala povečanje števila delavcev tega področja za 7 ljudi.

Na področju za plan, analize in investicije niso predvidene bistvene spremembe, z izjemo ukinitve nalog in opravljanja asistenta za investicije. Vzrok je zoženje delovnega področja, saj se celotna investicijska dejavnost opravlja v temeljnih organizacijah, ki imajo zadostno tehnološko znanje.

Bistvenih sprememb ne predvideva tudi področje za programskorazvojno dejavnost, ki bo vse naloge tudi v bodočem obdobju opravljalo s sistemiziranimi 4 delavci. Izjema je edino izdelava in izvajanje razvojnih projektov TOZD in DO, kar bo mogoče uresničiti le z ustanovitvijo skupne razvojne enote v DO.

Razširitev področja za kakovost in zanesljivost izvira iz dodatnih nalog, ki sledijo iz samoupravnega sporazuma o kakovosti proizvodov in storitev SOZD Iskra, iz nove zakonodaje in iz profesionalizacije naših izdelkov. Te naloge bo moč opravljati s sistemiziranimi delavci (potrebno bo pridobiti še 2), za področje zanesljivosti pa — če bodo temeljne organizacije soglasne — bo treba zaposliti še enega sodelavca.

Področje za organizacijo in avtomatsko obdelavo podatkov ostane po obsegu dela in številu zaposlenih v sedanjih okvirih. Dosedanja praksa je pokazala precejšnje potrebe po intenzifikaciji in dopolnitvah dela predvsem na izdelavi in uvajanju programov avtomatske obdelave podatkov. S sedanjim številom sistemiziranih delavcev (3) ter nalog nikakor ni mogoče uresničevati, zato bo v tem obdobju treba organizirati enoto AOP, ki bo izgrajevala integralni informacijski sistem TOZD in DSSS s prenosom na računalnik. Predvideni podprojekti: formiranje baze tehničnih in tehnoloških podatkov, izdelava materialne bilance, izdelava materialnega poslovanja, nabavno in prodajno poslovanje, kalkulacije in planiranje. Enota bo sodila v DSSS z ločenim obračunom stroškov in dohodka, do leta 1985 pa bo zaposlovala 13 delavcev. Računalniške kapacitete bo potrebno najeti v DO IEZE, temeljne organizacije bodo nabavile le potrebne terminale za povezavo s centralnim računalnikom.

DSSS bo pridobivala svoj dohodek iz celotnega prihodka, ki ga bo ustvarila z menjavo dela z delavci TOZD, del nalog bo splošnega značaja, financirale pa se bodo na osnovi deležev dohodkov posameznih TOZD v vsoti dohodkov TOZD. Naloge posebnega značaja se bodo financirale po posebnih dogovorih med TOZD in DSSS. Temeljne organizacije bodo financirane skupne službe akontativno na osnovi planiranega delilnika, ob vsakem periodičnem obračunu in ob zaključnem obračunu pa iz dela DSSS proračun.

S.F.

OO drugih OZD še zdaleč ni kritično, so odkrile še nekaj. Krivda, da mladina ne deluje tako, kot bi v svojem okolju lahko, je zlasti v mladini sami. Ob tem seveda ne gre prezreti, da so se tudi mladi komunisti premalo vključili v aktiviranje mladinske organizacije, čeprav je OO ZK večkrat obravnavala problematiko tega dela TOZD.

Vse te izkušnje so narekovele sklep, ki bo — če bo uresničen tako, kot je predvideno — precej pripomogel k odpravljanju slabosti v tej DPO. V najkrajšem času bodo sestavili smernice dela, program in po sestanku ožjega političnega aktiva zadolžili tudi nosilce dela. Ob vsesplošni pripravljenosti kolektiva, da mladim omogoči primerno delo, je moč pričakovati dobre rezultate.

V nadaljevanju sestanka so mladi obravnavali tudi priprave na volilno programsko konferenco ZSMS SOZD Iskra, sekretar DO Janko Dobre pa je na kratko orisal poslovanje in značilnosti sedanjega položaja DO Široka potrošnja. Predvidena je bila tudi točka, ki naj bi konkretnije osvetlila vlogo in namen delovanja komisije za informacije pri KS ZSMS, vendar zaradi slabe udeležbe članov KS ni bila v celoti predstavljena. Člani KS upravičeno pričakujejo, da bo na prihodnjem sestanku moč obravnavati tudi to!

Stane Fleischman

TOZD TGA, RETEČE

Stekla je proizvodnja opekačev kruha

Naslov sestavka na prvi pogled ne obeta nobenih posebnih zanimivosti, vendar ne gre za čisto običajno proizvodnjo. V Retečah so namreč pričeli izdelovati opekače kruha za zahodno-nemško firmo AEG — Telefunken, Nuernberg, ki je Tovarni gospodinjskih aparatov tudi posodila celotno opremo. Poudarjamo, da opreme niso kupili, čeprav je na carini „ležala“ polne 4 mesece. Zakaj? Zaradi skoraj neomejene moči „svetega birokrata“, ki (še vedno) ne ločuje nakupa od posojila...

Večina izdelkov, za katere je AEG odstopil tudi celotno tehnološko dokumentacijo, je namenjena izvozu — prek 90 %. Pogodba, ki sta jo sklenila partnerja v Sloveniji in ZRN, navaja letno število celo do 300.000 kosov tako, da bo vrednost posla že v prihodnjem letu okroglo 2 milijona zaahodnonemških mark. Ta vsota je porazdeljena med 4 osnovne modele opekačev kruha (toasterjev), ki imajo tudi nastavke za praženje zemljic.

TOZD TGA: iz proizvodnje opekačev kruha AEG.

Povpraševanje je že takoj v začetku proizvodnje ogromno, kar pa je tudi razumljivo, saj je pričetek proizvodnje zaradi „čarinskega zorenja“ kar 4 mesece prepozen. Nadoknaditi zamujeno čez noč pa seveda ni možno, zato delajo v najhitrejšem možnem tempu.

Poleg velikega zahtevanega števila izdelkov je posebno poglavje kvaliteta. Glede na dejstvo, da je praktično celotna proizvodnja prodana na zahodni trg, so zahteve jasne. V tovarni zato posebej poudarjajo vsestranski pomen pomoči strokovnjakov firme AEG, ki jih je ta partner „posodil“ Retečam. Največ so pomagali pri organizaciji proizvodnje, precej so prispevali tudi pri skrbi za ustrežno kvaliteto in seveda vso ostalo potrebno pomoč.

Pogodba, za katero si tudi nemški partner zelo prizadeva, je bila podpisana za obdobje naslednjih 5 let, gre torej za višjo obliko sodelovanja. Prav zato je še toliko bolj nerazumljivo „mencanje“ na carini! Prav takšne oblike sodelovanja so hkrati možnost, da se na tuje proda kar največ domačih materialov. Težnja po taki proizvodnji je bila delavcem v Retečah v ospredju od samega začetka, vseeno pa menijo, da bi lahko vgradili še več domačega. Krivec za to je letošnja, že prislovično slaba oskrba repromateriala, ki je že tako daleč, da bi moč kupiti niti nekaterih standardnih jeklenih profilov.

V skladu s pogodbo bodo v Retečah že do konca letošnjega leta pričeli izdelovati tudi grelce, ki so jih do sedaj kupovali pri nemški firmi Eichenauer. Gre za precej zahteven

sestavni del, za katerega tudi sicer na evropskem trgu ni veliko proizvajalcev. Postopno osvajanje celotne proizvodnje opekačev bo kmalu zahtevalo tudi razvoj novega postopka barvnega emajliranja. V ta namen bomo v Retečah postavili opremo, ki bo omogočala emajliranje razogličene ploščevine ob uporabi sitotiska. S tem se bodo izognili negospodarnemu transportiranju polizdelkov v ZRN in nazaj, primerno pa se bo seveda dvignil tudi delež vložnega domačega dela.

Redna proizvodnja je stekla že 18. avgusta, vseeno pa v tovarni pravijo, da se bodo morali še precej prilagajati. Delo poteka težje predvsem zaradi hudega pomanjkanja strokovnih kadrov in seveda zaradi izrednih težav z oskrbo repromateriala. Fleischman

HI-FI NOVOSTI V SVETU

O značilnostih zabavne elektronike na zahodu smo povprašali referenta v razvojnem področju DO Industrija širokopotrošnih izdelkov Roberta Deželaka. Podatki zajemajo naprave za verno reprodukcijo zvoka, opisujejo pa tudi glavne lastnosti zvočnih TV sprejemnikov.

Na področju hi-fi zabavne elektronike je značilno predvsem nekaj — sloviti nemški tehniški standardi DIN 45500 proizvajalcem ne povzročajo več težav, saj so zahtevane lastnosti po teh normah presežene že povsod. Naj navedemo samo ilustrativni primer — DIN standardi zahtevajo kot predpogoj za oznako „HI-FI“ moč ojačevalnika najmanj 2x6 vatov. To je gotovo podatek, ki bo vsakemu avdiofilu privabil na usta nasmeh. Tako šibkih moči na trgovskih policah praktično sploh ni več...

No, pa naj za začetek pričnemo prav z v uvodu omenjeno tematiko — kvaliteto naprav. V zadnjih dveh letih je značilen predvsem ogromen porast kakovosti HI-FI naprav. Zahteve, ki jih vsebuje DIN 45 500 so komajda še zahteve (kar smo omenili v uvodu), saj si različne svetovne firme izdelujejo že kar svoje kriterije, seveda pa ne pozabijo poudariti, da so podatki v vsakem primeru boljši od tistih, ki so zajeti v DIN 45 500. Zasluditi je moč karakteristike, ki so že izrazito prestižnega značaja in so praktično na robu merljivosti. Vsekakor pa za večino aparatov velja, da jih je mogoče preverjati le še v zelo dobro opremljenih laboratorijih.

Inozemski proizvajalci HI-FI opreme izdelujejo tako sprejemnike z vgrajenim ojačevalnikom (receiver) kot ločeno sprejemnike (tunerje), ojačevalnike, opuščajo pa izdelavo kompaktnih naprav.

Na letošnjem berlinskem esimu je bilo zato na ogled največ istih modelov te oblike kot pred dvema leti. Namesto kompaktnih naprav pa se vse bolj pojavljajo mini naprave z vsemi potrebnimi kvalitetskimi dimenzijsko mnogo večjih predhodnikov.

Izhodne moči ojačevalnih naprav so se v zadnjem obdobju še povečale tako, da danes ni redkost zaslediti naprave s prek 300 W moči po kanalu. Energetsko razsipanje torej z zakasnitvijo prodira tudi v dnevne sobe avdiofilov! V tolažbo pa povemo, da večina aparatov le ne sega tako visoko, saj je največ naprav izdelanih z izhodno močjo 40 do 100 W sinus po kanalu.

Pri upravljanju aparatov praktično ni enotnih pravil. Marsikatero zelo kvaliteto firme vztrajajo pri klasičnem upravljanju, na tržišču pa je že tudi vrsta aparatov, ki so opremljeni z zelo izpopolnjenimi komandami. Daljinsko upravljanje se je od prvotnih „uporabnikov“ — TV aparatov preselilo že tudi na področje akustičnih aparatov, najti pa je moč že tudi „tekoče iskanje“ (sendersuchlauf).

Videz aparatov je vse bolj profesionalen, vse manj jih dodajajo „potrošniške“ dodatke. Tovarne pač v največji možni meri želijo prilagoditi ponudbo vse zahtevnejšemu ljubiteljev, ki vztrajajo, da šemu HI-FI veriga ne smejo opustiti čim manj nepotrebnih dodatkov.

Dimenzije aparatov so povsem nestandardizirane, kar lahko štejemo v slabost, saj je praktično nemogoče sestaviti verigo, ki bi bila dimenzijsko usklajena.

GRAMOFONI

Kvaliteta gramofonov je na zavidljivi ravni. Pogon je bodisi jermenski, ali direktni. Težko bi našli odgovor na vprašanje, katera vrsta pogona je pravzaprav boljša — vsaka firma pač prisega na svojo izvedbo. Nekateri gramofoni so že povsem avtomatski, pojavljajo se gramofoni z več ročicami (3), tangencialno ročico in vertikalni gramofoni (Technics).

KASETOFONI

Največja novost, ki vse bolj prodira na tržišče aparatov za predvajanje glasbe s kaset, so mikroprocesorji. Ta vezja omogočajo nastavljanje poljubnega posnetka, nastavljanje zaporedja izvajanja skladb itd.

Precejšnje izboljšanje je tudi na področju reprodukcije frekvenčnega obsega. Potek reprodukcije gre vse do 20 KHz, do „magične“ meje, ki je bila še do nedavnega izključno v domeni kolutnih magnetofonov. Boljši kasetofoni so opremljeni z dvema motorjema, takojšnja kontrola posnetka pa omogočajo že marsikje vgrajene tri glave.

Kasetofonom na rob naj zapišemo še nekaj besed o klasičnih kolutnih magnetofonih, ki kljub vsem dosežkom pri kasetarih, še vedno kraljujejo z nepremagljivo zvočno kvaliteto. Po nekajletnem zatijju je spet čutili oživljanje teh naprav tako, da so se vse boljše firme v Berlinu pojavile z novimi tipi. Renesansa kolutarjev?

ZVOČNIKI

Razlika med dobrimi in slabimi je prav tu največja in pri poslušanju seveda zelo opazna. Boljše zvočne omarice — marsikje pa tudi kar omare — so 3 ali 4 sistemske, le nekatere firme vztrajajo pri 2 sistemskih izvedbah. Število zvočnikov v boxih najvišjega kvalitetsnega razreda se nezadržno povečuje.

TELEVIZIJA

Sodoben barvni TV sprejemnik ima predvsem zelo majhno porabo električne energije pa ne le zaradi energetske stiske, temveč zaradi daljše življenjske dobe, naprave z močjo pod 100 W se manj segrejejo itd.

Upravljanje TV sprejemnikov je domala že povsod daljinsko (infrardeče), obstaja možnost nastavljanja 30 in več programov, avtomatsko tekoče iskanje postaj (sendersuchlauf), številčni prikaz programa, ure, trajna nastavitve programov itd. Še vedno so v uporabi tudi senzorji, aparati pa so v veliki večini opremljeni s kontrastno avtomatiko.

Vse bolj se televizijski sprejemniki tudi „odpirajo“ možno je priključiti slušalke, TV rekorder, TV igre, dodatne zvočnike, imajo HI-FI ton, stereo efekt, brezžičen prenos tona.

Boljši aparati imajo vgrajen mikroročunalnik, ki omogoča programiranje programa za ves večer, avtomatičen vklop in izklop aparata itd.

Informacija o TV sprejemnikih pa dopolnimo še s podatki o kombinacijah vseh obravnavanih aparatov — vse po vrsti zajemajo barvni ali črno beli TV sprejemnik z ekranom diagonale 14 cm ali manj, mono ali stereo tranzistorskih sprejemnikov, kasetofon in seveda digitalno uro.

Fleischman

Sestanek KS ZSMS

Sestanek Koordinacijskega sveta ZSMS Široke potrošnje, ki je bil v vrhniški TOZD Antene 24. septembra, je imel osnovni namen — odkriti vzroke neaktivnosti dela mladine te OO, jih razčleniti in po svojih močeh pokazati na možnosti za drugačno delo v bodoče. Tehtna razprava je dokazala, da je v Tovarni anten in antenskih naprav zainteresiranih dejavnikov za delo mladih dovolj — v diskusijo so se brez dlake na jeziku vključili člani ZSMS, pa tudi ostali DPO, zlasti sindikata in Zveze komunistov.

Kolikšen uspeh bo imel dogovor o delu mladine v bodoče, trenutno še ni moč napovedati, iz razprave pa je vseeno razvidnih precej dejstev. Od objektivnih vzrokov, da je delo zamrlo (precejšnje število mladih, poročenih delavk, vrste vozačev itd., ki preprosto nimajo časa za izven delovne aktivnosti), so zlasti komunisti ocenili notranje slabosti. Delo mladine v celoti ni zamrlo, aktivni člani so delovali na športnem področju itd., v celoti nezadovoljivo pa je angažiranje

na področju idejno političnega dela. Ob ocenjevanju osnovne usmeritve aktivnosti ZSMS, ki naj bo temelji kadrovanja za kasnejše odgovorno in zrelo delo v drugih DPO in samoupravnih organih in delegacijah, je bila kritika enotna — te funkcije ZSMS na Vrhniki ni uresničevala.

Vzpodbudne besede sekretarke OK ZSMS, ki je ob ocenjevanju položaja OO ZSMS v TOZD Antene poudarila, da stanje v primerjavi z vlogo mladinske organizacije v podobnih

S sestanka KS ZSMS Široke potrošnje na Vrhniki.

Posnetek z nedavnega in zelo uspelega seminarja za servisiranje izdelkov za široko potrošnjo v Škofji Loki.

Po sprejemu pravilnika

V mesecu juliju je bila zaključena javna obravnava Pravilnika o enotnem izobraževanju in štipendiranju v delovni organizaciji Iskra-Avtomatika (v nadaljevanju pravilnik).

Delavski svet delovne organizacije je na svojem zasedanju 2. 7. 1980 ugotovil, da je bil pravilnik sprejet v vseh delovnih skupnostih in temeljnih organizacijah, z izjemo dveh, ki sta javno obravnava nekoliko podaljšali in šele v septembru pristopili k omejenemu samoupravnemu aktu. V času javne obravnave, ki je potekala po sindikalnih skupinah, so delavci podali tudi nekaj pripomb oziroma pozitivnih pobud, katere je pregledala strokovna komisija za izobraževanje.

Obdobje usklajevanja je za nami. Delavce, ki opravljajo dela in naloge na področju izobraževanja pa čaka kopica nalog, ki jih narekuje sprejeti pravilnik. Naj naštejemo nekaj glavnih, katere bo potrebno opraviti do konca letošnjega leta, nekatere od njih, pa v prvi polovici 1981:

1) Ustanovitev skupne komisije za izobraževanje in štipendiranje na ravni DO. Komisija bo v sodelovanju s strokovno službo pripravljala in reševala zahtevnejše naloge iz področja izobraževanja, ki se nanašajo na:

- planiranje izobraževalnih potreb,
- planiranje in priprava izobraževalnih akcij, ki so skupnega pomena za delovno organizacijo,

- organiziranje kluba štipendistov delovne organizacije,
- priprave za izvedbo proizvodnega dela in delovne prakse.

2) Naslednja naloga, ki jo narekuje pravilnik, je priprava samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izvajanje enotne politike na področju izobraževanja in štipendiranja v DO. Predvidevamo, da bi iz skupnega sklada financirali naslednje oblike izobraževanja:

- vse oblike izobraževanja, ki so skupnega pomena za celotno delovno organizacijo in SOZD Iskra,
- štipendiranje in nagajevanje učencev in študentov,
- klub štipendistov,
- izobraževanje posameznih profilov kadrov, ki so strateškega pomena za delovno organizacijo.

3) Zelo pomembna naloga je planiranje vseh izobraževalnih potreb na nivoju delovne organizacije. Naloga, ki je zelo obsežna, zahteva poprežno analizo dejanskega stanja in ugotavljanje izobraževalnih potreb z ozirom na plan razvoja posameznih temeljnih organizacij oziroma delovnih skupnosti.

Planiranje izobraževalnih potreb zajema naslednje osnovne oblike izobraževanja, ki se pojavljajo znotraj temeljnih organizacij oziroma delovnih skupnosti in delovne organizacije kot celote:

- plan izobraževanja ob delu in iz dela,
- plan usposabljanja na delu,
- plan permanentnega in sistematičnega izpolnjevanja v okviru stroke in izpolnjevanje na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela,
- plan pripravnikov,
- plan štipendistov,
- plan proizvodnega dela in delovne prakse.

4) V mesecu februarju 1982 se v skladu z uvajanjem usmerjenega izobraževanja prične proizvodno delo in deloma praksa v naših temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Pred pričetkom te aktivnosti bo potrebno opraviti vrsto nalog kot so:

- priprava tipičnih del in nalog, katera bodo učenci opravljali,
- analiza primernosti teh nalog in njihovo vrednotenje,
- analiza prostorskih in materialnih zmogljivosti temeljnih organizacij,
- priprava programov izvajanja proizvodnega dela in delovne prakse,
- izobraževanje inštruktorjev proizvodnega dela in delovne prakse.

Poglejmo še kako so potekale posamezne izobraževalne akcije v letošnjem letu v Avtomatiki. Podatki so naslednji:

- razpis štipendij za šolsko leto 1980/81 je realiziran v celoti, pridobljene pa so bile naslednje štipendije:
- devet štipendij za visokošolski študij (predvsem na fakulteti za elektrotehniko in fakulteto za strojništvo), tri štipendije za višje-šolski študij in 76 štipendij za študij na srednjih

šolah, od katerih jih je nekaj več kot polovica elektrotehniške usmeritve, ostalo pa kovinsko predelovalne usmeritve.

- za študij ob delu je bil v prvi polovici leta pripravljen razpis po posameznih temeljnih organizacijah, odziv pa je bil naslednji:

- 10 sklenjenih pogodb za elektrotehniško usmeritev,

- 9 sklenjenih pogodb za kovinsko predelovalne usmeritve,

- 4 sklenjene pogodbe za ekonomsko usmeritev

- 6 sklenjenih pogodb za družbeno-slovene usmeritve.

- obvezno počitniško prakso in praktični pouk je opravilo skupaj 740

TOZD ELA NOVO MESTO.

Uresničevanje zastavljenih nalog

Konec preteklega meseca, točneje 25. 9. 1980 je 300 delavcev temeljne organizacije ELA iz Novega mesta beležilo svojo prvo delovno zmago v uresničevanju zastavljenih nalog iz sanacijsko-investicijskega programa. S proizvodnjo šibkotočnih konektorjev so osvojili novo proizvodnjo mehanskih elementov in naprav za gradnjo sistemov.

Poročali smo že, da je ta temeljna organizacija zaradi izgub, ki jih je imela v l. 1975 in 1976 izdelala sanacijski program in da so se konec l. 1978 pokazali prvi pozitivni rezultati, ki so jim botrovali delovni naporji vseh zaposlenih, ob izredno slabi tehnološki opremljenosti in neustreznih delovnih prostorih. V avgustu istega leta so opredelili saniranje delovnih pogojev, nabavo opreme za modernizacijo in povečanje obsega proizvodnje ter nabavo opreme za osvojitve nove proizvodnje mehanskih elementov in naprav za izgradnjo sistemov kot osnovnega vodila v že omenjenem sanacijsko-investicijskem programu.

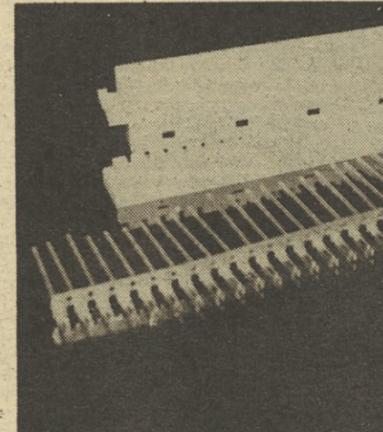
Kot sledi po dinamiki programa, bi morali že v l. 1979 pričeti z novo-gradnjo proizvodnih prostorov na lo-

Konektor ima lastnost profesionalnega elementa, ki ga potrebujejo proizvajalci industrijskih naprav.

kaciji Cikava. V prvi polovici letošnjega leta pa bi v teh prostorih že morala steči poskusna proizvodnja po vseh začrtanih programih te temeljne organizacije.

Vzroki, med drugim ne pravočasna pridobitev vseh soglasij, kooperacijske pogodbe, predvsem pa izvozne obveznosti, ki izhajajo iz kooperacijske pogodbe Iskra-ERNI (v letu 1980) so bili povod, da so investicijski program razdelili v dve fazi. Vrednost prve faze, katere izpeljava je bila možna le z vključitvijo vseh potrebnih služb, tako na ravni delovne organizacije,

Na elemente postavljen konektor vrste F po standardih DIN 41612, katerega je TOZD ELA osvojila po izkušnjah in navodilih švicarske firme ERNI.

učencev in študentov, od katerih so v večini štipendisti naš delovne organizacije in dijaki bežigradske in Pedagoške gimnazije

- v letošnjem letu smo imeli v delovnem razmerju skupaj 53 pripravnikov, od teh jih je v času od januarja do septembra opravilo pripravniški izpit 21.

- permanentno dopolnilno izpopolnjevanje v okviru stroke in na področju samoupravnega in družbenopolitičnega dela pa je, izraženo v številkah potekalo takole:

- 32 seminarjev, tečajev namenjenih strokovnemu izpopolnjevanju, se je udeležilo skupaj 445 delavcev,

- 14 seminarjev, tečajev družbenopolitične vsebine, se je udeležilo 25 delavcev.

To je le nekaj podatkov o stanju, oz. dejavnosti na področju izobraževanja in štipendiranja v DO Avtomatika.

Janka Lazarevič

v letu 1980 pokrili 70 do 80 % potreb SOZD Iskra in manjši del ostalih jugoslovanskih porabnikov.

V bistvu gre pri tem za pogodbo o specializaciji proizvodnje, ki omogoča izvoz in s tem istočasno uvoz komponent oziroma pokrivanje najrazličnejših potreb po konektorjih. Na jugoslovanskem tržišču trenutno namreč ni proizvajalca, ki bi nudil ekvivalenten proizvod. Zato so se tudi celotne potrebe po tovrstnih konektorjih uvažale iz konvertibilnega področja.

Tekoča proizvodnja programa TOZD ELA pa bi sčasoma v celoti pokrila potrebe tako SOZD Iskra kot večjega dela ostalih jugoslovanskih porabnikov. Letne potrebe domačega trga dosegajo namreč 600.000 kosov. Glavni nosilec porabe konektorjev je namreč elektronska industrija, ki jih uporablja predvsem v naslednjih panogah:

- industrijska elektronika: za potrebe strojegradske in avtomatizacije proizvodnih procesov,
- profesionalna elektronika: promet, energetika, JLA, medicina ipd.,
- računalništvo,
- telekomunikacije.

In sicer v elektronski pogostokrat uporabljajo vtične vgradne enote. Za električno povezavo vtičnih enot z

ozičenjem vtičnega panela srečujemo v pretežni meri indirektno povezave. Le-te so izdelane in preizkušene kot samostojni deli - kot konektorji. S tiskanimi vezji jih nato povežemo (s spajkanjem) z ostalimi elementi. Sami konektorji se sestavijo iz nožaste in peresne letve. Morda za ilustracijo, da so v TOZD ELA prvo peresno letev izdelali 12. septembra 1980, nožasto pa 23. septembra 1980. Kot smo že omenili pozna danes tržišče konektorje različnih izvedb, ki se razlikujejo med seboj po izmerah, številu polov, električnih karakteristikah in priključnem rastru.

V novomeški temeljni organizaciji teče trenutno proizvodnja konektorjev tipa F-48 in F-32.

Ta izdelek, z lastnostjo profesionalnega elementa ne bo predstavljal za TOZD ELA samo pomembno vrednost v izvozu, pač pa je z osvojitvijo njegove proizvodnje dosežen tudi korak naprej pri prestrukturiranju njenega programa v višjo stopnjo predelave in v profesionalizacijo, kar je za nadaljni razvoj te temeljne organizacije bistvenega pomena. Kajti star proizvodni program, ki je bil z električnimi vezji in spajkalniki usmerjen v trg široke potrošnje, bodo postopno opustili, ali pa dislocirali na manj razvita področja.

Š. D.

V času javne obravnave

Izredno živahna družbenopolitična dejavnost se je na ravni delovne organizacije nadaljevala tudi v preteklem tednu.

Tako 16. seja izvršilnega odbora kot 21. zasedanje delavskega sveta Avtomatike sta zajemala v okviru dnevnega reda tri izredno pomembne točke:

1 Določitev predloga, oz. obravnava in sprejem TEZ za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo z dne 26. 12. 1979.

2 Oblikovanje, oz. določitev osnutka samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Iskra-Avtomatika z dne 26. 12. 1979 z oblikovanjem, oz. sprejemom rokovnika za sklenitev sporazuma ter

3 Oblikovanje, oz. določitev osnutka samoupravnega sporazuma o temeljnih plana delovne organizacije. Če v kratkih besedah strnemo vsebino sprejetih tez za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, potem se spremenjena določila nanašajo na:

- odgovornost TOZD za obveznosti delovne organizacije
- dela in naloge, ki se opravljajo v

Rokovnik:

a) oblikovanje osnutka

b) določitev osnutka

c) javna obravnava

d) usklajevanje predlogov

e) določitev predloga

f) podajanje stališč

g) določitev dokončnega

predloga in razpis

referenduma

h) referendum

i) razglasitev rezultatov

j) poročilo volilne komisije in

razglasitev rezultatov

delovnih skupnostih ter število delovnih skupnosti

- sestavo in pristojnosti poslovodnega odbora ter način delitve dela med člani poslovodnega odbora

- sestavo notranje arbitraže

- ljudsko obrambo in civilno zaščito

- in na spremembe oziroma dopolnitve poglavja, ki določajo način razporejanja in izkazovanja skupnega prihodka ter združevanje sredstev in njihove namembnosti.

Osnutek samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Iskra-Avtomatika podrobneje opredeljuje posamezne člene sporazuma o združitvi, ki bodo na osnovi tez kot njegovi novi dodatni vsebinski opredelilni in obogatitvi doživeli spremembe.

S sklepom, na osnovi katerega so delegati delavskega sveta Avtomatike določili osnutek samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in sicer v besedilu predloga izvršilnega odbora, so v njegovem nadaljevanju sprejeli tudi rokovnik samoupravnih aktivnosti, potrebnih za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah.

30. 9. 80

30. 9. 80

od 30. 9.

do 15. 10. 80

izvršilni odbor DS DO

delavski svet DO

zbori delavcev, sind. sk.

v TOZD in delovnih skup.

21. 10. 80

27. 10. 80

delavski sveti TOZD

do 3. 11. 80

delavski svet DO

volilne komisije v

TOZD 19. 11. 80

volilna komisija DO

21. 11. 80

delavski svet DO

od 24. 11. 80

do 28. 11. 80

Kot je razvidno iz tabele je postopek oblikovanja in določitev osnutka že za nami. Pred nami je torej najpomembnejši del, to je javna obravnava. V času od 30. 9. do 15. 10. naj bi v okviru sindikalnih skupin in na zborih delavci v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ob podrobni seznanitvi s spremembami dodali morebitne dodatne predloge in pripombe.

Morda na prvi pogled ne tako pomembni predlogi sprememb bodo zahtevali resnično dobro strokovno razlago, pripravo in vodenje poteka celotne javne obravnave. Kajti z referendumskim sprejemom dokončnega predloga samoupravnega sporazuma se bo pričel proces notranje, delitve dela, oz. organiziranja delovne skupnosti, kot tudi urejanje delovanja nekaterih drugih področij v delovni organizaciji in sicer vse to za to, da bi dosegli boljše delitve dela in s tem boljše poslovne rezultate.

In ko govorimo o doseganju dobrih poslovnih rezultatov lahko navežemo besedo na samoupravni sporazum o

temeljnih planov Avtomatike, v katerem je kot temeljni cilj katerega bomo v tem periodičnem planskem obdobju skupno uresničili; doseči večji realni dohodek, čisti dohodek in akumulacijo na enoto vložene in minulega dela. Tako člani izvršilnega odbora kot delegati delavskega sveta so bili enotnega mnenja glede pomembnosti tega sporazuma in obveznosti, ki izhajajo iz njega. Še posebno, če te obveznosti gledamo skozi trenutno stanje gospodarske stabilizacije, ki se bo po vsej verjetnosti nadaljevala v srednjeročno obdobje 1981-1985.

Po obravnavi je delavski svet Avtomatike s sklepom določil osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana delovne organizacije za obdobje 1981-1985 in sicer v besedilu predloga izvršilnega odbora, katerega je pripravila strokovna skupina ter ga posreduje delavcem TOZD v javno obravnavo od 30. 9. do 31. 10. 1980.

Pripombe in spreminjalne predloge sprejema komisija za pripravo srednjeročnega plana.

Š. D.

Porast inovacij

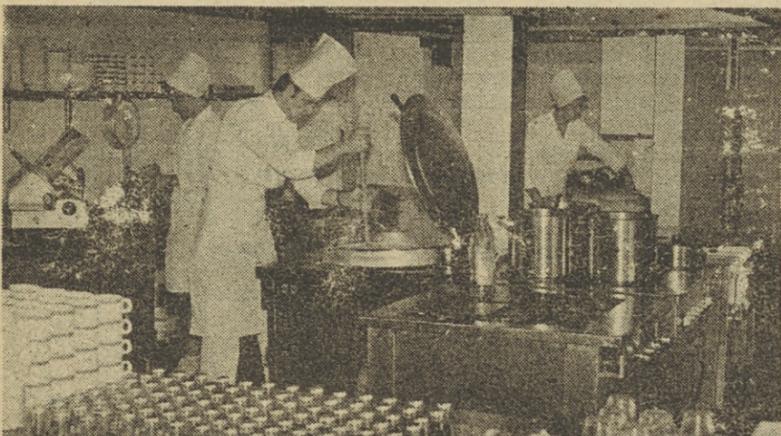
Referat za inovacijsko dejavnost Programsko tehničnih služb Elektromehanike je posredoval podatke o inovacijah v prvi polovici letošnjega leta. V tem obdobju je referat zabeležil 63 predlogov. Od teh prijavljenih inovacij so bili štirje predlogi posredovani službi opazovanj pri Iskra Commerce zaradi nadaljnega postopka za patentno zaščito.

Opazen je velik porast inovacij, saj so delavci DO Iskra Elektromehanika

prijavili za 57 % več predlogov kot v enakem obdobju lani. Skupni prihranek znaša prek 39 milijonov dinarjev. Za rešene predloge so inovatorji prejeli za 688.978 din nagrad, oz. namodestil.

Največ inovacij so prijavi v Števcih (18), sledijo TOZD ATC (15), TEA osem predlogov, Stikala pet itd. Pričakujemo, da bo v drugem polletju še več prijav, saj sodijo inovacijska prizadevanja tudi v sklop ustalitenih stremljenj nas vseh.

A. B.

Priloge toplega obroka gredo h kraju.

DO AVTOMATIK

Obiskali bojišče pohorskega bataljona

Kot vsako leto je tudi letos aktiv zveze borcev delovne organizacije Iskra-Avtomatika organiziral obisk pomembnih krajev iz NOB. Tokrat smo se odločili za obisk zadnjega bojišča Pohorskega bataljona pri Osankarici na Pohorju.

V soboto, 13. septembra se je ob šesti uri zjutraj 38 članov aktivna odpeljalo z avtobusom proti Celju. V Frankolovem smo se ustavili pri grobu stotih talcev, katere so Nemci 2. februarja 1945. leta obesili. Pot nas je vodila naprej po stari cesti do Hoč, od tam pa po lepi cesti do Areha. Kratak počitek na svežem zraku, zelo lepem, sončnem dopoldnevu, nam je omogočil bežen ogled novih smučišč in vlečnic. Pot smo nadaljevali po lepem

pokopali v skupen grob.

Na kraju borbe so velike spominske plošče in sicer na vseh tistih mestih, kjer so bile zemljanske posameznih vodov. Taborišče pa obkrožajo granitni kamni z vklesanimi imeni borcev. Na sredini taborišča pa stoji pretresljiv spomenik, ki ponazarja zadnjo borbo.

Nemi in pretreseni smo si ogledali bojišče. Zemljanke, strelski jarki in mitraljeska gnezda so že zdavnaj izginili. Poknil jih je mah in prerastlo zelenje. Prerešena drevesa so dobila novo lubje, zrastle so nove, visoke smreke, tako da so sledovi borbe le malo vidni. Od takrat je poteklo že 37. let. Toda junaki, nekateri so bili

Člani aktivna ZB Avtomatike na izletu.

in temnem Pohorju. Smrekovi gozdovi so nam zarisali obrise pogorja in približali velikost in divjino celotnega pogorja. Po približno pol ure vožnje smo prispeli do Osankarice, kjer je gozdno gospodarstvo Maribor postavilo veliki dom s spominskim muzejem „Pohorje v NOB.“

Le dvajset minut hoje po temnem gozdu je bilo potrebno, da smo prispeli do zadnjega bojišča borcev Pohorskega bataljona, katerega so v trdi zimi 8. januarja 1943. leta popolnoma uničile okupatorske sile. Albin Kurnik, ki Pohorje izredno dobro pozna, saj je bil v času NOB tudi sam borec – pohorski partizan, je zbranim z besedami prikazal razmere na Pohorju v času okupacije in zadnji boj legendarnega bataljona. Prek 2000 do zob oboroženih Nemcev je obkolo taborišče bataljona. Borci, med njimi tudi ženske, stari Sarh in Ruš s svojimi tremi sinovi so iz vkopanih zemljank in visokih dreves pobili devetnajst sovražnikov, ranili pa preko petindvajset. Toda okupatorjeva premoč je bila prevelika in po dve in pol umi borbi je padlo vseh osemindesetdeset borcev bataljona, katere so Nemci nato prepeljali v Graz in

takrat še otroci, moške in žene, tudi družine, ki so žrtvovali svoja življenja, bodo večno živeli. Občudovali smo njihovo hrabrost in se poklonili njihovemu spominu.

Po ogledu muzeja na Osankarici smo se odpeljali po gorski cesti proti Lovrencu na Pohorju, kjer nas je že čakalo kosi. Po okrepčilu smo v nadaljevanju našega popotovanja občudovali dravsko dolino in se skozi Dravograd in Slovenjgradec odpeljali v Velenje. Po prijetni vožnji prek Žalca smo se v večernih urah pripeljali v Ljubljano. K.A.

OBVESTILO!

Vse delavce delovne organizacije Iskra-Avtomatika obveščamo da lahko od 15. oktobra 1980 dalje koristijo za tedensko rekreativno dejavnost TRIM kabinet (kletni prostori Družbenega doma KS Savsko naselje, Belokranjska 2) in sicer: vsako sredo od 17. – 19. vsak petek od 17. – 19. in vsako nedeljo od 8. – 11.

vodja TRIM kabineta: Jože Trančar

Vodja kuhinje – Franci Pristov.

V TOZD TEL SO DOBRO REŠILI PROBLEM PREHRANE DELAVCEV

Za družbeno prehrano v TOZD TEL lahko rečemo, da je bila slabo rešena vse dotlej, dokler se niso mimo še nekaterih možnih variant odločili za lastno kuhinjo in pripravo toplega obroka. V projektu za povečanje poslovnih prostorov so vključili tudi izgradnjo kuhinje in nabavo nujno potrebne opreme.

Čeprav je začetek spremljal določen strah, kako bo stvar tekla, se je brž pokazalo, da so se naloge lotili uspešno. To je potrdil tudi obračun po prvem mesecu poslovanja kuhinje, v kateri pripravijo dnevno po 300 toplih obrokov. Za to porabijo dnevno do 60 kg mesa, 100 kg krompirja, ali 32 kg riža, oz. testenin, kar predstavlja glavne postavke.

Vodja kuhinje Franci Pristov je povedal, da je opremljenost njihove kuhinje kompletna, vendar še ni v celoti priključena in ker še ni plinske postaje trenutno ne kuhajo v obeh kotlih, pač pa samo v enem. Težave imajo s tem, da morajo dnevno menjavati plinske gorilce, ker so le-ti na kotlih preveliki za sorazmerno slab pritisk plina v sedanjih jeklenkah.

Vso skrb vodja posveča izbiri jedilnikov. Le-te mora prilagajati zmogljivosti kuhinje, razpoložljivim surovinam, vsekakor pa tudi cenam zanje. Nič kaj lahka naloga, a vendar jo rešujejo ob vseh problemih dokaj uspešno, o čemer pričča splošno zadovoljstvo delavcev s toplimi obroki.

Glede preskrbe z mesom in nekaterimi drugimi izdelki še nimajo posebnih težav,

Cveta Kazjek: „Vselej jem le topli obrok.“

ker so si dobavo le-teh pogodbeno zagotovili in dobavitelj po danih možnostih svoje obveznosti izpolnjuje. Poleg rednih obrokov v kuhinji pripravljajo lahko tudi obroke za štiri diabetike. Več skrbi, kot sama priskrba z živili, pomenijo stalno naraščajoče cene zanje kajti niti količina, niti kakovost ne bi smeli biti padeti. Za zdaj je cena toplega obroka 2,2 dinarjev in jo krije TOZD, ob nadaljnjih podražitvah živil pa

Nada Knežević: „S prehrano sem zadovoljna, saj je okusna in zadostna.“

bodo skoraj gotovo morali uvesti delni prispevek delavcev, če bodo hoteli obdržati prehrano na isti ravni.

Kot kažejo dosedanje izkušnje so delavci z družbeno prehrano zadovoljni in to je najboljša nagrada vsem, ki so si prizadevali za njeno uspešno uresničitev. —A.J.—

Irena Strajnar, sekretar TOZD TEL.: „Ni bilo brez težav, a vendarle smo uspeli prehrano urediti.“

RADIOKLUB ISKRA KRANJ

JESENSKI IZOBRAŽEVALNI TEČAJ

Tudi v letošnji jesenski sezoni bo radioklub Iskra organiziral nekaj tečajev za pionirje, oz. mladince.

Prvi od tečajev bo osnovni konstruktorski tečaj za učence šestega, sedmega in osmega razreda osnovnih šol. V šestdesetnem tečaju se bodo pionirji seznanili s kratkimi osnovami elektro in radiotehnike. Sami bodo zgradili tranzistoriran detektorski sprejemnik z napajalnikom. Obe napravi sta iz serije sestavljenk, ki jih je posebej v ta namen razvil laboratorij Zveze radioamaterjev Slovenije. Po končanem tečaju bodo imeli pionirji možnost izobraževanja v nadaljevalnem konstruktorskem tečaju, kjer se bodo globlje seznanili z osnovami elektro in radiotehnike. Tudi gradnja naprav bo zahtevnejša.

Drugi po vrsti bo takoimenovani „C“ tečaj, v katerem se bodo tečajniki usposobili za radiotelegrafiste tretje kategorije. Naučili se bodo sprejemati in oddajati Morsejeve znake, spoznali delovanje radijskih postaj in pravil o radijskem komuniciranju. Po končanem zaključnem izpitu si bodo pridobili pravico do dela na kratkovalovni radijski postaji, ki omogoča komuniciranje s celim svetom. Po določenem časovnem obdobju in točno določenih propozicijah si radiotelegrafisti III. kategorije z ustreznim izpitom pridobe pravico do II. kategorije, kar jim omogoča pravico do komuniciranja na osebni kratkovalovni ali ultrakratkovalovni radijski postaji.

Tudi tretji „D“ tečaj, ki ga bo klub organiziral, bo zelo zanimiv. Usposobil bo operatorje „C“ kategorije za delo na ultrakratkovalovnih radijskih postajah. Del programa bo isti kot v „C“ tečaju, po zaključnem izpitu pa si bodo tečajniki, za razliko od „C“ tečaja, takoj pridobili pravico do komuniciranja na osebni UKV radijski postaji.

To je kratak opis jesenskega izobraževanja v Iskrinem radioklubu. Vsi tečajji bodo v prostorih kluba, v sodobno opremljenem laboratoriju in s sodobnimi radijskimi napravami.

Vse nadaljnje informacije lahko posamezniki dobijo v prostorih kluba na Stritarjevi cesti 5 (nasproti nove postaje LM) v petek, 17. 10. 1980.

J. Šifkovič

Pogled na sodobno opremljen klubski laboratorij.

OD ZAMISLI DO NOVINARSKEGA PRISPEVKA

M. Meglič

VEST Med novinarskimi zvrstmi zavzema prvo mesto gotovo vest. Vest je najstarejša, vendar še danes najpomembnejša zvrst novinarskega dela in največkrat uporabljena. Z eno besedo: v novinarstvu je vest osnova vsega.

Obstajata dve teoriji o tem, kdaj je bila objavljena prva vrst. Po prvi teoriji je prvo vest poslal dopisnik Associated pressa 14. aprila 1865 in se je glasila: „Predsednik je bil včeraj v nekem gledališču zadet in morda tudi ubit.“

Splošno sprejeta za prvo napisano vest pa je vest, napisana 30. marca 1889. Prispela je z ladjo v San Francisco in je bila objavljena 13. aprila istega leta. V tem času je bila to „najlepša vest, ki je bila kdajkoli napisana v nekem časopisu.“

Njen začetek je bil takšen: „Samoa, 30. marca – Najmočnejši in najbolj uničujoč uragan, ki je sploh pihal v južnem Pacifiku, je prešel 16. in 17. marca otok Samoa in razbil floto šestih vojnih in deset drugih ladij ob stehih pristaniščih in jih vrge proti majhnemu mestu Apiju, tako da sedaj 142 ljudi z ameriških in nemških ladij za vedno sanja mrtvi sen pod oblakom otokov v neznanih grobovih na tisoče milj daleč od svoje rodne grude.“

Osnovna definicija vesti bi bila, da je vest taka oblika novinarskega izražanja, preko katerega se javnost v najkrajših črtah seznanja z dejstvom. Mora pa biti tudi aktualna vsebovati mora neko novost, mora biti pomembna in zanimiva in seveda resnična.

Vest obvešča v treh smereh:

- govori o nekem dogodku
- govori nekaj o nekem človeku (kaj je naredil, rekel)
- razlaga nekaj o nekem pojavu v družbi ali naravi.

V vestih na primer ne moremo pisati, da si nek mizar gradi hišo, saj to za širšo javnost ni važno, temveč je pomembnejša gradnja velikega stanovanjskega bloka. Tudi ne moremo pisati, da je stekla v neki hali proizvodnja pred tremi meseci, saj je to že zastarelo. Skrbeti moramo, da so vesti čim bolj sveže in nove, kar pa je posebno pri obveščanju v združenem delu težko zaradi specifičnosti izhajanja.

Ze zadnjic smo omenili pravilo petih K, ki so „alfa in omega“ novinarstva. Tega pravila ne uporabljamo le v uvodih, temveč je enako pomembno – če ne še bolj pri vesteh. Čista vest bi izgledala tako: „Štirje rudarji (kdo) so izgubili življenje (kaj) zaradi eksplozije metana (kako in zakaj), do katere je prišlo danes dopoldne (kdaj) v rudniku črnega premoga Vrdnik (kje) ...“

Postavlja pa se vprašanje – na katero vprašanje odgovoriti najprej? Odgovor je enostaven: prednost določa značaj dejstva, o katerem pišemo.

Pri vesteh je važno še naslednje: odgovarjati morajo na vprašanja, kaj je novega, vsebovati morajo le dejstva brez komentarja, morajo biti jedrnat in v njih ne smemo občutiti pisca, njegovih misli in pogledov. Posebno pomembno pa je tudi to, da se izogibamo odvečnih besed – čim več je besed, tem manjša je vrednost in učinek vesti, ki ga ima na bralca. Spoštujejo to pravilo je nek ameriški novinar dobil Pulitzerjevo nagrado za tole vest:

„John Barrington, zaposlen v kavarni „Trije kralji“ v Harlemu, je poskušal s prižgano vžgalico ugotoviti, če ima bencin v rezervoarju svojega ševroleta. Imel je 37 let, ženo in tri otroke.“

Zelo sorodna vestem, ali celo neke vrste izpeljanke iz vesti sta še fleš (flash) in antrifile (entrifile – fr.).

FLEŠ. Fleš je kategorija vesti, ena njenih oblik, katerega glavna lastnost je, da obvešča o enem, po pravilu izrednem dogodku, zelo na kratko, le v nekaj besedah. To je v bistvu skrajšana vest ali samo del glavne vesti. Lahko je tudi nekoliko daljši, vendar tudi tedaj samo najavlja izjemen dogodek, o katerem bo kasneje objavljeno več podatkov.

Tipičen primer fleša je bil objavljen preko radia Moskve 12. aprila 1961:

„Agencija TASS sporoča, da je Sovjetska zveza poslala v zemeljsko orbito prvo kozmično ladjo s človekom.“

Fleš je nastal kasneje kot vest, največ zaradi dinamičnega življenja in zaradi vse bolj razvitih telekomunikacijskih sredstev. Znan je tudi fleš, ki ga je poslal dopisnik radia Beograd v Parizu, ko je bil po telefonu obveščen o smrti Moše Pijade. Takoj je telefoniral v Beograd in sporočil en sam stavek:

„Moša Pijade je iznenada preminil v prostorih jugoslovanske ambasade v Parizu.“ (O ostalih podrobnostih niti dopisnik ni vedel).

ENTRFILE V zadnjem času se v tisku vse bolj pogosto pojavlja še ena nova vrsta vesti, ki prav tako ne odgovarja na vsa vprašanja. To je entrfile katerega namen je, da z neko zanimivostjo, podobo, kratkim dialogom, vtisom o nekem dogodku, prispeva k ustvarjanju ozračja tega dogodka, intimnosti ali zanimivosti. To je neobvezna informacija, ulovljena mimogrede, značilna pa je samo za tisk. Po pravilu se objavlja uokvirjena in v drugem tisku v okviru članka na to temo. Sama zase ne predstavlja ničesar.

Primer:

„Generalni sekretar sovjetske partije Leonid Brežnev, ki je znan kot ljubitelj avtomobilov, je izpopolnil svojo zbirko avtomobilov. Po agenciji Reuter je Nixon podaril svojemu sogovorniku Cadillac. Znano je, da ima sovjetski voditelj v svoji zbirki že en rollroyce, Bentley in Citroen, darilo predsednika Pompidouja.“

Ta neobvezna vest je bila objavljena med poročilom o obisku ameriškega predsednika v Moskvi in med razgovori med delegacijami ZDA in SZ. Ta v bistvu nepomemben dogodek pa naglašja intimnost atmosfere, značilna za čas obiska Nišona na uradnem obisku v SSSR.

Naslednjič: Poročilo

ISKRINA EKIPA OSVOJILA TRETJE MESTO

Uspele prve občinske »Igre brez meja« — Preddvor '80

Na prireditvenem prostoru za osnovno šolo M. Valjavca v Preddvoru se je 27. septembra zbralo okrog 1000 gledalcev prvih občinskih „Iger brez meja“, ki so jih organizirali koordinacijski svet OO ZSM Bela, Olševka—Hotemaže, Preddvor in OO ZSM Iskrine TOZD TEA, pod pokroviteljstvom OK ZSMS in OK SZDL Kranj. Igre so po organizaciji in vsebini po-

dobne evrovizijskim igram in Jadranskim srečanjem, vendar polne nove domišljije.

V prvi igri, ki je bila polna smeha in aktualnosti, posvečena pa moderni postrežbi na kotalkah, se je najbolje izkazala ekipa Preddvora, ki je vodstvo potrdila tudi v drugi igri z naslovom Nogometne vragolije. Največ vode in zabojev se je prelilo oziroma

Kratek odmor med pripravami na „igre brez meja“.

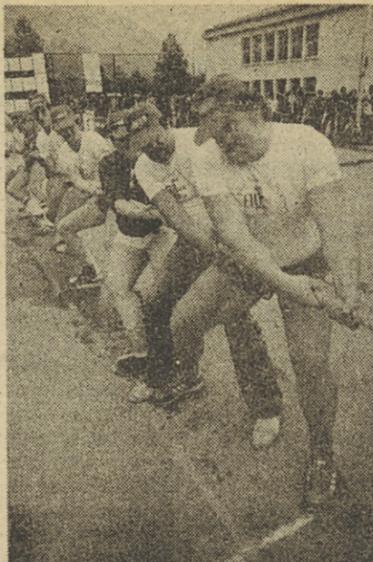

Zanimiva in hkrati aktualna naloga: čiščenje jezera v Preddvoru.

preobrnilo pri Rdeči niti, ki je potekala skozi vse tekmovanje, namenjene gostincem. V pravljici, a moderni Rdeči kapici se je najbolje izkazala ekipa Hotemaž. Pri aktualnem čiščenju jezera sta ekipi Bele in Preddvora slabo vnovčili „jolyja“. Za Gradnjo gradu, kjer so vitezi prenašali material modernim zidarjem, pa je „jolyja“, ki je podvojil točke, dobro izkoristila ekipa Olševka—Hotemaže.

Najbolj zanimiva in odmevna je bila popularna igra Jadranskih srečanj v vlečenju vrvi, kjer je bila izkazana fizična moč tekmovalcev, izpopolnjena z nabiranjem rož. Iskraši so dokazali, da niso zaman prinesli s sabo transparent „suhi, debeli smo zmage veseli“ in dokazali, da so vse ekipe presenetili v okviru gesla iger „Prišel, presenetil, odšel“. V Gasilski promeni je imela največ uspeha ekipa Iskre.

Končni obračun je prinesel zmago ekipi Olševka—Hotemaž z 20 točkami, drugo mesto je osvojil Preddvor s

Iskraši so bili najuspešnejši v vlečenju vrvi.

točko manj, tretje Iskra z 18 točkami in četrto Bela z 9 točkami.

Zmagovalna ekipa je prejela v trajno last sliko preddvorskega slikarja—naivca Franca Gučka—Sulina, ki jo je poimenoval „Ujeti Preddvor“. Preddvorska Gennaro Oliveri in Guido Pancaldi sta bila Kondi Pižorn in Marko Bohinc, ki sta imela največ zaslug za pripravo in izvedbo za današnji čas aktualne, zabavne prireditve izvedene s skromnimi finančnimi sredstvi in veliko volje, podprlo pa jo je tudi nekaj DO. Prireditve sta vodila Janez Dolinar in Tina Štern, ozvočenje in glasbo je prispevalo društvo Modrina iz Kranja.

Drago Papler;

NOVOSTI IZ ZAKONA O VOJAŠKI OBVEZNOSTI

O Zakonu o vojaški obveznosti UR SFRJ 36/80, ki ga je v mesecu juniju sprejel Zvezni zbor skupščine SFRJ je bilo že veliko govora, tako v sredstvih javnega obveščanja kot med študenti in maturanti srednjih šol, ker so napovedane novosti dvignile največ prahu.

Bistvena novost tega zakona je v dolžini in načinu služenja vojaškega roka, ki je enoten za vse in sicer 15 mesecev (razen edinih hranilcev družine). Vsi, ki so končali srednjo šolo, odhajajo v mesecu oktobru na služenje vojaškega roka. Tisti, ki se ne bodo odločili za nadaljevanje študija, bodo služili 15 mesecev v neprekinjenem trajanju, tisti pa, ki bodo želeli nadaljevati študij, pa bodo služili najprej 12 mesecev, po končanem študiju oz. pri 23-ih letih — če ne bodo opravili izpitov prvih dveh letnikov — pa še tri mesece.

Vse tiste, ki menijo, da izpolnjujejo oz. bodo izpolnjevali pogoje kot edini hranilci družine, bi opozoril, da se spremembe z odločitvijo premoženja upoštevajo le, če so nastale eno leto pred odpoklicem na služenje vojaškega roka.

Naborna komisija ne oceni več nabornikov z oceno „nesposoben za vojaško službo v mirovnem stanju“. Ocene naborne komisije so torej: sposoben za vojaško službo, omejeno sposoben za vojaško službo, začasno nesposoben za vojaško službo in nesposoben za vojaško službo.

Vojaška obveznost preneha po novem zakonu vsem moškim obveznikom v letu, ko dopolnijo 60 let starosti. V tej obveznosti je bil prejšnji zakon ugodnejši za vojaške obveznike in za rezervne nižje oficirje, ker je določal starostno mejo 55 let. Vojaška obveznost rezervnih oficirjev pa je ostala nespremenjena — do leta, v katerem dopolnijo starost 60 let.

Medtem ko je prejšnji zakon določal, da se na vojaške vaje in druge oblike uposabljanja lahko pokliče obveznike in rezervne nižje oficirje do dopolnjenega 50. leta, rezervne oficirje pa do dopolnjenega 55. leta, zakon, ki je sedaj v veljavi, določa enako starost in sicer za vse moške osebe v rezervnem sestavu do dopolnjenega 55. leta. Trajanje vojaških vaj je ostalo nespremenjeno.

V borbi za emancipacijo so dobile ženske pravico udeležbe na vojaškem pouku. Pouka, ki ga organizirajo v JLA in TO, se lahko udeleže tiste ženske, ki se prijavijo prostovoljno. Pouk traja od dveh do šestih mesecev. Ženske se lahko odločijo za omejeno usposabljanje, če niso mlajše od 19 in starejše od 27 let, ne smejo biti noseče, niti ne smejo imeti otroka mlajšega od 7 let. Sposobnost ženske za vojaško službo ugotovi zdravniška komisija. Obveznost služiti v rezervnem sestavu traja od leta, v katerem dopolnijo 19. let do konca koledarskega leta, v katerem dopolnijo starost 50 let. Na vojaške vaje pa so lahko ženske v rezervnem sestavu poklicane do dopolnjenega 45. leta.

Zakon o vojaški obveznosti uvaja tudi nekatere druge, tukaj ne opisane novosti. Je predpis, ki zadeva vse državljane SFRJ, zaradi tega je tudi izbor prednosti novosti zakona težak.

A. Pagon

**DOPISUJTE
V NAŠE
GLASILO**

V avli Telekomunikacij na Laborah razstavljajo člani Likovnega društva DOLIK iz Jesenic, ki tokrat v Iskri že drugi predstavljajo svoja dela. Avtorji slik, ki izhajajo iz različnih sredin, prikazujejo motive iz vsakdanjega življenja in okolja. Razstavo so si ogledali tudi člani Evropske gospodarske komisije OZN za Evropo, ki niso mogli skriti začudenja nad doseženo kvaliteto. Gostje so se zanimali tudi za nakup slik in če bi jim bila dana možnost nakupa, bi verjetno večina slik odšla z njimi. Na fotografiji: akvarel J. Čušina: Istrski motiv.

TOZD FERITI

Po devetih mesecih dela dobro kaže

V Feritih so v devetih mesecih letošnjega leta dobro gospodarili. Zanimivo je, da so delavci v tem kolektivu lahko prebrali obračun poslovanja v septembru in strokovno oceno gospodarjenja v devetih mesecih že 1. oktobra v svojem biltenu „Informacije“. Pa to ni bila izjema. V tej tovarni delavce o vsem obveščajo sproti. Vredno posnemanja.

V Informacijah piše, da so s septembrsko proizvodnjo zelo zadovoljni, čeprav je bilo precej težav zaradi nerednega dobavljanja materiala. Tako so realizirali v septembru 11,1 % letnega načrta, prodali so 12,3 % načrtovanih letnih količin in izvozili 8,5 % letnega načrta.

Seštevek vseh devetih mesecev letošnjega leta pa pove naslednje: Realizirali so 88 % letnega programa, oziroma naredili 63 % več kot lani v istem obdobju. V prodaji so dosegli 93 % letnega načrta, kar pomeni 57 % več kot lani v tem času. Ob tem je bilo zaposlenih le 2,6 % več ljudi kot lani v tem obdobju, produktivnost pa so dvignili za 60 % nad lansko. Izvozili pa so 79 % letošnjega načrta, kar je 32 % več kot lani ta čas.

Vsi ti kazalci kažejo, da so dobro delali in tudi ažurno prodajali. To je vsekakor ugodno in posledica tega so tudi dobri rezultati izraženi z dohod-

Branka Ditkunova pri brušenju feritnih lončkov.

kom in ostankom čistega dohodka. Ker imajo v Feritih uvedeno dosledno delitev osebnih dohodkov po delu, so ob tako visokih rezultatih dosegli možnost, da razdelijo 31 % stimulacije. Vsekakor lep in spodbuden rezultat, ki je zasidan v resnem delu in dobrem gospodarjenju.

Informacije pravijo ob zaključku tega sporočila, da bodo z istim tempom delali tudi v oktobru in da imajo že zagotovljena naročila za prihodnji mesec. O osebnih prejemkih pa pravijo, da bodo ostali na tej višini samo ob vsestranskem prizadevanju vseh zaposlenih. Kajti dohodek in osebni dohodek sta po ekonomskih zakonitostih samo posledica visoke produktivnosti.

F. Kotar

TOZD SPECIALNI ELEMENTI

Učinkovito do nagrajevanja po delu

Zadnja leta nam je omogočil Zakon o združenem delu dejansko nagrajevanje po delu. „Do nagrajevanja po delu in nagrajevanja resničnih učinkov pa ni enostavno priti, ker enostavno manjka kriterijev in predvsem dobre organizacije, ki omogoča pravične ocene dela in njegovih sadov“, nam je rekel v pogovoru vodja organizacije v TOZD Specialni elementi Božo Verbič.

V Specialnih elementih namreč prav zdaj pripravljajo kriterije za vrednoenje dela in nagrajevanje po delu. To dela naš domači Biro za industrijski inženiring. Ta Inženiring je namreč tudi avtor metod vrednotenja, ki ga prav zdaj pripravljamo za samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov za vso Iskro.

Tako bo delo v Specialnih elementih pripravilo tudi poenotene kriterije, ki bodo logično vključeni v Iskrin sistem nagrajevanja. Seveda pa je do resnih in strokovnih temeljev trda pot, kot smo rekli že v uvodu. Za cilj so si postavili ureditev normativov in tako bodo postavili osnovno bazo

(Nadaljevanje na 14. strani)

Na zboru delovnih ljudi v Specialnih elementih.

Prejšnji četrtek in petek so tudi v Industriji elementov v TOZD in Skupnih službah v Ljubljani pregledali svojo obrambno pripravljenost v okviru akcije Ljubljana '80. Ugotovili so določene pomanjkljivosti in ta priložnost je bila kot nalašč, da so dopolnili načrte in izpolnili kadrovske zasedbe nekaterih obrambnih dejavnosti. Na sliki je seja civilne zaščite.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Razvoj pripravlja posodobljen proizvodni program

V Žužemberški Iskri skušajo ostati čim bolj zvesti svojemu proizvodnemu programu — keramičnemu kondenzatorju. Prav zato so se lotili in izpeljali razvojno nalogo za osvajanje proizvodnje večplastnih kondenzatorjev (multilayerjev). Ta kondenzator ima celo vrsto prenosti pred klasičnim, zlasti pa je važna njegova visoka kvaliteta. Zato se lahko uporablja tudi v elektronskih napravah za profesionalno rabo.

O poteku osvajanja in uvajanja v proizvodnjo sva se pogovarjala z Leonom Gričarjem, vodjem tima za

po raziskavah zagotovljeno, saj je povpraševanja še preveč.

Začasno pa so sami na lastni najsoodnejši opremi organizirali pilotsko proizvodnjo, okrog 10 milijonov kosov večplastnih kondenzatorjev letno. Ta proizvodnja jim služi za vsestransko praktično pripravo kadra, pridobivanje izkušenj in za prve korake na trg. Opravili so že tudi vse potrebne meritve in dobili ateste, da tako izpolnjujejo vse pogoje za uvedbo velikih serij in njihovo prodajo.

In kakšne so prednosti večplastnega kondenzatorja pred klasičnim ke-

V proizvodnji večplastnih kondenzatorjev.

ramičnim kondenzatorjem, ki ga vsi dobro poznamo? Funkcija enega in drugega je v bistvu ista. Pač pa ima multilayer mnogo večjo kapacitivnost, kar je za kondenzatorje, bistvenega pomena. Poleg tega je novi izdelek v bistvu miniaturizacija, kar je važno pri vse večjem zmanjševanju obsega naprav. Predvsem pa je važna visoka kakovost večplastnega kondenzatorja in njegova zanesljivost, kar ga uvršča med elemente za profesionalno rabo.

To pa zagotavlja trg, oz. zanimanje najzahtevnejših kupcev. Pri nas so največji odjemalci Iskra, RIZ iz Zagreba, Ei Niš in banjaluški Rudi Čajevec. KF

področje večplastnih kondenzatorjev. Povedal je, da so z razvojno nalogo začeli že pred leti in s pomočjo najvišjih slovenskih strokovnjakov razvili multilayer, po katerem je veliko povpraševanje doma in na tujem.

Seveda pa je pri razvoju izdelka zelo važna in včasih najtežja faza je presaditev v serijsko proizvodnjo. Zato so naredili elaborat za investicijo v ta novi proizvodni program iz njihovega področja. Predvidevajo, da bodo, če bodo uspeli z načrti, začeli kmalu graditi in z novo opremo proizvajati okrog 50 milijonov kosov teh visokokakovostnih kondenzatorjev. Tržišče je

UČINKOVITO DO NAGRAJEVANJA PO DELU

(Nadaljevanje s 13. strani)

podatkov, ki bodo osnova kriterijem nagrajevanja. Pripravili bodo tudi metodologijo vzdrževanja te baze na nivoju tudi pozneje.

Ta metoda zahteva določeno urejenost, določeno sodobno organizacijo in celo določeno sodobno opremljenost tovarne za določene tehnološke postopke. Šele tako se lahko postavijo normativi. Prav zato je treba še marsikaj urediti že v fazi priprav, tako dokumente, čase in ocene.

To je še zlasti zahtevno v Specialnih elementih, kjer je večina proizvodnje maloserijska in unikatna, kar je posebej specifično in zahteva dodatnih priprav. Zato uvajanje te metode zahteva priprave oziroma ureditev po fazah in sicer: Prva faza je osnovna baza s podatki o tehnologiji. Druga faza je izdelava časovnih standardov za posamezne izdelke, oz. za ves asortiment izdelkov v TOZD. Tretja faza:

Na podlagi rezultatov prvih faz organizirati pripravo dela in izdelati organizacijo ter navodila za pripravo dela. Četrta faza obsega vključevanje priprave dela v ostale oddelke in službe. Vse to pa je podlaga peti fazi.

Ta pa je nagrajevanje po vloženem delu. Šele po vsem tem so dani pogoji za tehnologijo enotnega nagrajevanja po delu. To je tudi metoda dela pri iskanju kriterijev nagrajevanja za vso Iskro. Prve štiri faze bodo pripravljali pol leta, zadnja pa je dolgotrajnejši proces, specifičen za vsako TOZD in delovno skupnost, seveda na podlagi enotnih kriterijev. Za to „peto fazo“, meni Božo Verbič, bomo vsi skupaj potrebovali čas. Ponekod celo nekaj let. Za tako raven nagrajevanja, kot je nagrajevanje po delu, moramo spremeniti tudi mentaliteto ljudi, v nasprotju s sedanjo miselnostjo. Često se namreč še zatekamo k urovnilovki, pa k meznim odnosom in še drugim začasnim rešitvam.

Ob koncu naj povem Verbičevu mnenje, da smo v Iskri 5 let prepozno začeli pripravljati enotna merila nagrajevanja. Zato pa so merila različna, različni so prejemki za isto delo v različnih TOZD, kar pa povzroča negotovanje in tudi inflacijo. FY

DUŠAN JAVERSEK, dijak poklicne elektro šole: Delam v neposredni proizvodnji feritov. Moram reči, da je delo zanimivo, razgibano in v tem kolektivu kar prijetno. Vseeno pa bi rajše delal kaj iz svoje stroke, pa nisem našel kaj podobnega. Mislim, da je takole delo koristno za nas in za tovarno.

VLADIMIR TREPELJ, dijak elektro srednje šole: Kar dobro sem se znašel pri delu v proizvodnji. Tu mi pride čisto na misel, da ni vsako delo najbolj prijetno. V šoli smo navajeni bolj ustvarjalnega dela in večje pestrosti. V proizvodnji, zlasti serijski, pa je seveda vse zelo smotno. En mesec bom delal tu.

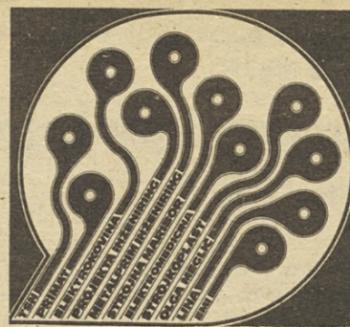
Sicer pa nisem v Feritih povsem slučajno. Zelo me zanima magnetizem, to je poleg šole tudi moj hobi.

Tu pa sem se srečal s proizvodnimi vprašanji tega področja. Strokovni ljudje mi radi povedo, kaj in kako razvijajo in s kakšnimi praktičnimi problemi se ukvarjajo.

ROBERT MAGISTER, dijak tehnične srednje šole — strojne smeri:

Delat sem prišel predvsem zato, ker me zelo zanima delo strojev. Tu pa jih srečujem toliko, da jih niti „prebavil“ ne bom. Bojim se, da so me mojstri že kar malo sili, ko jih kar naprej sprašujem, čemu kaj služi, zakaj tako in čemu oni stroj ali funkcija neke naprave. Moram reči, da mi radi povedo, kar jih sprašujem in tudi stroje dobro poznajo. Dolgčas pa mi sploh ni.

Osem ur mine ko bi mignil ob feritih. Te imam namreč posebej v čisljih, saj sem navdušen radioamater in sploh imam rad elektroniko. Sicer pa ni napak od blizu videti in čutiti, kako se služi kruh.

Pomembnejše naloge SOZD Elkom do konca leta

Trenutne razmere v gospodarstvu, stanje in perspektive naše sestavljene organizacije nam narekujejo, da se dogovorimo za nekatere najpomembnejše akcije v letošnjem letu.

Temelj vsem odločitvam o nadaljnjem razvoju sestavljene organizacije je stanje sedanje razvitosti, organiziranosti medsebojnih družbenoekonomskih odnosov ter zaupanja pri uresničitvi že dogovorjenih ciljev. Danes smo lahko z rezultati zadovoljni, čeprav posamezniki niso takšnega mnenja. Na to opozarja večkrat izrečeno vprašanje: kaj imamo od naše SOZD?

V času združitve so si vse članice sestavljene organizacije pridobile širšo družbeno afirmacijo, ki je v sedanjih razmerah odločilnega pomena za nadaljnji razvoj. Pred nekaj leti začeta integracijska gibanja se še vedno nadaljujejo. V SR Sloveniji je združenih v sestavljene organizacije preko 65 % delovnih organizacij, večji del teh je tudi povezan na področju mariborskega gospodarstva. Tudi v razvitem zahodnem delu sveta ima večji del industrije svoja združenja. Zakaj? Spoznanje, da lahko le veliki gospodarski sistemi obvladujejo najrazličnejše tržne pojave, je vodilo pri združevanju.

Samo močne asociacije so se sposobne aktivno vključiti v mednarodno delitev dela. V to smer pa gredo tudi naša prizadevanja. Tudi v razvoj, raziskovalne dejavnosti, analizo tržišč, investicije ter drugo so sposobne vložiti znatno večja sredstva, pa ne le zgolj zaradi večjega lastnega potenciala, temveč so tudi zaradi tega uspešnejša v svojih zahtevah pri bankah in drugih institucijah. Proizvodni programi članic so naposled prodrli v republiške in občinske plane. Sestavljena organizacija Elkom je tudi imenovana kot nosilka razvoja na določenih področjih. Ne moremo prezreti uspehov na področju raziskave trga, propagande, industrijskega oblikovanja, tržnega inženiringa, investicij ter razvoja. In še bi lahko naštevali, vendar to v tem trenutku ni naš namen. Čeprav bi morali o naših uspehih več govoriti in pisati. Res pa je, da manjše delovne organizacije pridobijo relativno več, kot je to primer z velikimi. To je tudi logično, saj je stopnja razvitosti posamezne članice različna.

Končno je treba omeniti uspešnost sestavljene organizacije. Nesporno je, da se je SOZD Elkom v času svojega obstoja močno vključil v razvoj mariborskega gospodarstva in na tem temelji tudi stališče občinskih in republiških forumov, da ji je zaupana vloga nosilca povezovanja elektrokovinske predelovalne industrije naše regije. Ne smemo biti prepričani, da bi vse to ter še marsikaj dosegli in zmogli v preteklosti, če ne bi bili združeni. Tako smo združeni sposobni obvladovati nastalo gospodarsko situacijo, vendar pod pogojem, če bomo enotni, dobro organizirani ter v svojih ciljih realni. Prav tako pa ne moremo pričakovati uresničitve sklepov brez aktivnejše vloge družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov. Zato je pričakovati večjo angažiranost zlasti zveze komunistov, za katero ugotavljamo, da bi se naj pri dogovarjanju za enotnost akcij medsebojno povezovala tudi na ravni sestavljene organizacije. Ob tem pa ne želimo zapostavljati vloge zveze sindikatov ter zveze socialistične mladine.

Od ustanovitve do danes se je delovna skupnost sestavljene organizacije razvijala v skladu s postavljenimi cilji, zapisanimi v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD, potrjenem na referendumu pred šestimi leti. Sedaj ga bo treba dopolniti ter vanj vnesti še zlasti razvojne potrebe širše družbene skupnosti, razvojne potrebe naše panoge ter razvojne stanja članic v tehničnem, kadrovskem, finančnem, samoupravnem in drugih pogledih, ki so se med tem časom spremenili. Temu bo sledil tudi nadaljnji razvoj delovne skupnosti. Z ustanavljanjem delovnih organizacij skupnega pomena bo število zaposlenih v sedanjih delovni skupnosti sicer zmanjšano, vendar se bo ta dejavnost preselila v delovne organizacije, kar pomeni, da se bo strošek prevlil v delovne organizacije, kar pa pomeni samo prenos stroškov in ne zmanjšanje, kot si to nekateri nepravilno razlagajo. Če pogledamo, katere funkcije so razvite, ugotavljamo, da vse niso takšnega značaja, da jih uvrščamo v to delovno skupnost, vendar je vselej odločal interes članic, ki so ustanovljale takšne funkcije, za katere so obstojali objektivni razlogi. Vendar se bodo morale takšne funkcije prenesti v delovne organizacije. V mislih imamo še zlasti specifičen razvoj, nato službe, ki sodijo v interno banko in še druge, ki sodijo v delovno organizacijo blagovni promet. Tako bi ostalo v delovni skupnosti samo tisto, čemur pravimo službe za pripravo predlogov za strateške odločitve razvoja sestavljene organizacije. To pa je tudi temeljna funkcija sestavljenih organizacij.

O ustanovitvi delovnih organizacij skupnega pomena, so na voljo številni sklepi delavskega sveta SOZD. Vsi omenjeni sklepi pa postavljajo zahtevo, da bi morala biti določena dela za ustanovitev delovnih organizacij skupnega pomena opravljena v mesecu septembru. Danes je ugotovljeno, da vse ni uresničeno. Vzroki so objektivne narave, saj smo nenehno razmišljali, kateri od teh DO skupnega pomena naj damo prednost. Pri tem pa je treba upoštevati zlasti vidike trenutnih gospodarskih razmer ter možnosti združevanja dela in sredstev, ki so potrebna ob ustanovitvi teh delovnih organizacij.

Prejšnji teden so se srečali predstavniki TOZD Keramika, TOZD Keramični kondenzatorji in TOZD Upori. Dogovorili so se o enotnem programiranju proizvodnje keramike in končnih izdelkov — elementov za elektroniko. - Letos se je namreč dogajalo, da je Keramika svoje izdelke zelo neredno dobavljala in je prihajalo celo do motenj v proizvodnji obeh finalistov. Zdad so postavili trdne osnove za prihodnje leto, da ne bi več prihajalo do takih nespo- razumov in zastojev.

F. Kotar

MALCE ZAPOZNEL ZAPIS

Počitniška praksa je resno delo

Po naših tovarnah se med počitnicami kar tare praktikantov. Precej slišimo in beremo o njih. Gotovo ni zanemarljivo število, da jih je tam okrog 10 % zaposlenih, saj imajo marsikje rednih študentov še več. Poleg tega pride tu in tam marsikdo na prakso, ki niti ni naš študent. Obiskovali smo veliko skupino praktikantov in „počitniških“ delavcev v TOZD Feriti.

V tovarni so nam povedali, da je pri njih že kar praksa, da poleg rednih praktikantov, domačih študentov, med počitnicami zaposlijo vsako leto precej dijakov in študentov na „počitniško delo“. Pravijo, da se to zelo obnese. V času dopustov tako, gledano s tovarniške strani „poflikajo“ prazna mesta, študenti pa radi zaslužijo kak dinar, pa še od blizu vidijo delo, delo s stroji, skladišča in različne naprave.

V TOZD Feriti se ravno zaradi počitniških delavcev pri osnovnem programu delo tudi med kolektivnim dopustom ne ustavi. Zanimivo. Delav-

cev jim ne manjka, saj je mnogo dijakov in študentov, ki hočejo tudi med počitnicami početi kaj koristnega in seveda zaslužiti nekaj zase. In kako nagrajujejo počitniško delo? Čisto enostavno — po samoupravnem sporazumu, kot redno zaposlene delavce. Zanimivo je, da mladi ljudje znajo zavihati rokave in dosegajo norme in seveda dobijo temu primeren dohodek.

Da bi delo teklo kvalitetno, pa poskrbijo domači strokovni ljudje in mojstri, ki nove počitniške delavce tudi uvedejo v delo in potem spremljajo njihovo vsakdanje delo. Tako se zvrsti preko celih počitnic kar 70 dijakov in študentov. Domači študenti pa po večini opravljajo redno prakso pri delih, ki naj jih strokovno usposobijo za praktično delo, ki so ga teoretično osvojili v šoli.

Tri „počitniške delavce“ smo pobarali, kako gledajo na svoje delo, na delo, ko se njihovi kolegi kopajo, sprehajajo in počnejo vse tisto, kar pač počne študent v prostem času.

ISKRA — Zavod za organizacijo in informatiko Zorin o.sub.o.
TOZD Indok center
Ljubljana, Tržaška 2

objavlja prosta dela in naloge

DOKUMENTALISTA ZA DELEGATSKE INFORMACIJE
(za nedoločen čas)

pogoji:
— diplomirani pravnik, dipl. ekonomist ali dipl. organizator
— zaželeno znanje iz indok dejavnosti
— tri leta delovnih izkušenj

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni od objave na naslov:
ISKRA ZORIN DSSS, za kadrovske KE-1, Trg revolucije 3, Ljubljana . . .

FOLKLORNA SKUPINA „ISKRA“ ŠIRI REPERTOAR

(Nadaljevanje s 15. strani)
jejo turnejo po Prekmurju skupaj s člani MPZ „Iskra“ in našimi recitatorji.

Prebrali smo za vas

Da ni tako imenovane obrobne ali provincijske literature, temveč je samo dobra ali pa slaba literatura nam izpričuje pesniško delo Jeseničana Miha Klina, čigar partizanska lirika je sicer zares skoraj več tri desetletja nekako „života“ na robu slovenskega kulturnega prostora in to seveda čisto po krivici, o čemer nam najbolje priča pravkar izdan izbor iz Klina partizanske lirike pod naslovom „Novembrska balada 1944“.

Če je bilo torej Klina ustvarjanje v teh treh desetletjih in pol nekako raztreseno po revijah in v drobnih pesniških brošuricah, ki so izhajale v tako imenovani slovenski provinci, potem je sedanjí izbor njegove poezije, ki je izšel pred kratkim pri založbi Borec nedvomno pokazal, da imamo v Klinaju tenkočutnega in liričnega partizanskega poeta, ki bi že prej zaslužil, da bi se krepkeje in globlje zasedel v našo, tako imenovano priznano partizansko poezijo, ki so jo ustvarjali Kajuh, Bor, Kosmač, Minatti, Levec, da naštejemo samo najpomembnejša imena tega kroga naše književnosti.

Tako pa zdaj izbor iz Klina partizanske lirike nenadoma razkriva pred nami izredno zanimivega in kvalitetnega partizanskega pesnika, zlasti lirika, ki je tako oblikovno kot doživljajsko iskreno in pošteno, z bolečino in radostjo pa tudi s posebno, klinajevsko paleto pesniških barv in oblikovanja znova oživel pred nami podobo vojne in partizanstva, doživeto čisto po svoje, individualno in enkratno, kar daje seveda njegovi poeziji svoj čar in kvaliteto, s katero se sicer šele zdaj, pozno, a ne prepozno, uvršča med pomembne slovenske partizanske lirike, ki so svoja doživlja znali tudi regionalno obarvati, saj gre v Klinajevski liriki konkretno za doživlja in motive iz časov njegovega bojevanja na slovenskem Koroškem onkraj Karavank in na planinskem območju Gorenjske.

Predgovor k zbirki „Novembrska balada 1944“ je napisal pesnik Peter Levec, ki je avtorju tudi pomagal pri izboru pesmi ter napisal o njem prav tako nekaj predstavitev besed.

O kvaliteti Klina partizanske poezije pa zelo dobro priča tudi ocena borca naše revolucije Mateja Bora, ki je že pred leti dejal o njegovi poeziji: „Najboljše Klina partizanske pesmi niso samo dobre, temveč imenitne. Vsekakor spadajo v vsak, tudi najbolj zahteven izbor slovenske lirike – ne le partizanske.“

Sicer pa je Klina prejel za to svojo zbirko lani februarja Kajuhovo nagrado založbe Borec, pet mesecev kasneje pa še nagrado Vstaje slovenskega naroda.

Ko smo že mimogrede omenili, je Klina partizansko zbirko „Novembrska balada 1944“ izdala založba Borec v opremi Cvete Stepančičeve in z odličnimi ilustracijami – vinjetami Jožeta Ciuhe.

Za uspešno delo folklorne skupine je treba mnogo naporov in trdega dela na vajah. Kdor ima veselje vztraja, saj ta dejavnost mnogo prispeva k ohranjanju starih slovenskih običajev in ljudskega izročila. V teh dneh se v Iskrino skupino vključujejo novi člani, s čimer bo skupina lahko povečala kvaliteto in izbor plesov. V skupini sodelujejo tudi harmonikar, klarinetist in basist, vendar potrebujejo tudi nove glasbenike. Predvsem pa imajo zelo dobrega mentorja. Štiri člani bodo poslani na seminar za izvirne narodne plesse.

Vaje imajo enkrat ali dvakrat tedensko v domu gasilcev v Britofu. Za narodne noše je dobro poskrbljeno. Vsi, ki vas veseli ples, petje ali igranje na razne instrumente, se lahko vključite v vrste naših folkloristov. Ne bo vam žal. Prijave sprejema predsednica na tel.: (064) 22221 – int. 2626. Skupini želimo mnogo novih članov in uspešno delo v bodoče.

ABC

NOVO V NAŠIH GALERIJAH

Fotografije Andreje Peklaj

V galeriji kranjske Mestne hiše bo do 22. oktobra odprta razstava fotografij Andreje Peklaj iz Ljubljane, članice Foto kluba Planinske zveze Slovenije. Razstavljal je na številnih republiških, zveznih in mednarodnih razstavah in prejela 31 nagrad. Lani je samostojno razstavljal v Ljubljani.

Fotografski opus Andreje Peklaj je po svojem stilnem značaju razpet med realizmom in abstrakcijo. Tehnica likovnih teženj se pri večini v Kranju razstavljenih del nagiba v prid realističnemu pogledu na svet, vendar ta realizem še zdaleč ni naklonjen dokumentarnosti. Nasprotno: avtoričina fotografija tke svoja razpoloženja iz spremenjenih odnosov in barvni skali upodobljenega krajinskega izseka, ki jih omogoča uporaba infrardečega filma. Sprememba naravnega kolorita v tradicionalni barvni predstavi krajine povzroča sama po sebi vdor ekspresivno delujočih elementov, ki jih še povečuje prečiščeni izbor ambienta, uporaba močnih svetlobnih kontrastov in pogosta zatemnitev ali zameglitev horizonta, ki srka vase upodobljeno predmetnost z osrednja slike.

Nemir, ki se v zadnjem času pojavlja v fotografijah Andreje Peklaj, pomeni prelom s prvimi obdobji njenega fotografskega upodabljanja. V krajini se nepričakovano srečamo s figuro, ki postane pomemben oblikovalec kompozicije. Človeško telo ni več statično, temveč prikazano v silovitem gibanju. Enako je z arhitekturo; njeni trepetajoči odsevi v vodi spominjajo podobno kot v barvi razstopena telesa na impresionistično slikarstvo.

Od impresionistične faze ni več daleč do nadaljnje abstraktne stopnje v fotografiji A. Peklaj, ko se predmet razkroji do nepoznavnosti in govori samo še s svojo barvno in svetlobno razsežnostjo. V tem in prejšnjem razdobju se je avtonična fotografija najbolj približala izsledkom slikarskega načina oblikovanja predmetnosti in s tem nakazala eno od možnih oblik komuniciranja med obema likovnima zvrstema.

—jz

PLANINCI ISKRE V HORJULU OSVOJILI KOČNO

Športna komisija v horjulski Iskri je letos organizirala tri planinske izlete. Prvega, na Nanos, se je udeležilo manjše število ljubiteljev gora, drugega, na Triglav, že nekaj več, za zadnji izlet, na Kočno pa je zanimanje že tako naraslo, da so morali najeti svoj avtobus. Njihov sodelavec Izidor Smrtnik – v prostem času rad sede za volan avtobusa – jih je varno pripeljal prav do tovrstne žičnice pod Češko kočo. Osem ljubiteljev smučanja je odšlo na dilcanje na Legine, 26 planincev pa se je odpravilo proti Češki koči. Tamkaj so se seveda pozneje izdatno okrepčali ter po krajšem počitku odpravili naprej proti cilju – Kočni. Osvojili so ga vsi, tudi mnogi med njimi, ki so bili tokrat prvič višje od 1000 metrov.

Popoldne ob štirih so se pri Češki koči ponovno zbrali oboji, smučarji in planinci, od tam pa je tudi tale posnetek.

MŽ

Udeleženci izleta na Kočno.

Četrto srečanje tovarištva delavcev ZINVOJ v Goraždu

Letošnje, že četrto tovariško in športno srečanje delavcev Skupnosti industrije vojaške opreme Jugoslavije se je odvijalo v dneh od 12. do 14. septembra v Goraždu. Kot lansko je bilo tudi letošnje srečanje delavcev ZINVOJ prisrčna in zanimiva športa manifestacija, na kateri je sodelovalo nad 1.400 športnic in športnikov iz vse države. Tudi zastopstvo Iskrašev na tej prireditvi je bilo močnejše od lanskega, saj so to pot nastopali športniki iz DO Elektrozeve in iz Centra za elektrooptiko. Športnice in športniki ZINVOJ so se pomerili v skupno osmih disciplinah in sicer v malem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, krosu, streljanju, šahu in športnem ribolovu.

Celotna prireditev je bila zelo slavnostna. Med tem, ko so se posamezne ekipe zvrstile na igrišču k slavnostni otvoritvi sta Iskraša – padalca Branko Hrast in Ivan Godec v dovršenem skoku iz letala prinesla na prizorišče državnih in zastavo ZINVOJ, ki sta ju mladince Vahida Borovina in Brane Markovič iz OZD „Pobjeda“ v Goraždu, organizatorice letošnjega srečanja dvignila na drogova ob tribuni.

Udeleženci IV. srečanja so nato z enominutnim molkom počastili spomin na pokojnega predsednika Tita, mladinka Zora Vukovič je nato predčitala pozdravno brzojavko predsedstvu SFRJ ter predsedstvom CK ZKJ in CO ZSJ, Miro Jeremič pa je v imenu nastopajočih športnikov prisegel. Predsednik ZINVOJ, generalpolkovnik Petar Babič je nato imel slavnostni nagovor, v katerem je na-

glasil še globlji, ne samo športni namen vsakoletnega srečanja članov kolektiva OZD, ki skrbe za solidno preskrbo naših oboroženih sil s sredstvi in sodobno vojaško opremo. Generalpolkovnik Petar Babič je tudi odprl letošnje IV. srečanje športnikov ZINVOJ.

Sledil je še kulturni program, v katerem so nastopili amaterji delavskega KUD „Slaviša Vajner – Čiča“ in zbor ter orkester Mestnega glasbenega centra v Goraždu. Slednji je nato sodeloval tudi v povorki, v kateri so šli vsi udeleženci srečanja po ulicah Goražda, preden so se razšli na posamezna igrišča in v zanimivih, borbenih, a tovariških tekmovanjih preizkusili svoje moči.

Športniki Iskre – Elektrozeve in CEO so sodelovali v športnem boju v večini tekmovalnih disciplin in si v generalni razvrstitvi med skupno 32 ekipami priborili: ekipa CEO 18. mesto s 119, ekipa Elektrozeve pa 20. mesto s 87 točkami.

V posameznih disciplinah je ekipa Iskre – CEO dosegla naslednje uvrstitve: streljanje – moški 20. mesto, kros 20. mesto, šah 26. mesto, ribolov 18. mesto, kegljanje 2. mesto (prvi med posamezniki pa je bil Jože Mojšker iz CEO, ki je podrl 452 kegljev), odbojka – moški 11. mesto in ženske 8. mesto, namizni tenis 11. mesto, mali nogomet 29. mesto, ekipa Elektrozeve pa se je uvrstila takole: ribolov 22. mesto, kegljanje 11. mesto, odbojka – moški 19. mesto, namizni tenis 18. mesto.

—J.C.

ČASOPISNE NOVICE

Beograjska Ekonomska politika je objavila članek o dosežkih s področja računalništva. Članek obsega pravzaprav le tehnične in druge podatke o novem Iskrinem računalniku za poslovno obdelavo podatkov ISKRADATA 80. Pri tem med drugim omenja, da je njegov pravi komercialni naziv pisalnik ISKRADATA 80, oz. kot takšnemu sistemu pravijo po angleško, TEXT PROCESSOR. Novi računalnik je namenjen predvsem za tiskarne, daktilografske pisarne, nasploh v administraciji – seveda tam, kjer tekste pogostokrat spreminjajo, oz. prilagajajo.

Zagrebski Privredni vjesnik je objavil kratko vest o gradnji 4. hidroelektrarne na Soči, predvidene z Osimskim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo. Elektrarna je locirana v Solkanu pri Novi Gorici. Investitor Soške elektrarne je naročil celotno opremo pri domačih proizvajalcih. Iskra bo izdelala in montirala vse merilne in regulacijske naprave.

Beograjski Privredni pregled je objavil poseben članek o gospodarskem sodelovanju Jugoslavije in Tunisa. Tako navaja, da je dosegla lanskoletna blagovna menjava 40 milijonov dolarjev in sicer od tega 22 milijonov izvoza v to državo, 18 milijonov pa smo iz Tunisa uvozili. Letošnje leto pričakujemo blagovno menjavo v vrednosti 50 milijonov dolarjev. Pri tem naj bi izvozili za 22 – 25 milijonov dolarjev in uvozili za približno 15 milijonov dolarjev. V sedmih mesecih letošnjega leta smo izvozili tjakaj za 16 milijonov dolarjev izdelkov ali 39 % več kot v istem obdobju lani in uvozili za 11,5 milijonov dolarjev ali 11 % več kot lani.

Posebej omenja članek dobro sodelovanje Iskre s tuniškim podjetjem SIAME. To podjetje že več kot leto dni izdeluje električne števice po licenci Iskre. Sedanja proizvodnja obsega 36 števcov na dan, pripravljajo pa projekt za večjo proizvodnjo in širši sortiment, zlasti še drugih izdelkov Iskre. Sodelovanje med obema partnerjema je dobro, probleme rešujejo skupno in uspešno.

„Ob sorazmerno ugodnih rezultatih, ki jih je SOZD Iskra dosegla ob polletju, so v slabše delovni organizaciji prepričani, da bo bilanca ob koncu leta slabša. Zaradi slabše oskrbe z materialom za predelavo se bo namreč delo v proizvodnji zatikalo, težave bodo zaradi slabše likvidnosti, brez posledic pa tudi ne bo zmanjševanje kupne moči prebivalstva. Prav tako se bo poznala tudi zadnja sprememba zunanjetrgovinskega režima, ki jim pušča manj deviz.“ To so uvodne besede članka v Delu, ki temeljijo na predvidevanjih predstavnikov Iskre, ko so imeli pogovore s člani slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin, ki jih je vodil Marko Bulc.

Novinar Lado Stružnik je posebej poudaril, da so predstavniki Iskre opozorili na neuskajenost med izvozom in oskrbo z domačim reprodukcijskim materialom. Tudi so omenili škodljivi vplati sovlaganj v proizvodnji. Tako sovlaganje, kot so pokazali na enem od pr. v, namreč lahko ustvarja monopol in zapira tržišče. Delovna organizacija EI je sklenila npr. sporazum o sovlaganju v svojo proizvodnjo s pošto, železnico, gospodarsko zbornico in drugimi partnerji v svoji republiki. Vsi ti podpisniki so se obvezali kupovati v Nišu, kar pomeni, da ne bodo kupovali od Iskre ali kakega drugega proizvajalca. Na koncu predlagajo v Iskri, da bi morali zunanjetrgovinsko dejavnost pri nas združiti tako, da bi posle približno 400 izvoznikov in uvoznikov, ki se sedaj v Sloveniji ukvarjajo s to dejavnostjo, povežali v približno sedem zunanjetrgovinskih organizacij.

„Tisti, ki bežijo iz proizvodnje, so prepričani, da bežijo na bolje“, je osrednji naslov ankete Dela na temo: Nevladno proizvodno delo. V anketi je sodeloval tudi član našega poslovnega kolegija Boris Mužič. Na vprašanje, kje so vzroki za vedno manjše zanimanje za proizvodno delo, je dejal:

„Osební dohodki v proizvodnih OZD so odvisni od položaja OZD na trgu, od stanja tehnološke opremljenosti, medtem ko so v neproizvodnih dejavnostih dokaj stabilni; zaradi družbene preobrazbe, zaradi neutočenega pravnega in družbeno-ekonomskega urejanja statusa OZD in odnosov v samoupravnem socialističnem sistemu, potrebujejo OZD pravnik, ekonomiste in druge strokovnjake, ki razrešujejo tovrstne probleme v OZD. Te zadeve so povezane z zakonom in takojšnjimi sankcijami, tehnično strokovno in razvojno delo pa ni sankcionirano, ampak je stvar osveščeniosti delavcev – upravljalcev. Zato so tudi osebni dohodki pravnikov, ekonomistov, sekretarjev, računovodij ipd., večji kot osebni dohodki delavcev tehničnih profilov.“

Potlej so še vzroki: v veliki substitutivnosti družbenih poklicev s tehničnimi je možen preliv tehnikov na družbeno področje. Obratno pa bi družboslovní profil delavca težko delal na tehničnem področju. Delavci na tehničnih delih v OZD nimajo možnosti vplivati na poslovno politiko in ukrepe OZD, čeprav imajo največ informacij o proizvodnih možnostih delovne organizacije. Zato se ambicioznejše angažirajo na menedžerskih poslih ali pa v drugih dejavnostih, kjer lahko vplivajo, predvsem pa zunaj stroke.

In naposled: klasično linijsko hierarhična organizacija, prilagojena za množično proizvodnjo na nizki stopnji tehnologije proizvoda v OZD, razdrobljenost funkcij (veliko majhnih služb), neuskajeno, nefleksibilno delovanje posameznih služb – to onemogoča napredovanje, razvoj posameznika v stroki in izkoristek njegove strokovne usposobljenosti in osebnostno afirmacijo.“

Ljubljansko Delo je objavilo poslovne podatke naše SOZD, kot jih je podal na minuli tiskovni konferenci naš predsednik kolegijskega poslovnega odbora Anton Stipanič. Tako smo v prvem polletju izvozili izdelkov v vrednosti za 67,1 milijarde dolarjev, kar je za 34,2 % več kot lani v prvem polletju, uvozili pa surovin in polizdelkov v vrednosti 54,3 milijarde dolarjev, kar je več le za 1,8 %. Zaradi zadrževanja rasti osebnih dohodkov smo razporedili v sklade za 55 % več kot lani, akumulacija pa povečali za 78 %. V primerjavi z lanskim obdobjem smo povečali fizični obseg proizvodnje za 14,8 %, celotni prihodek za 34,1 %, dohodek in čisti dohodek pa za 32,8 %. V članku je med drugim omenjeno tudi, da predvidevamo v prihodnjem srednjeročnem obdobju še večji izvoz. Le-ta naj bi se povečal na vrednost 1.420 do 1.500 milijonov dolarjev.

Glas iz Kranja je objavil članek o delu naše tovarne merilnih instrumentov na Otočah. Mimo številčnih podatkov o proizvodnji in zlasti izvozu je novinarka D. Sedejeva posebej omenila, da bo tovarna v prihodnje opustila proizvodnjo izdelkov z visokim odstotkom uvoženih materialov in s slabimi izvoznimi možnostmi. V tovarni si prizadevajo za doslednejši način planiranja, proučujejo pa tudi možnost uvajanja premakljivega delovnega časa.

Zbral in uredil Marjan Kralj

IZLET NA JOŠTA

PD Iskra bo organiziralo 18. 10. t.l. enodnevni izlet na Jošta – Čepule – Škofja Loka. Odhod iz Ljubljane bo 7.30 iz avtobusne postaje z rednim avtobusom za Kranj. Hoje cca 5 ur. Izlet primeren za vsakogar. Povratek v Ljubljano proti večeru. Izlet bo vodil Marjan Vernik. Prijave na tel.: 20-341 int.: 246 do 16. 10. 1980 pri Marjanu Verniku.

ŠAHOVSKI TURNIR

V četrtek, 2. oktobra smo šahisti Elektromehanike organizirali redni mesečni hitropotezni turnir. Udeležilo se ga je 21 šahistov. V izredno močni konkurenci je zmagal Martin Brce pred Janezom Kreckom, Albinom Oblesčakom, Zlatkom Jerajem, Branetom Deželakom itd.

Po končanem turnirju smo priredili družabno srečanje, kjer smo se poslovili od dolgoletnega predsednika šahovske sekcije Martina Brčeta, ki odhaja iz naše DO. V znak zahvale smo mu izročili kristalno vazo z željo, da bi nam še naprej pomagal pri organizaciji šahovskih turnirjev.

Olga Štampihar

V ŠKOFJELOŠKO HRIBOVJE

Planinska sekcija Elektromehanike bo 18. oktobra organizirala izlet za ljubitelje jenskih sprehodov v naravo. Obiskali bomo manj znano Gabrško goro (963 m), ki sameva med Lubnikom in Starim vrhom.

Avtobus nas bo izpred hotela Creina ob 7. uri odpeljal do naselja Log v Poljanski dolini. Od tu je mimo osamljenih kmetij do vrha dobri dve uri hoje, ki ne bo prenaporna tudi za slabše hodece. Vračali se bomo v Poljane, kjer si bomo ogledali še rojstno hišo pisatelja Tavčarja na Visokem.

Prijave in vplačila (10 din) sprejema tov. Pajkova iz tajništva TOZD ERO in poverjeniki sekcije do srede, 15. oktobra.

Vabljeni!

ZAHVALI

Ob boleči izgubi drage mame in sestre
CILKE ČRETNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem TOZD Merilne naprave in TOZD Stikala za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje
družina Čretnik
in sestra Marija Ropret.

Ob boleči izgubi
svojega dragega moža

JANEZA ORLA

uslužbenca Iskra Commerce

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so se poslovili od njega in mu darovali cvetje. Njegovo vsem prijatelju in delovnemu kolegu Franju Mavriču se še posebej zahvaljujem za poslovilne besede. Prav posebno zahvalo dolgujem za opravljene prevoze, materialno pomoč ter izrečena pismena in ustna sožalja

žena Jožica
s hčerko Katko.

Šahovski dvboj STAREJŠI : MLAJŠI

S prihodom jeseni navadno oživi tudi dejavnost naših šahistov. Kot prva prireditev bo 10. oktobra ob 17. v menzi naše stolpnice že tradicionalno srečanje Iskrinih šahistov in sicer se bodo pomerili STAREJŠI in MLAJŠI. Glede na številno udeležbo Iskrinih šahistov se torej spet obeta zanimiva šahovska prireditve, ki ji bomo tudi v našem listu povetili ustrezno pozornost.

Ob koncu še vabilo. Šahisti vseh TOZD udeležite se tega srečanja polnoštevilno!

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra Industrija za elektromehaniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente – Ljubljana.

– V.d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Željčnov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar – komentator Mara Ovsenič.

– Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 324-061, 324-261. – Tisk: – Časopisno tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.